

Keyifli Okumalar Dileriz

Binlerce kategoride milyonlarca PDF e-kitap, ders kitapları, dergiler ve romanlara platformumuz üzerinden ücretsiz ulaşabilirsiniz.

RESMİ WEB SİTEMİZ

<https://rantey.org>

Yedek ve Duyuru Kanallarımız

Sitemize erişim engeli gelmesi veya adres değişikliği durumunda aşağıdaki kanallardan güncel giriş adresine erişebilirsiniz:

- Telegram: <https://t.me/birkitapbir>
- WhatsApp Kanalımız : <https://whatsapp.com/channel/0029VbDHv8uE50Us4lvMoc0Y>

HAYVAN

gitmeee dünyaam dönsün dönsün ben hiç kimse ölsün molsün isteeemeeer

dağlarına bahar
gelmiş memleketimin

Pazartesi Rejime Başlıyorum

LEVENT TÜLEK

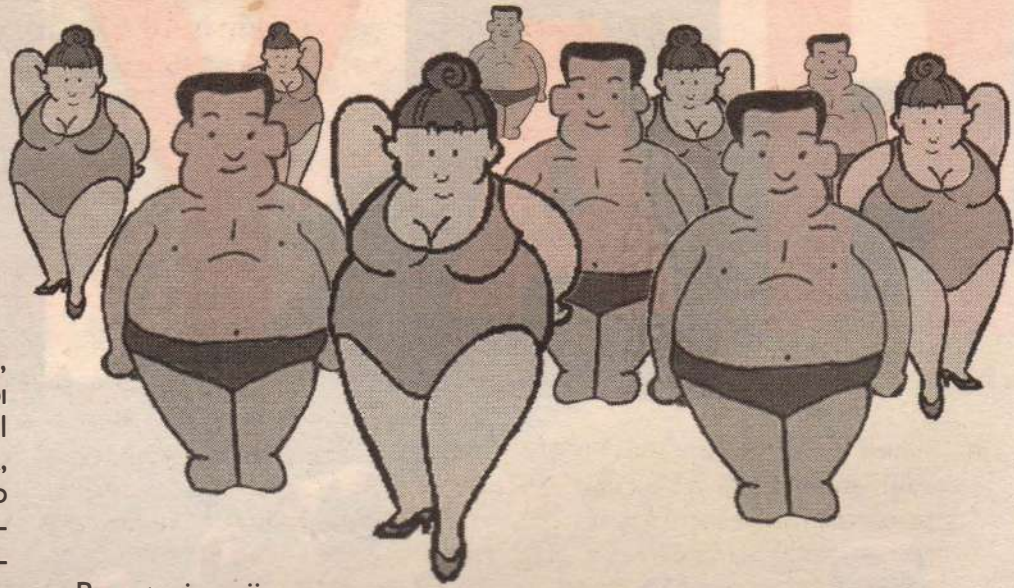
Yeter artık bu rezillik... Her tarafta dal gibi insanlar... Sırım gibi, incecik, sağlıklı, sportmen, seksi, bir gram fazlalığı bulunmayan bir güruh... Evet, belki etrafımızda değil ama gazetelerde, dergilerde, reklamlarda, panolarda, filmlerde hatta ve hatta obez olacağız korkusuyla yemekten kaçındığımız (asla işin içinde küreselleşme karşıtı bir söylem yok, olayı siyasete dökmeyeceğim, rejim daha önemli, hem rejim bu kadar önemli olmasaydı siyasetin en üst sosyal tanımına "REJİM" denmezdi herhalde) Mac Donalds reklamlarında bile incecik beyaz beyaz bakan kadınlar ve zayıflıktan her gün fırçaladığı o bembeyaz dişleri deriden fırlayacakmış gibi duran beyaz yakalı babaların hallerinden gayet memnun tavırları...

Ve en çok da televizyon... Herkes incecik... Herkes narin, herkes-

te sütun gibi bacak, fındık gibi kalça, duvar gibi göbek, herkes kiraz sapı gibi ve herkes kendi bedeniyle nasıl gurur duyuyor... Hiç şişko star yok, hiç şişko şarkıcı yok... Evet Akrep Nalan ve o Sezen Aksu'nun arkasında davul çalan kadın var ama onların ne bir aşk macerasını, ne aldatılmalarını, ne kaçamaklarını ya da tuvalet pencerelerine sıkışmalarını görebiliyoruz...

Arkadaş gruplarında sanki siz orada yokmuşsunuz gibi elalemin götünden göbeğinden bahsetmeleri... Falancanın bel çevresi simit olmuş, filanca basenlerine bakmadan düşük bel pantolon giyiyormuş, filanca gırtlığını tutamıyormuş, her tarafı pörtlemiş, falanca bey pantolonu göbek altından kemerliymiş, pipisini nasıl görüyormuş da falan...

Hayır... Gerçekten yeter artık!

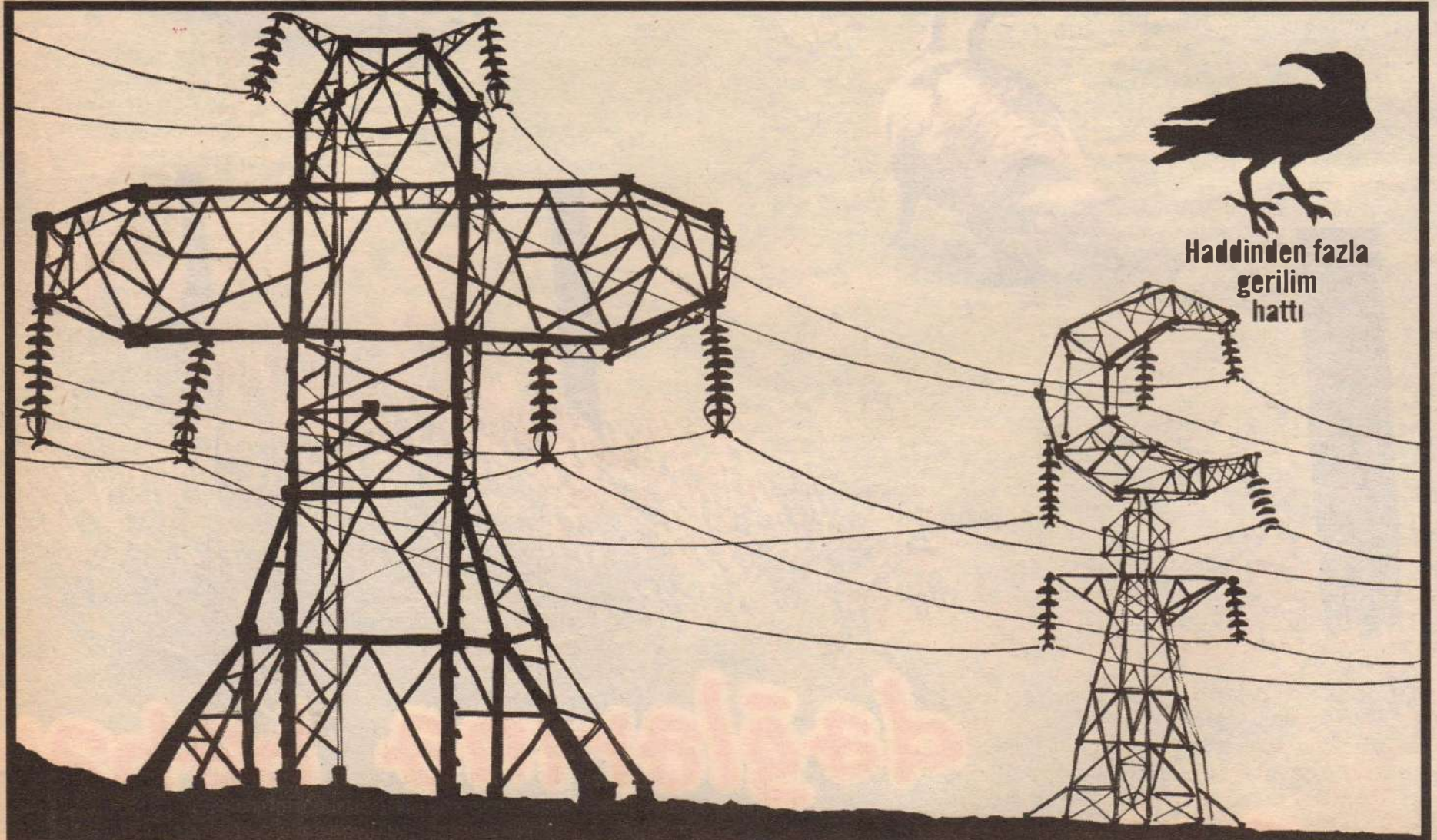
Pazartesi rejime başlıyorum... Kararım kesin... Sabahları poğaçayı, tereyağlı, ballı ekmeğe paydos... Böreğe, keke, mis gibi çimdik mantıya elveda... Dolmalara, sarmalara, karnıyarıklara, pilavlara, patates kızartmalarına, oturtmalara, salçalı bifteklere, kıymalı makarnalara adios!

Yemeklerimizin kahramanları, Artos, Portos, Aramis'i, üç arkadaş; un, tuz ve şeker'e ölüm! Ne fırının yanından geçmek, ne pastanenin civarında seğırtmek... Ne bir kebabçı tabelasının altında durmak, ne de bir otantik yemek tuzağına düş-

mek... Kararım karar!

Ben de o Mac Donalds reklamındaki adam gibi bembeyaz dişlerim gerilmiş derimden fırlayacak gibi gülmek ve hatta olur olmaz kahkahalar atmak, homo demelerine aldırmadan streç pantolonlar giymek ve mutlu olmak istiyorum! Kararım karar!

Pazartesi rejime başlıyorum! Evet!... Kararım karar! Ama pazartesiye daha var... Garson bey bana bir buçuk tereyağlı döner, yanına diet kola... Pazartesi rejime başlıyorum da! H

Lise sonrası eğitim ve öğrenim tornalarına üniversite adı veriliyor.
100 kilo mühendislik verelim, 50 bin dolar. Hukuk daha ucuz arzu ederseniz...
Gel gel, batan küresel memleketin dersleri bunlar!

Eğitim Öğrenim Satış Pazarlama A.Ş.

RAGIP DURAN

Sihirli bir sözcük ÜNİVERSİTE. Büyüsü biraz da yabancı bir kelime olmasından gelir: Univers (Evrren, evrensel) ve cité (Kent, alan, mekan) sözcükleri bir araya gelince, eski binalar gelir insanın aklına. Eskidir belki ama yüce. Oraya girenler diplomayla çıkınca boyları uzar adeta. Gerçi uzunca bir süredir uzun boylulara iş vermiyorlar ama neyse. Master bir de doktora yapabilirsem... LES, TUS, CART, CURT...

Orada zil çalmayan derslikler var, teneffüs koridorlarında sigara içilir, cüppeli kel ve şişman üstelik de sempatik hocalar kürsüde ilginç konulara girer bazen. Bir kısmı televizyon yıldızı olmuş, kimileri de dev şirketlerin akıldanesi. Devlete, hükümete danışmanlık da yapar antipatik olanları.

Liseden sonra, çoğu gencin düşündeki özgür eğitim ortamının adı üniversite.

- Ah bir üniversiteyi kazansam ne kadar da rahatlayacağım. Dün dersanede...

- Üniversiteyi bitirsem benden mutlusu yok vallahi...

Çoğu gencin azının ana ve babası için de bir umut kaynağı Üniversite.

- Biz okuyamadık bari çocuk okusun...

- Sınavı kazanırsa bizim kızı üniversiteye göndereceğiz bu yıl, zor ve pahalı ama ne yapalım, sıkacağız biraz dişimizi...

- Bizim oğlan geçen gün telefon etti, yurttan yer bulmuş, 'Anne sizleri çok özledim' dedi.

Anaların babaların gurur vesilesi üniversite. Çocuklar ilk kez yuvadan uçan kuş misali aile denetim ve baskısından kurtulur gibi olurlar ya, geldikleri yerde idare baskısıyla karşılaşır. Bir de büyük kentin vahşi ortamı.

Althusser ve Bourdieu, devletin ideolojik aygıtlarını sıralarken, mahkeme, polis ve hapisanenin yanısıra üniversiteyi de katar listeye. Sabahları 'Türküm doğruyum, çalışkanım...' yoktur belki ama, Kürtçe eğitim isteyenlerin başına gelenlere

bakın ki, doğru ve çalışkan olun. Mecburen! Özgürlüğü, istediğiniz zaman yatıp kalkmak, yemek yemek, uyumak, dışarı çıkmak gibi algılayanların bile hüsrana uğradığı ilim (yayma cemiyeti) irfan (abi) inidir üniversite. Bizim kurumlarımızın rol modeli kışla ya...

Ivan Ilitch 'Okulsuz Eğitim'den söz etmişti 70'li yıllarda,

nayiye, ticarete, maliyeye kısacası onların dünyasına hizmet edeni varsa, bize hizmet edeni neden yok? Yeşil alanları para babalarına bağışlayan devletin olunca, hakem taraf tutuyor!

Fransa'da, İngiltere'de, ABD'de üniversitelere gittim, elleri var bizim ellere benzemez. Nizam olsun diye mi bizim üniversitelerin ana gi-

lenmişliğin ifadesi değil mi?

Bir de üniversitenin Türk'ü ya da yereli olmaz var, bizde var.

Her ülkenin ve her dönemin öğrenciliği başka. ODTÜ'ye ilk kez gelene önce **Deniz Gezmiş**'in kaldığı yurdu gösteriyorlar. Bravo... 'Masum öğrenci hareketi görünümünde başlayıp daha sonra Marksist, Leninist hatta Maoist terör örgütleri...' klişesi 12 Mart ve 12 Eylül'de sık tekrar edilirdi resmi ağzılarda ve kalemlerde. Oysa ki öğrenci masum değil hiçbir zaman. Masumiyet iyi bir şey olsaydı zaten, tümümüz masum olurduk. Bakmayın bilgiç sosyologların 'Ekmek elden su gölden, öğrenci üretim içinde değildir, gençtir, tecrübesiz ve beceriksizdir, kural bilmez, sorumsuzdur' demesine. Genç ve yaşlı tüm dingolar müthiş kıskanır öğrencileri. Çünkü işte tam da öğrenci gençtir, tecrübe yerine delifışekliğini kullanır, kural iplemez, bağımsızdır ve belki de en önemlisi düşleri vardır. Köpeköldüren şarabını Chateau Lafitte tadında ancak öğrenci içer. Bulutları ayaklarının altına alan sıkı aşıklara boş yere 'Liseli aşıklar gibi' dememişler. Öğrenci korkutur düzeni. Taliban, talebenin çoğulu...

Üniversitenin geri planında beyaz kolalı yakaları da olsa kara önlükler var. Hizaya geç, rahat hazırol, İstiklal Marşı, saygı duruşu, disiplin kurulu, ihtar, tekdir, okuldan uzaklaştırma var geçmişlerimizde. Althusser bilmez mi bunları? Kozada hapsedilmişler genci. Sonra ne olacak ki... Köy Enstitüleri başka bir mesele. Jules Ferry'ye bol toprak, Hasan Ali Yücel'e gayri resmi bir şapka...

Talim Terbiye, Yetiştirme, Sulama, Besleme gibi ünvanları olan kravatlılara göre 'Eğitim şart, çünkü üretim şart'. Oysa ki biz onların üretim aleti olmasak.

Eşekliği delete edebilecek diploma var mı? Bir de mesele şey...

Şu YÖK olmasa ne güzel idare eder öğrenciler üniversiteleri! ♪

Nizam
olsun diye mi
üniversitelerin
ana girişlerinde
dev nizamiye
kapıları?

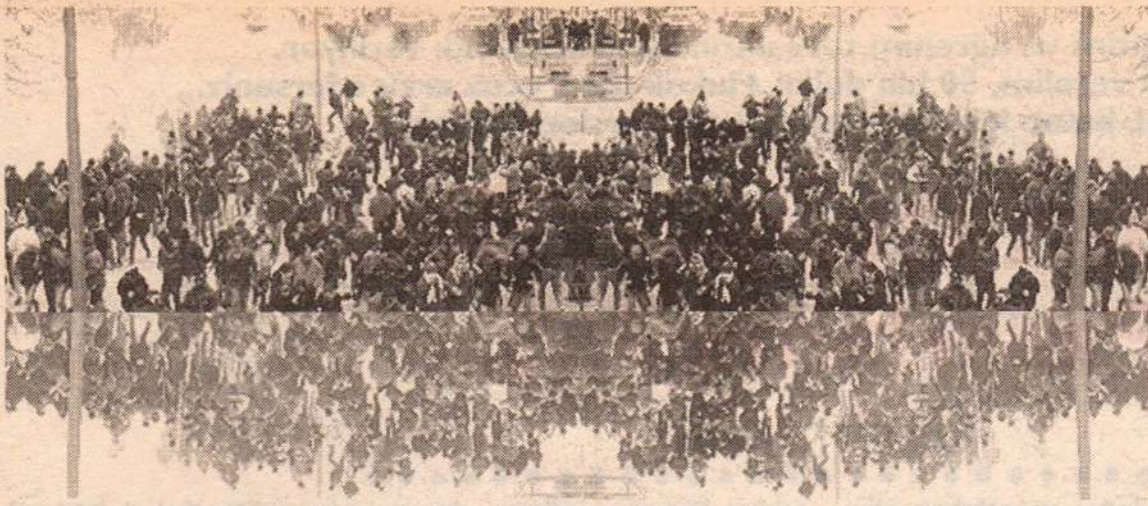
YÖK, YA!

İçeride güven yok
mu ki kapılarda
resmi ve sivil coplu,
kelepçeli korumalar
turnike başlarında
nöbette?

Neil Postman 'Eğitimin Sonu'nu yazdı 2000'lerin başında. Ve biz de, Türkiye olarak, Adalet'li ve Kalkınma'lı bir memleket olduğumuzdan dolayı, Amerika'daki okul fiyatlarına, özel ama güzel değil üniversitelerimiz daha fazla boy gösteriyor müşterileri - öğrencilere hizmet eden. Dolar bazında... Paran kadar oku, parasızlığın kadar sürün ve cahil kal! Oysa ki tam da şimdi zamanıdır Fransız Komünist Partisi'nin Kurtuluş'tan sonra yarattığı 'İşçi Üniversitesi' modelini tartışmanın. Üniversitenin iş dünyasına, sa-

rişlerinde dev nizamiye kapıları? İçeride güven yok mu ki kapılarda resmi ve sivil coplu, kelepçeli korumalar turnike başlarında nöbette?

Kış aylarında Massachussetts Institut of Technology'de, berduşlarla evsizler en çok Chomsky Hoca'nın sınıfına, kaloriferin dibine ilişirdi. Sessiz sedasız ısınmak için lokum Tekir'ler ve Sarman'lar gibi. Quartier Latin'in entelektüel clochard'ları da Sorbonne'un sınıflarına renk katar. Çünkü **Açık Üniversite** sözü kendi içinde çelişkili. Üniversite zaten açık olmalı. Paso, fiş-

Öğrencilerle polis arasında 6 Kasım'da başlayan Kızılay kavgası 13 Mart'ta da sürdü. Polisin panzerli, biber gazlı müdahalesine öğrenciler taşlarla cevap verdi. Öğrenci temsilcilerinden **Ufuk Şafak** ile **Emrah Serbes** konuştu.

Polis istemezse Olay Çıkmaz

Bize 13 Mart İnsiyatifi hakkında biraz bilgi verebilir misin?

- 13 Mart İnsiyatifi isim olarak yeni ama bir buçuk yıllık bir sürecin ürünü aslında. Öğrencilerin YÖK Yasa Tasarısı'na ve açılan keyfi soruşturmalara karşı oluşturduğu bir birlik. Bu birlik üç talep doğrultusunda mücadele ediyor.

Bir: Eşit, parasız, bilimsel ve anadilde eğitim. İki: YÖK Yasa Tasarısı'nın geri çekilmesi Üç: NATO zirvesine karşı mazlum halkların gerçeğinin dile getirilmesi. Eylem kurgumuzu bu doğrultuda oluşturduk.

Bu kurgunun içinde son Kızılay çatışması da var mıydı?

- Fiziki çatışma kendimizi savunmak için başvuracağımız en son çaredir. 13 Mart'taki polis provak syonu bizi buna zorladı. Biz en temel demokratik hakkımız olan basın açıklaması y pma özgürlüğünü kullanmak için Kızılay'a çıkmak istedik. Üç aya yakın bir süredir yaptığımız çalışmalar sonucu Türkiye'nin her yerinden gelen öğrencilerle Kurtuluş Parkı'nda buluştuk ve yürüyüşe geçtik. Polis G zipaşa Bulvarı'nda önümüzü kesene kadar her şey barış içindeydi. Hatta çevredeki insanlar alkışlarıyla destek veriyorlardı bize. Polise yaptığımızın bir basın açıklaması olduğunu anlatmak istedik ama onlar bunun bir miting olduğunu ısrarla belirttiler. Burada hukuksal bir dalavere var. Bu dalavere egemen medyanın propagandasıyla insanlara da aşılanmak istendi. Güya biz Sıhhiye'de miting yapmak üzere izin almışız da bunu zorla Kızılay'a

taşımak istemiştik. Aslında olan şudur; polis bizim Ankara'nın en işlek meydanı olan Kızılay'da basın açıklaması yapmamızı engellemek için bu kandırmacaya başvurmuştur. Bize Sıhhiye'ye gidin dediler ve barikatı açmadılar. Böylece kendilerini kamu nezdinde haklı duruma getirmek istediler. Yerli yersiz pop konserleri verilen Kızılay'da niye öğrenciler basın açıklaması yapamasın. Biz eylem komitesi olarak geri adım atmadık ve Gazipaşa'da bekleme kararı aldık. Bunun üzerine polis panzerlerini sürdü ve gaz bombalı coplu saldırıya geçti.

Kocaeli Belediyesi'nin tahsis ettiği otobüs için ne diyor-sun?

- Belediye öğrencilerle dayanışmak için otobüs tahsis ediyor. Bunda yasadışı bir iş yok. Medyada durum abartılarak belediye suçlandı. Yakında devrimci öğrencilere otobüs kiralayan şirketleri de suçlar bunlar. Bütün bunların altında öğrencileri tecrit etme politikası var. Halkı öğrencilere düşman etmek istiyorlar. Eylem yaptığımız günlerde bilerek metro seferleri aksatılıyor, trafik keşmekeş hale sokuluyor. Sırf halk işine gücüne geç kalsın da öğrencilere düşman olsun diye.

Otobüsten çatışma gereçleri çıktığı iddiası da var.

- O gün Ankara'ya eylem için gelen bütün otobüsler kent girişinde durdurulup arandı. Taş sopa vb. şeyler bulduysalar niye otobüsün girmesine izin verdiler. Otobüste herhangi bir şey yoktu, bütün bunlar yalan. Zaten eylem başladıktan dört saat sonra otobüsler hakkında araştırma yapmaya başlamışlar. Amaçları sansasyon yaratmak. Ama asıl sansasyon yaratması gereken haberi ben size söyleyeyim. Olay günü kör bir arkadaşımızı "polise mukavemetten" göz altına aldılar. Hem de olay yerinden on kilometre uzakta.

13 Mart İnsiyatifi'nin çekirdeğinde kimler var.

- İnsiyatif bütün devrimci öğrencilere açık bir oluşum. Çekirdeğindeki gruplar; Gençlik Dernekleri Federasyonu, Özgür Gençlik, Yeni Demokrat Gençlik, Ekim Gençliği, Özgür Eğitim Platformu, İlerici Gençlik Derneği, Sosyalist Demokrasi Gençliği, Devrimci Proleter Gençlik.

Ekleme istediklerin?

- Şu an 11 arkadaşımız tutuklu. Serbest bırakılmaları için kamuoyu yaratılması gerek. Bu konuda Hayvan okurlarının duyarlı olacaklarını tahmin ediyorum. İkincisi arkadaşlarımızın serbest bırakılması için Yüksel Caddesi'nde basın açıklaması yaptık ve olaysız bir şekilde dağıldık. Yani polis istemezse olay çıkmaz. Üçüncüsü isterlerse bütün polislerden barikat kursunlar bizim bizim Kızılay'a çıkmamızı engellemezler. H

Rıfat Ilgaz

HABABAM SINIFI

Hababam Sınıfı

Sarı Yazma

Rıfat Ilgaz Karartma Geceleri

Karartma Geceleri

Rıfat Ilgaz Karadeniz'in Kıyısında

Karadeniz'in Kıyısında

Rıfat Ilgaz Yıldız Karayel

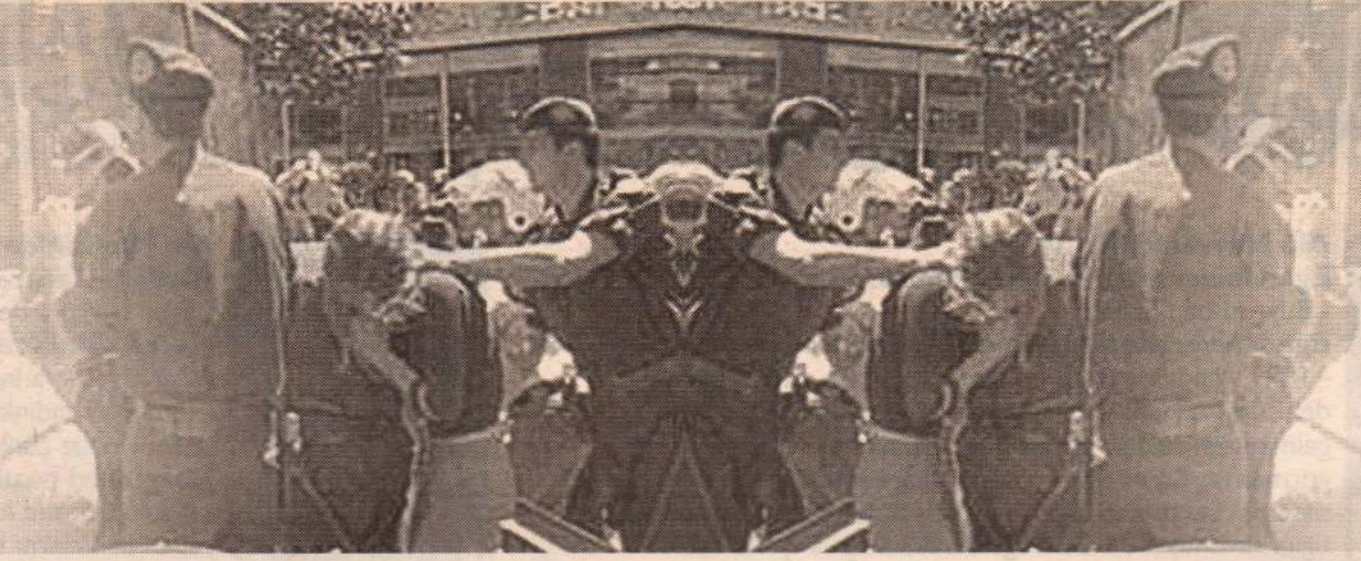
Yıldız Karayel

Halime Kaptan

**Romanları
hep güncel,
hep gündemde...**

Cınar Yayınları - Rıfat Ilgaz Kültür Merkezi
Çatalçeşme Sok. 50/4 Cağaloğlu / İstanbul
Tel: 0 212 528 71 40 (pbx) Fax: 0 212 528 71 43
www.cinaryayincilik.com
www.hababamsinifi.org www.rifatilgaz.info
cinar@cinaryayincilik.com

Üniversite öğrencileri en doğal hakları olan nasıl bir öğrenim görmek istediklerine dair söz mü almak istiyorlar; onları engelle, büyük büyük YÖK yasaları koy ve asla kaldırma, protesto etmeye kalktıklarında jopla, gözaltına al, kendilerini birer karınca gibi hissetsinler ve bir ömür ezilme, yokedilme korkusuyla yaşasınlar.

Karıncayı Ezmek Ya da Eşitsizlik Bilgisinin Öğrettikleri

MERT ÖZMEN

Her birimizin çok iyi bildiği bir deyim vardır, “karıncayı dahi ezmez” ya da yeri geldiğinde “karıncayı bile ezemem” diye kullanılan, kullandığımız. Kalp kıramazlığını ya da hiçbir canlıya zarar veremeyeceğimizi anlatmak için kullanırız bu deymi. Hatta 60’lı yıllar Türk Sineması’nda **“Karınca Ezmez”** diye bir karakter bile vardı. Yani bizden kat kat güçsüz bir varlıkla karşılaştığımız da dahi, o güçsüz varlığın da bizim gibi bir yaşam hakkı olduğunu düşünerek zarar verememe halini, ONU EZEMEME DURUMUNU önemsememizi, böyle olmayı ERDEM SAYIŞIMIZI ifade eden bir deyim.

Kaç kişi bir karıncayı ezmek ister ki, eğer ciddi bir ruhsal problemi yoksa kimsenin böyle bir şeyi isteyebileceğini düşünmüyorum. Çünkü çok adaletsiz bir durum oluşturur ve kimse vicdanına böyle bir şeyi kabul ettiremez. Peki hayatta ezildiğimizi, yok sayıldığımızı, fiziksel, duygusal, kültürel olarak yok edilme riski, tehlikesi ile karşılaşmıyoruz var mıdır? Eminim yoktur. Yaşadığımız hayatta HERKESİN KALBI EN AZ BİR KERE KIRILMIŞTIR.

Doğmamızdan itibaren eşitsizlik bilgisinin içine doğuyoruz ve en çok eşitsizliği öğreniyoruz. Eşitsizliği önce ailelerimizde “çocukluğu-

muzun incinirliği”ni korumak adına bize sorulmadan anne ve babalarımız tarafından, okula başladığımızda yine bizi bizlere zararlı olan şeylerden korumak adına öğretmenler tarafından ve birer yetişkin olduğumuzda devlet tarafından bizlere sorulmadan, yine bizleri korumak adına konan yasaklarla karşılaşırız. Tüm bunlardan öğrendiğimizse EŞİTSİZLİK BİLGİSİ.

Eğer güçlüysen diğerini korumak adına - en avutucu yalan bu olsa gerek - yasak koy, diğeri eşitlik duygusuyla hareket edip bu konan yasaklar adına konuşmak istediğinde ise yine onu korumak adına döv, hırpala hatta yok et. Yani KARİNCAYI EZ!

Devletsen vatandaşlarını korumak adına onların her türlü eğilimlerini fişle, not et, kaydet. Olur ya, karıncayı ezmek gerekebilir.

Üniversite öğrencileri en doğal hakları olan nasıl bir öğrenim görmek istediklerine dair söz mü almak istiyorlar; onları engelle, büyük büyük YÖK yasaları koy ve asla kaldırma, protesto etmeye kalktıklarında jopla, gözaltına al, kendilerini birer karınca gibi hissetsinler ve bir ömür ezilme, yokedilme korkusuyla yaşasınlar.

İşçilerin, memurların yer aldıkları üretim süreçlerinin tümüne dair söyleyecekleri mi var; onları kendi-

lerinden korumak adına sustur.

Aynı topraklarda ama ayrı dillerde, dinlerde, kültürlerde yaşayan yurttaşlar mı var, hakim dil, din, kültür adına onların dillerini, dinlerini, kültürlerini yasakla, başaramıyor musun küçümse, hor gör. HER GÖRDÜĞÜN YERDE KARİNCAYI EZ.

Böyle bir yaşam ikliminde varolmaya çalışan insanlar olarak istesek de istemesek de öğrendiğimiz, iliklerimize kadar işleyen en önemli bilgi, ‘eşitsizliğin bilgisi’ oluyor doğal olarak. Ve bireysel hayatlarımıza sinsice sızmış olan bu yaşam bilgisi günlük hayat reflekslerimizin en önemli parçası haline geliveriyor. Giderek güçlü olduğumuzu, iktidar olduğumuzu hissettiğimiz her ilişkide bu öğrendiğimiz bilginin diliyle konuşmaya başlayıveriyoruz. Farklı olmanın eşitliği ve zenginliği yerine aynı olmaya, öldürmeye çalışmanın, eşitsizliğin bilgisiyle.

Bir yandan da bilinçli ya da bilinçsiz eşitsizlik bilgisinin refleksleriyle oluşmuş ilişkilerde yaşamak istemiyoruz. Yine içgüdüsel olarak henüz karıncayı ezmeyi öğrenmemiş ya da iç güdüsel olarak karıncayı ezmeyi reddedenler bu durumu değiştirmeye çalışacak ya da en azından bu duruma ortak olmamayı seçecek yollar buluyorlar kendilerine. İyi ki de buluyorlar, iyi ki de

var oluyorlar. Bunlardan bir tanesi var olan durumu değiştirmek için harekete geçip söz hakkı istemek, en azından varolan durumu protesto etmekse bir diğeri de ‘ben sizden değilim’ demek, KARİNCAYI EZENLERE KÜSMEK.

Sıradan, entelektüel bilgiden yoksun bırakılmış insanların karıncayı ezmek karşısındaki tavırları daha çok böyle oluyor.

Neredeyse son bir yıldır herkesin kulaklarına dolan, bazen de diline yerleşen bir şarkı var. “Daha seninle konuşmam / küstüm küstüm / ne yaparsan yap barışmam...../ ekmeğimin tuzu olsun / küstüm küstüm / kaderimde yazı olsun / küstüm küstüm”. Adıyamanlı **Latif Doğan**’ın kalbinden çıkmış, ancak ezilenlerin sesinde bulunabilen duyarlılıktaki sesiyle can bulan bir şarkı. Sanki karınca ezmeyi, eşitsizlik bilgisini hayat düsturu edinmiş olanlara söyleniyormuş duygusunu veriyor bana.

Duyduğum ilk günden beri kalbimin sahiplendiği bir şarkı. Bana iyi geliyor. Joplanan öğrencileri, işçileri, memurları görmeye hâlâ vicdanınız el vermiyorsa, karıncayı ezmemenin bilgisinin hâlâ bir erdem olduğunu düşünüyorsanız bir dinleyin. Size de iyi gelebilir. En azından bir kez daha karıncayı ezmenin, ya da eşitsizlik bilgisine sahip olmanın ne demek olabileceğini hatırlatabilir. **H**

ALO00000!

HAYVAN'dan ARİYORUZ

Hazırlayan: SİNAN SÜLÜN sinansln@yahoo.com

Alo Hayvan'dan arıyoruz.

Ege Üniversitesi Öğrenci Oluşumu mu?

- Buyrun ben Erdem.

Ege Üniversitesi Öğrenci Oluşumu, nasıl oluştu?

- 1999 yılında deprem döneminde ortaya çıktı. Bugüne dek türlü etkinlikler, kampanyalar örgütledi. Bir araya gelmemizin nedeni üniversiteyi bir muhalefet alanı olarak görmemiz. Bizler üniversitenin akademik bir kurum olarak sistemin karşısında hayır diyebilecek bir yer olması gerektiğini savunuyoruz. Bu doğrultuda kampüs içerisinde ve dışarıda akademik, demokratik üniversite ve gençlik

mücadelesi veriyoruz. Panel söyleşi atölye çalışmaları, fanzin ve eylemlerin altında öğrenci oluşumundan insanlar vardır. Bizler "Başka Bir Üniversitenin Mümkün" olduğuna inanıyoruz.

Önümüzdeki dönemde kampanyalarınız ya da projeleriniz nelerdir?

- Bu dönem ilk defa İzmir üniversitelerinin tümüyle birlikte kampanyaları örgütleyeceğiz. "Hayatımızı Renklendirelim Üniversiteye Siyaset Bulaştıralım" kampanyası bunlardan yalnızca biri. Ama asıl kampanyamız "Savaşa Karşı Üniversite" faaliyeti olacak. Bu kampanyanın ana eksenini de "Bush Gelme İstemiyoruz ve Güvenliğiniz Özgürlüğünüz İçin Değil" olacak. Ayrıca bir mail zinciri oluşturduk; aktif bir öğrenci muhalefeti sitesi de yolda.

Teşekkür ederiz, iyi çalışmalar.

- Biz teşekkür ederiz, yayın hayatınızda başarılar dileriz.

Alo Hayvan'dan arıyoruz,

Öğrenci Postası gazetesi mi?

- Evet buyrun, ben Zuhal.

Öğrenci Postası nasıl bir gazete?

- Her şeyden önce kolektif bir çalışmanın ürünü. Gazetenin hazırlanış sürecinde yurt çapındaki üniversitelerden hatta Kıbrıs'tan bile şu an sayamayacağım birçok arkadaşımızın katkısı var. Kısaca kendini bir şekilde muhalif hisseden insanların buluştuğu bir gazete.

Fiyatı ve periyodu? Hazırlanış sürecinden bahseders misiniz?

- Fiyatı 500 bin lira, periyodu aylık. Haftada bir yaptığımız yayın kurulu toplantılarımız var. İstanbul'da merkezi yayın kurulu, diğer illerde lokal yayın kurulları toplanıyor. Aynı zamanda bir mail grubumuz var. Bu sayede yurdun her yerinden bize yazı ve haberler ulaşıyor. Biz de merkezi yayın kurulu olarak bunları kotarıyor ve düzenlemesini yapıyoruz.

Okurlar gazeteye nasıl ulaşıyor?

- Şu an gazetemizin belli bir satış noktası yok ancak bu konuda çalışmalarımız devam ediyor. Gazetemizi temin etmek, gazeteye ulaşmak ya da yazı göndermek isteyen arkadaşlarımız bize "ogrencipostasi@hotmail.com" adresinden ulaşabilirler.

Teşekkür ederiz kolay gelsin.

- Sağ olun, size de.

Alo Hayvan'dan arıyoruz, Akıllara Zarar Dergisi mi?

- Evet buyrun, ben Özlem.

Neden Akıllara Zarar?

- Zar'a ve Ar'a indirgenmek istemeyen kadınlar olarak tanınıyoruz çünkü kendimizi.

Dergi fikri nasıl oluştu?

- Kadın üzerine kafa yoran, çalışma yapan kadınların bir araya gelerek geliştirdikleri tartışma süreci

sonucu bu dergi ortaya çıktı. Kendi içinde kapalı bir grup olarak kalmak istemeyip, diğer kadınlara ulaşmak gerektiğini düşündük. Haber dergisi veya akademik bir dergi değil bu, içimizden gelenleri, öznel hislerimizi özgün bir şekilde yazıya döktüğümüz bir dergi.

İçerisinde ne tür yazılar var?

- Röportajlar, öyküler, kadın sorunlarına dair denemeler, sinema ve müzik bölümü, kitap alıntılar...

Dergiyi nasıl dağıtıyorsunuz?

- İlk sayıyı elden dağıttık. Ama bundan sonraki sayıları okumak isteyenler kitapçılarda bulabilirler. Ben yine de bize ulaşmak isteyenler için bir yazışma adresi vereyim; akillazararinfo@mynet.com

İyi yayınlar.

- Size de.

Alo Hayvan'dan arıyoruz, Segma Limited Şirketi mi?

- Buyrun.

Para sayma makinalarında kampanya varmış.

- Evet. Şimdi şöyle; sadece para sayanlar 550 dolar. Para sayıp bir de kontrol edenler - dedektörlüler - 625 dolar. Bunlar bizim paranın, Euro'nun, sahtesini hemen anlar.

Dolar'ı anlamıyor mu?

- Doların sahtesinin anlaşılmasının sistemi farklıdır. Onun için başka bir makinemiz vardır. O da 775 dolar.

Tabi, iki yıl da garantisi var.

Toplu alınırsa grup indirimi oluyor mu?

- Kaç tane alacaksınız?

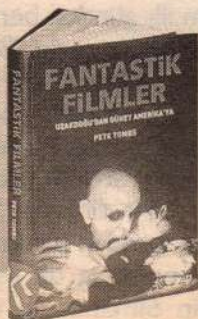
Müdürle bir konuşayım, ama bayağı alırlar.

- Siz karar verin, yaparız bir şeyler.

Kolay gelsin, iyi satışlar.

- Size de iyi satışlar. Bize hemen dönün sonra.

Bize Gelenler

Fantastik
Filmler
Pete
Tombs
Çev:
Nilgün Birgül

Kabalcı
Yayınevi

Karakalem
Requiem
İlhan
Durusal

YKY

Bir kap
filizlenmiş
yeşil
mercimek
bahçesi,
derginin
bereketi
artsın diye...

Rasero
Francisco
Rebolledo
Çev:
Nesrin Akyüz

İnkilap
Yayınevi

İstanbul'dan
İnsan Öyküleri
Nazır
Şentürk

Tekin
Yayınevi

Alo Hayvan'dan arıyoruz, Gani Müjde ile mi görüşüyoruz?
 - Buyrun benim.
Merhaba Gani Abi.
"Yıldızların Altında" adlı bir müzikal hazırlıyormuşsunuz, bahsedebilir misiniz?
 - "Yıldızların Altında" 1970'li dönemlerde

Türkiye'nin değişimini ve değişimle ilgili olan gelişmelerden habersiz naif ama bir o kadar da içten ürünler veren, Yeşilçam'a gönderme yapan bir müzikal.

İçinde neler olacak?

- Gazino şarkıcıları, bunlara deli gibi aşık gazino patronları, Yılmaz Güney olmaya hevesli set işçileri ve hepsinin dışında yırtmaya çalışan bir kadın sanatçı; oyunu kurallarına göre oynamasına rağmen, yırtamamış film yıldızı, sokaktaki eylemler, fabrikalardaki grevler ama Hulusi Kentmen'ler, kötü kalpli gazino patronları kısaca hayat. 70'li yılların bir resmi.

Kimler olacak bu müzikalde?

- Candan Erçetin, Cihan Okan, Gani Müjde ve İskender Paydaş.

Ne zaman sahnelenecek?

- Şu an hazırlıkları sürüyor. Sonbahara doğru Lütfi Kırdar Kongre Sergi Sarayı'nda sahnelemeyi düşünüyoruz.

Kolay gelsin Gani Abi.

- Sağ olun, dergidekilere selam.

Alo Hayvan'dan arıyoruz, Volkan Yaraşır ile mi görüşüyoruz?
 - Buyrun, benim.
"Reddin Gücü" adlı kitabınız hayırlı olsun. Kitabınızdan biraz bahseder misiniz?
 - Reddin Gücü, Che'den

Gandi'ye, Martin Luther King'den Viktor Jara'ya, Sacco ve Vanzetti'den Rosenbergler'e, Mandela'dan Allende'ye kadar dünyayı değiştirmiş, dönüştürmüş 20. yüzyılı bir direniş ve devrim yüzyılı haline getirmiş insanları ve hareketleri anlatmaktadır.

Böyle bir kitabı hazırlama fikri nasıl ortaya çıktı?

- İnsanoğlunun bu sistemden beslenen, kaynaşan ve bütünleşen bir karanlık yüzü olduğuna inanıyorum. Bu çalışmayla reddetmenin ve itaat etmemenin, ruhları silahlandıran gücünü ortaya koymaya çalıştım. Çünkü her şeyin küçük bir 'hayır'la başlayabileceği inancındayım.

Benzer çalışmalar gündeminizde var mı?

- Evet. 'Reddin Gücü' son derece ilgi uyandırdı. Bu kitabın devamı niteliğinde gene Mephisto yayınlarından, içinde Mahir Çayan'ın, Deniz Gezmiş'in, Erdal Eren'in, Şili'deki MIR'çilerin, ETA'lıların... öykülerinin olduğu bir kitabım çıkacak mayıs ayında.

Şimdiden hayırlı olsun.

- Sağ olun. İyi çalışmalar.

Neler gördüm?

Bi gün bi gece

- > Apartmanın bodrumundaki pis alaturka tuvaletler (niye oraya indim bilmiyorum)
- > Otobüs durağının önünde, etrafı tel örgü kaplı küçük orman (yuvarlak küçük bi yer ama kocaman ağaçlar var)
- > Küçük ormanın kır saçlı çobanı (İngilize benziyor, anorak giymiş)
- > Çobanın gökyüzünde işaret ettiği hortum (Ben ona bakıyorum, o da ona)
- > Hortum ki ne hortum, koyu gri ve çok iri (döne döne bizim oraya geliyor)
- > Birden bire pat diye denize açılan sokak (oraya nasıl geldim bilmiyorum)
- > Durgun denizin üstündeki iskele (kumlara basıp geçiyorsun)
- > iskelenin üstündeki kokteyl (onca insan orda neşeyle bekliyor)
- > Denizin üstünde yavaş yavaş oluşan mükemmel net gökkuşağı (herkes alkışlıyor, tezahüratlar falan)
- > Koyu sarı, büyük bi amerikan arabası (herkes arkaya, ben direksiyona)
- > Yanından geçip gittiğimiz kulübe (ahşaptan, kır evi gibi)
- > Arkada beliren ikinci hortum (ötekinden daha yakın)
- > Kulübeden uçup bize doğru uçan dev kalas (sanki bizi devirip öne geçecek)
- > Hızlı gidiyoruz diye bizi durduran Kanada polisi (valla Kanada, kendini öyle tanıttı)

Bu kadar saçmalık ardarda, ancak olur rüyada.

BAKANGÖR

Alo Hayvan'dan arıyoruz, FURUN Denizcilik Eğitim Merkezi mi?

- Buyrun ben kaptan Salih Baydar.

Ne zaman kuruldu FURUN?

- 1992 yılında kuruldu. Amacımız gemi adamı yetiştirmek ve denizcilik hizmet etmektir.

Kurslardan bahsedebilir misiniz?

- İki kursumuz var. İlki yat sahiplerine ve bir yatta çalışmak isteyenlere verilen kurs. İkincisi ise profesyonel gemilerde çalışacak gemi adamları için verdiğimiz bir kurs.

Talep nasıl kurslara?

- Şu günlerde biraz düştü. Bunun altında da tabii ki ekonomik sıkıntılar yatıyor.

Gemilerde veya yatlarda çalışan insanlar iyi para kazanıyorlar mı?

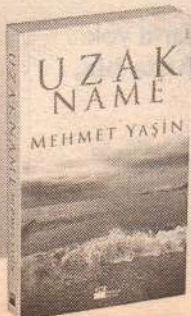
- Eskiden iyi para kazanılıyordu ama şimdi o kadar kazanılmıyor. Örneğin ben 1980 yılında kaptanlık yaparken üst düzey bir devlet memurunun 10 katı maaş alıyordum.

Bu kurslara gelmek isteyenler size nasıl ulaşabilir?

- 0212 252 71 01 numaralı telefondan bize ulaşabilirler.

İyi çalışmalar.

- Teşekkür ederim, size de. H

Mehmet Yaşın
Uzak Name

Doğan Kitap

Simurg
Cafe&Bar&Pansiyon
Antalya'dan Hayvan ekibini pansiyonunda ağırlamak ve makara yapmak isteyen bir okurumuz kartvizit ni gönderdi

Berlin
Aleksander Meydanı
Alfred Döblin
Çev: Ahmet Arpad

Sel Yayınevi

asağın iki tanesini İbrahim Keleş

Reklam Limited

23. Uluslararası İstanbul Film Festivali'ni hayırlısıyla 10 - 25 Nisan arası keyifle ifa edeceğiz. **Seydi Şahin** gitti, sinemaları gezdi. Halk arasında 'ışıkçı', 'yer gösterici' olarak tanınan, 'teşrifatçı abiler'den film, festival ve seyirci hakkında görüşler aldı.

Gözü Kapalı Yer Gösteririz

Murat Aldemir - Emek Sineması
(Yaş 52, 42'senedir bu işte)

- Ben on yaşından beri bu işi yapıyorum. Birçok festival gördüm, birçok da seyirci. Eskiden insanlar festivallere daha şık giyinir gelirlerdi. Şimdi öyle bir şey yok. Festivale gelen izleyici her şeye dikkat eder. Son derece kaptisli olur. "Yok bu niye böyle, beni niye buraya oturtunuz" gibisinden şikayetler eder. Mesela festival filmlerinde ara yoktur. Ama biri mutlaka gelip "Tuvalete gidicem, kapıyı aç" der. Tabi hepsi böyle değil.

- **"Katliam" filminde en çok bahşişi toplamıştık geçen sene. Zaten festival zamanı normal zamana göre daha çok bahşiş toplarız.**

- Festival filmlerinin vizyon filmlerinden en büyük farkı sansürsüz yayınlanmalarıdır. Ayrıca daha sanatsal filmler oluyorlar. Dünyanın dört bir yanından filmler geliyor ve sadece bir kere gösterime giriyor. Biz yoğun çalıştığımızdan dolayı pek seyredemiyoruz. Ama geçen sene izlediklerim arasından en beğendiğim filmler; "Sınırsız Kentte" ile "Kadın Dedigin" adlı filmlerdi.

- Beni bu işe sinema sevgisi başlattı (maalesef) ama şimdi başka bir iş yap deseler yapmam. Artık onca yıldan sonra gözüm kapalı doğru koltuğu bulurum. Hatta bir gazetede benle ilgili bir haber çıkmıştı. "Gözü kapalı yer gösteriyor." diye.

Osman Gümüştan - Beyoğlu Sineması
(36 yaşında, 11 senedir bu işte)

- Festival seyircisiyle diğer zamanda gelen seyirciler arasında aslında pek fark yoktur. Ama festivale gelen izleyici daha değişik davranıyor. Yani nasıl diyeyim; daha bir entelektüel havalara bürünüyorlar.

- Geçen sene en çok bahşiş topladığımız film **"Fidel"** adlı belgeseldi. Festivalin ilk günlerinde bahşişler artıyor ama sonraları azalıyor çünkü izleyiciler genelde hep aynı insanlar.

Festivalde de birçok filme geldikleri için bahşiş vermekten sıkılıyorlar.

- Geçen sene bizde "Yo Yo Ma" diye beş tane kısa film gösteriliyordu. Birkaçı sabah birkaçı da akşam gösterime giriyordu. Kadının biri evi uzakta olduğu için akşam seansını seyrettikten sonra burada sabahladı ve gündüz filmlerin son seansını kaçırmadı. Ne insanlar var vallahi!

- Benim geçen sene en beğendiğim film **"Orada Olmayan Adamdı"**. Amerikan filmlerinin dışında dünya sinemasından değişik filmler geliyor, güzel oluyor.

- Keşke hergün festival olsa da ben de daha çok kazansam. Maaş yok bizde, tek kazancımız bahşişler, ayda ortalama 400-500 milyon para geçiyor elimize. İyi bir film geldiğinde bir milyara kadar çıkıyor.

- Bu sene festivalde eski filmlere bir dönüş var, yeni filmler gelse daha iyi olur. Geçen sene dans filmleri vardı, onlar iyiydi mesela.

Doğan Polat - Sinpop Sineması
(41 yaşında, 9.5 senedir bu işte)

- Festivale sinemayı bilen, kültürlü insanlar geliyor. İyi de bahşiş veriyorlar, onun dışında diğer seyircilerden pek bir farkı yok.

- **Asgari ücretle çalışıyoruz. Sinema yöneticileri bahşiş verilmemesi konusunda izleyicileri uyarıyor. Ama biz, veren olursa "hayır" demiyoruz. Geçen sene en çok para topladığımız film "Madam Sata"ydı.**

Kapalı gişe oynadı o film.

- Festivalerde yoğun olduğumuz için fazla film seyredemiyoruz ama geçen yıl İran filmleri vardı onlar güzeldi. Bir de ondan bir yıl önce Fatih Akin'in bir filmi vardı, "Berlin Almanya"dır adında. Onu çok beğenmişim.

- **İstanbul Film Festivali on altı gün sürüyor. Bence bu süre iyi. Bir yandan bahşişler artıyor ama bir yandan da çok yoruluyoruz. Bazı seyircilerle uğraşmak zor. Mesela geçen sene bir adam geldi, "Ben koltuk seçecem" dedi. Bütün salonu dolaştı, tabii ben de peşinde. Sonra bir tanesini uygun gördü; gitti onun biletini aldı.**

- Anlamadığım bir şey var: açık saçık bir film, festivale geliyor. Sanat filmi oluyor, daha sonra vizyona girince erotik film oluyor sansürleniyor. Garip yani. H

Ömer Şahin - Atlas Sineması
(42 yaşında, 18 senedir bu işte)

- Festival seyircileri diğer zamanların seyircilerine göre daha bilinçli, sinemadan daha iyi anlıyorlar. Zaten rastgele filme gelen tipler değil, seçiciler yani. Sinema adetlerini de iyi biliyorlar. Beni beklemeden salona dalmıyorlar.

Biz de onlara daha özenli davranıyoruz.

- Geçen yıl en çok bahşiş topladığımız film **"Tanrı Kent"**ti. Ben seyredemedim o filmi, çok yoğundu. En beğendiğim film ise; **"Bir zamanlar Hindistan"**dı.

- Festival filmleri daha sanatsal filmler oluyor. Seyirci bunları vizyonda göremiyor ancak festivallerde izleyebiliyor. Bu yüzden festival süresi daha uzun olsa iyi olur hem daha çok bahşiş toplamış oluruz.

- **Bahşiş bizim için önemli asgari ücretle çalışıyoruz. Sinemayla ilgi ne kadar artarsa bizim için o kadar iyi olur, ama bilet fiyatları çok pahalı.**

Bizim medya ne kadar zorlarsa zorlasın,
konunun üzerine ne kadar giderse gitsin
Sibel'in ayaklar altına alınmasını, silinip gitmesini,
linç edilebilmesini sağlayamayacak, çünkü kız
Almanya'da yaşıyor ve Alman medyası
ve kamuoyu olaya bizim gibi bakmıyor.

Sibel Kendini Kurtardı

YAKUP KARAHAN

Sanırım Türk medyası yakında yeni başlıklar atmaya başlayacak; **"Babası hâlâ Sibel'i vurmadı"** ya da **"Ya dayı be, sen ne vakit bu namus meselesini halledeceğin?"** gibi. Acaba medyanın bu duyarlılığı gerçekten "namus" anlayışından mı kaynaklanmakta? Hani olur ya yurtdışında biz Türkleri temsil eden bu insanlar içinden nasıl olur da porno filmlerde oynayan biri çıkar diye. Zira Allah esirgesin yıllardır buralarda kendimizi en iyi şekilde anlatmaya çalışırken ve de hatta ne denli iyi, akıllı, terbiyeli insanlar olduğumuzu göstermeye çalışırken birdenbire bir Türk kökenli kız çıkıp, geçmişte yaptıklarıyla bütün imajımızı alt üst ediveriyor. Bu durum kabul edilebilir gibi değil doğrusu?

Ben on yılı aşkın süredir Hollanda Amsterdam'da yaşamaktayım. Fakat gelin görün ki Sibel'in ne bir porno filmine rastladım ne de Sibel'in filmlerini daha önce izlemiş olan bir başka Türk veya Hollandalı'ya... Konusu bile geçmedi. Ya da Hollandalılardan biri kalkıp da "Ya geçenlerde bir film izledim hard porno, aman Allah sizin kızlardan biri çevirmiş, ben böyle film görmedim" demedi. Bütün gelişmeleri bizim Türkiye'deki Türk medyasından izleme şansım oldu. Ve de neredeyse ülkenin bütün önemli olaylarının önüne geçti Sibel'in porno sorunu. Belki kızın tarzı da bizim medyayı ayrıca azdırdı. Öyle ya biz bütün Yeşilçam yapımı filmlerden bu işleri yapan kızların zorla, kandırılıp kötü yola düşürülerek oynatıldığını bilirdik. Fakat bu defa öyle de olmadı. Kız çıkıp açık açık **"paraya ihtiyacım vardı yaptım, pişman değilim ama bir daha yapmam"** gibi açıklamalarda bulundu. Belki de daha da azgınlık yaratan konu Sibel'in en son oynamış olduğu filmdeki başarısıydı. Bir şeyler yapıp, bir yerlere gelmeye çalışan insanların geçmişte yaptıkları, bize göre hatalı olan davranışlar bulunup açığa çıkarıldığında fazlaca ses getirebiliyor

ve başarısının önüne geçebiliyor.

Yalnız Sibel'in bir şansı var, o da Almanya'da yaşıyor olması. Bizim medya ne kadar zorlarsa zorlasın, konunun üzerine ne kadar giderse gitsin Sibel'in ayaklar altına alınmasını, silinip gitmesini, linç edilebilmesini sağlayamayacak, çünkü kız Almanya'da yaşıyor ve Alman medyası ve kamuoyu olaya bizim gibi bakmıyor.

Yukarıda yazdığım gibi aslında Sibel'in başına gelenler son oynadığı filmdeki başarısından. Eğer ödüllü bir filmde başarılı bir oyuncu olarak yer almasaydı, yaptıkları kimse'nin umrunda olmayacaktı. Olayın duyarlı Türk basını tarafından da hiçbir haber değeri bulunmayacaktı. Pornografik filmleri geçelim Amsterdam'ın dünyaca ünlü genelevlerinde, Almanya'nın, Belçika'nın genelevlerinde gene Türkler tarafından kandırılmış ve oralarda çalışmaya zorlanmış nice Sibel'ler bulunmakta ama sanırım bunun bizim medya için hiçbir kıymeti yok. Ne vakit bu kızlardan biri çıkıp başarılı olursa işte o zaman başlarına gelmeyen kalmayacaktır diye düşünüyorum.

Benden
ne utanıyorsunuz..
Kara ses Cemalettin
Kaplan ve oğlundan,
Milli Görüş'ü, Jet-Pa'yı
destekleyen angutlardan,
Türkiyeden gittiği gibi kalan
öküz solculardan, kuvette
kurban kesen elemanlardan,
karısına kızına göz
açırmayan yobazlardan,
Biz Evleniyoruz'daki
Caner'den falan utanın.

şünüyorum.

Amsterdam'ın genelevlerinin bulunduğu semt, dünyaca meşhur olduğundan, burada birçok turiste, görmeye gelen birçok insana rastlama şansınız vardır. Daha da ilginç bu evlerin

üst katlarında sıradan aileler de oturur. Bir de, Hollanda'ya gezmeye gelen ve buranın ününü duyan misafirlerimiz ille de gidip görmek isterler. İşte Türkiye'den gelmiş bir arkadaşın isteği üzerine ortalıkta bakına bakına gezerken, odalardan

birinden Sezen Aksu'nun bir parçasını duyduk. Tabii yer neresi olursa olsun **"Aa bu ne ya, doğru mu duyduk"** falan diye konuşurken içerideki kız dışarı çıktı ve **"Abi siz Türk müsünüz?"** diye sordu. Aramızda ayaküstü sohbet başladı. Aslında olayın ne olduğunu, nerede, ne durumda olduğumuzu unutup kendi dilimizde sohbete koyulduk. Tek ortak noktamız aynı ülkeden geliyor olmamız. Konu daha derinleşmeden ve **"Ee buraya nasıl düştün bacım?"** noktasına varamadan yanımızda salıyalı akan, gözlerini kan bürümüş, basık kafalı yerden bitme bir herif be-

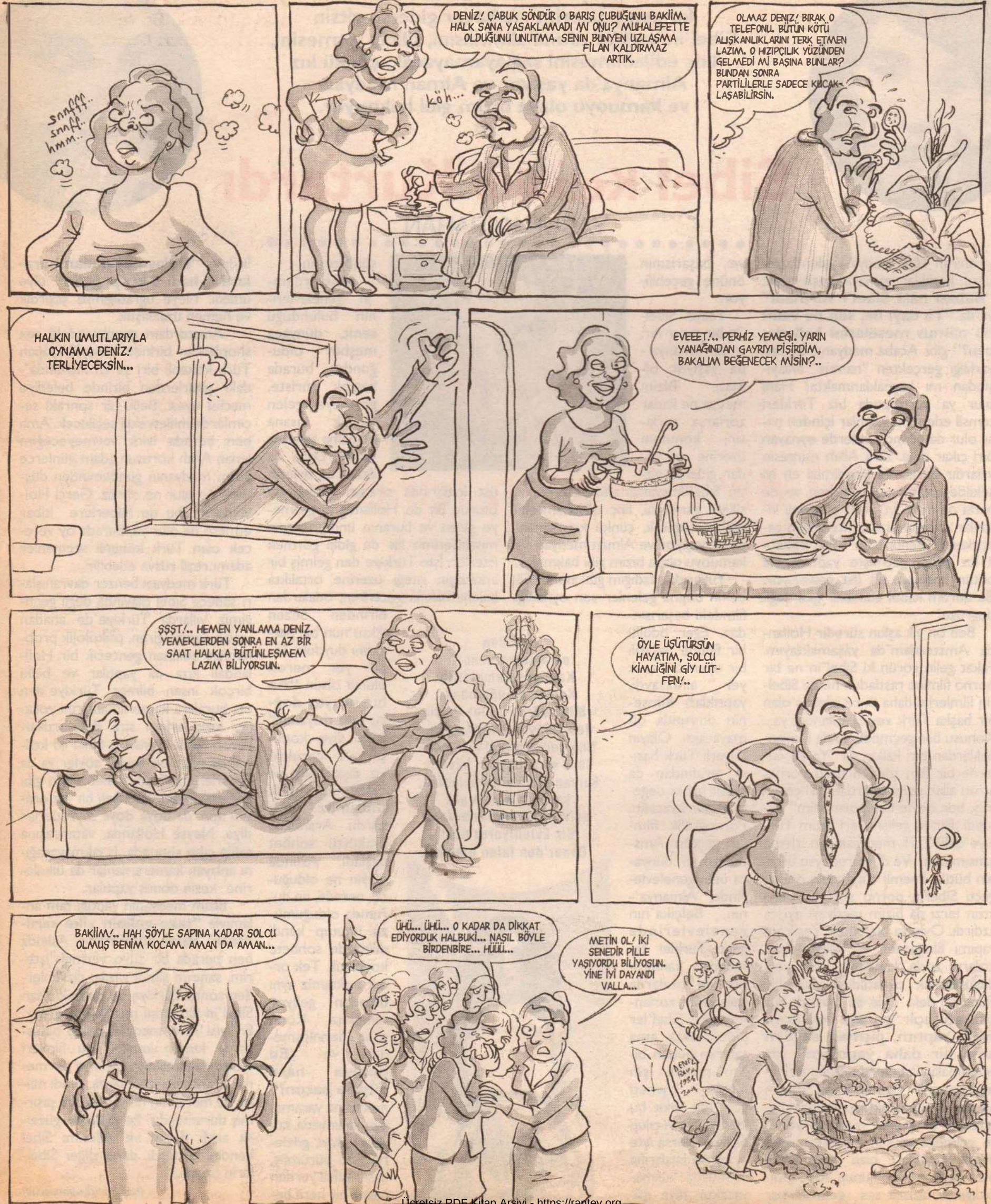
lirdi ve **"Dolaşmayın ulan buralarda, hadi s.ktrip gidin"** diye ünledi. Neye uğradığımızı şaşırdık ve hemen uzaklaştık.

Amsterdam genelevindeki sex shoplardan birinde biletçilik yapan Türk kökenli biri şu an Hollanda'daki şehirlerden birinde belediye meclisi üyesi. Belki bir sonraki seçimlerde milletvekili seçilecek. Ama ben burada isim vermeyeceğim aman Allah korusun adam günlerce bizim medyanın gündeminden düşmez, ne olur ne olmaz. Gerçi Hollandalılar, bu tip haberlere itibar etmese de olur ya, burada oy verecek olan Türk kökenli seçmenler adamı rezil rüsva edebilir.

Türk medyası benzer davranışları sadece Sibel olayında değil geçtiğimiz yıllarda Türkiye'de anadan uryan denize giren, psikolojik problemleri bulunan gencecik bir Hollandalı kıza da yaptılar ve belki birçok insan bilmez Türkiye'den taa buralara kameramanlarını yollayıp kızın arkası sıra dolaştırdılar. Aman Allah Fransiska belki iki kelime laf eder, bir şeyler söyler ya da ömürlerinde hiçbir vakit adam gibi göremedikleri, Avrupalı bir kız orasını açar da doya doya seyrederek diye. Neyse Hollanda, vatandaşına sahip çıktı sonunda. İş çıkmayacağını anlayan kameramanlar da ülkelere kesin dönüş yaptılar.

Bizim medyanın yaptığı tam anlamıyla **"taze gelinin zike sarılması"** olarak açıklanabilir. Aslında ben burada bir tüyo vermek isterim, sanırım şimdi yazılıp çizilenlerden sonra Türkiye'de birçok insan Sibel'in filmlerini merak ediyordur. En iyisi Türk medyası bulup buluşturup kupon karşılığı bu filmleri okura dağıtmalıdır. Öyle ya bir merak uyandırıldı insanlarda, şimdi millet de meraktan ne yapacağını şaşırmış durumdadır. Ee yapın bir güzellik artık derim ve eklerim; Sibel kendini kurtardı, darısı diğer Sibel'lerin başına. **¶**

(karahan@wanadoo.nl)

Güzeldir hayat. Bazen boğaz köprüsünden geçtiğimde, kuru fasulye pilav yediğimde, küçük küçük anlarda diyorum ki: İyi ki buradayım.

İclal Aydın

Hayata güzel ya da çirkin deme hakkımız yok. Bu felsefi olarak da doğru olmaz. Çünkü hayatın alternatifi yok.

Cezmi Ersöz

Nasıl Bir Rüyanın İçinde Yaşıyoruz

Tanışma

İclal Aydın: Geçen yıl şubat ayında Ataol Behramoğlu, Can Dündar, sen ve ben Londra'ya bir kitap şenliğine davetliydik. Daha önce tanışmamıştık. Ortak bir okur kitlemiz olduğunu biliyordum ama baktığınızda aslında ne kadar ortak olabilirler diye de birtakım soru işaretleri vardı kafamda. Sadece, belki üniversite gençliğinin yaş ve tercihleri ile ilgili bir ortaklık olabilir diye düşünüyordum. Cezmi, her şeyi anlatayım mı? Bak, sen de ilk defa duyacaksın.

C.E: Hadi, ne duruyorsun! İçinizde bir tek Can Dündar'ı tanıyordum. Seninle ve Ataol Behramoğlu'yla ilgili sadece duyduklarım vardı. Ataol ağbi sıkı devrimci; sen asla taviz vermiyorsun, tavrından, söyleminden; Can da öyle. İçinizde bir televizyon yıldızı olarak medyatik bir durumum var. Diyorum ki, 'Can, ben çok korkuyorum!' 'Yok' diyor, 'İyi insanlardır korkma.' Arkamı bir döndüm, sen. İlk merhabayı söyleyemedim. Karşımdan nasıl bir tepki geleceğini bilmiyordum. Çok sıcak, insanlarla çok rahat ilişki kuruyor gibi görünmeme rağmen, çekingen biriyim aslında. Sen son derece yakışıklı ve girişken tavrınla, 'Merhaba İclal Hanım, nasılsınız' dedin. 'Yorgun musunuz' dedim. 'Sizin kadar değil. Siz daha çok koşturuyorsunuz. Çocuğunuz nasıl' dedin. 'Ah!' dedim, 'çocuğu da biliyor'

C.E: Sen onu bir de bana sor. Nasıl 'merhaba' dedim. Heyecanlandım vallahi. Ben de bilmiyordum nasıl karşılanacağımı. İşte, starlık var,

televizyon yıldızlığı. 'Ne alakası var' dedim. İclal Aydın nereden çıktı? Açıkçası, ben de ezileceğimden korktum. Ataol ağbi de korkmuştur herhalde. İclal Aydın gelecek, bütün Londra ayağa kalkacak, bizi orada kimse takmayacak.

İnsan Memleketinde Kaybetmeli Sadece

C.E: İşte biz orada ezileceğiz, büzüleceğiz diye düşünüyorum. Sen alacaksın arkana Londra'lı Türkleri, Thames nehrine doğru gideceksin ve biz kalacağız kaybedenler olarak, esra-ra başlayacağız. Zaten Türkiye'de de kaybetmişiz, bir de orada kaybedeceğiz. Daha kötü. İnsan memleketinde kaybetmeli sadece. Mesela, Kame-

run'da iyi olmalı durumu.

İ.A: Niye böyle oluyor? Hemen bir parantez açmak lazım. Üç yıl televizyonda ciddi bir kitle edindim ama beni bütün Türkiye'nin tanınışı köşe yazarlığıyla oldu. Vatan'ın çıkışıyla, benim kitabımın çok satışıyla, bir anda 'kim bu' dendi. Oysa o kitap, kitap olsun diye yazılmamıştı. Çok naif günlükler aslında orada yazılanlar. Bu kadar çok satılacağını bilsem cesaret edemezdim.

C.E: O popülerliğe erişmiş insanların kaprislerini çok gördüğümüz için, insan ister istemez gardını alıyor. Öyle olmadığını görünce rahatladık.

Üç Ahbap Çavuş

İ.A: Sahnedeyiz. O dörtlü arasında sesimin çıkması zor görünüyor. Benim

bir garip şuurum var, hiç susmaz. Beni hiç rahat bırakmaz. İter, kakar. Bu yüzden hiçbir şeye, hiçbir başarıya yeteri kadar sevinemem. Söyleşiye başladığımızda, bir baktım Ataol ağbinin elinde 'Bitmiş Aşklar Emanetçisi' kitabım var. Bakıp bakıp, 'Çok iyi ya' diyor. 'Aferin' Nasıl seviniyorum. Ama endişelerim hâlâ var. Hatırlıyor musun Cezmi, bir ara seyircilerden biri endişelerimi dile getirdi. Tam olarak böyle değil ama, mealen, 'Siz içinüz tamam da, o dördüncü orada ne arıyor' dedi. Sen muhteşem bir yanıt verdin ve ben dedim ki, 'Tamam, ben artık bu adamın arkasında ömür boyu savaşıcı olurum.' Dedin ki, 'Arkadaşlar siz Üç Ahbap Çavuş filmini bilir misiniz? Muhterem Nur kördür de, üçü onu ameliyat ettirmek için uğraşır. Biz de İclal'i Londra'da ameliyat ettirmeye geldik.' O kadar sıcak bir ortam oldu ki. Sonra da 'Bu kadın dedin, bizim arkadaşımız ve hak ettiği için bizimle beraber.' dedin. Cezmi benim sonsuza dek arkadaşımdır demirini attığım yer orasıdır. O andır. Bilmiyordun değil mi?

C.E: Bilmiyordum tabii. Siz erken gittiniz. Beni kurban olarak bıraktınız. Radikal görüşlü insanlar da vardı orada. Belli önyargıları var. İclal Aydın'ı bir yere koymuşlar ve sorguluyorlar. 'Çok kırıcı oldunuz. İnsanları kazanmaktan çok itiyorsunuz. Bazı insanlar köprüdür. Sıradan insanlarla edebiyat arasında köprü vazifesi görürler. İclal Aydın da, bir köprüdür' dedim. 'Düşünmediğiniz kadar Türk şiirine vakıf biridir ayrıca. Siz onu, o sekte tavrınızla görmezden geliyorsunuz' dedim. Başlarını eğdiler. Ağır

İçtenliği en çok sorgulanan insan benimdir herhalde. Başbakan bile bu kadar çok sorgulanmamıştır. Geldiğim noktaya baktığımda, hayat getirdi beni buraya, hırslar getirmedi.

ağbi durumundayım. Hep yaparlar. Bana da saldırdılar. Ağlak herif dediler. Eskiden dövdüler de. Revizyonist, yumuşak adam dediler. Ne yapalım. Bir dağa çıkmadığımız kaldı. Yazıyoruz işte efendi gibi. İntihar eylemcisi miyim ben ya.

Kim Yalancı, Kim Sahici...

İ.A: Böyle bir yaklaşım var, bir de Cem Mumcu'nun bir röportajında şöyle bir cümle var. 'Benim sevgi sözcüklerimi, Esra Ceyhan, İclal Aydın ve Cezmi Ersöz'ün sevgi sözcükleriyle karıştırmayın.' Şimdi, üçlü, enteresan bir üçlü. Beni çok yaralamış bir tariftir bu. Kitap da çok güzel bir kitap. Sahici Aşklar Külliyyatı. Okuduğumda düşündüm ki, yazar, onlarınki sahte, benimki gerçek açıklamasını yapmasaydı da o kitap varlığını kabul ettirirdi.

C.E: Evet. Seçkin bir aydın tavrı. Jakoben, elitist küçümseme, ötekileştirme, yok etme. Bu çok yapıldı. Bana da sana da yapıldı. 'Beyaz Türk Lobisi' diye bir kavram attım ortaya biliyosun. Kategorileştirme, bu lobinin genel tavrı. Aslında sınıfsal bir refleks de var içinde.

Bütün Kahramanlarımı Öldürüyorum

İ.A: İngiltere'de hatırlıyor musun 'Bizi Türk restoranına götürmeyin' dedin. Oradaki arkadaşlar da kulakları çınlasın, bizi Türkler'in işlettiği bir İspanyol restoranına götürdüler. Sen de dedin ki, 'Ulan madem getirdiniz beni buraya, rakı da bulun o zaman.' Muhab-

betini o zaman tanıdım. Hep gıpta ederim uzun sohbet akşamlarına, o sofralara. Nasıl tarif ederim bilemiyorum. Ben bu kadar eğlendiğim, eğlenirken bir tek cümle kaçırmamak için can kulağıyla dinlediğim çok nadir insan tanıdım. Yaklaşık yedi yıldır İstanbul'dayım. Geldiğimden beri yaşadığım ciddi bir sıkıntı var. Hayran olduğum insanları tanımaktan korkar oldum. Ciddi hayal kırıklıkları yaşadım. O yüzden bütün kahramanlarımı öldürmeye karar verdim.

Kaz Mı Çiğer Mi

C.E: Sevdiğiniz bir yazarı görmek, çiğerini sevdiğiniz bir kazı görmeye benzermiş. Kaz çiğeri biliyorsun o şekilsiz hayvanın

en cazip yeri. Ama sonuçta o bir kaz. Sen sadece çiğerini seviyorsun.

İ.A: Cezmi senin muhabbetin çok güzel. Hep aranan insan mısın? Yoksa çiğer şeklinde mi dolaşıyorsun?

C.E: Beni bir gün Hatay'a çağırdılar, Antakya'ya. Bir muhtar karşıladı beni havaalanında. Adam devamlı saygılar, saygılar, saygılar diyor. İçime fenalık geldi. 'Yeter' dedim. 'Uyuyacağım ben.' Geldik, lobiye oturduk. Adam dedi ki 'Yerel basın burada, ATV burada.' 'Allah Allah!' dedim. Ne işim olur benim basınla. Tarkan mıyım ben yahu. Şüphelendim. 'Çağır bakayım' dedim şu yerel basını. Antakya'nın Sesi gazetesinden çocuklar geldi. Saklıyorum gazeteyi hâlâ. Sürmanşet 'Ünlü stand up komedyen Cezmi Ersöz bu akşam şehrimizde'. Yemin ediyorum! 'Ağbi' dedim, 'Ben o değilim. Ben yazarım ya.' 'Sen yazar mısın' dedi adam. Saygılar maygılar bitti. Senli benli olduk birdenbire. 'Gidiyorum ben' dedim. Çıkkardı tabancasını, 'Beni vur, öyle git' dedi. 'Ne fark eder? Ha yazar, ha komedyen. Otuz bin kişi seni bekliyor!' 'Rakı getirin öyleyse' dedim. Kafam gitti. Masalar donattılar, içiyoruz. Arada tuvalete gidiyorum, adam kapıya vuruyor, 'Yazar kaçmayasın!' O gün otuz bin kişinin önüne çıkardı beni bu adam. Ne yaptığımı hâlâ hatırlamıyorum. Orası silinmiş. Kuliste bir baygınlık geçirdim. Güvenliğe sordum nasıldı diye. 'İyiydın ağbi' dedi. Ama biraz tuhaf bir 'iyiydın' di bu.

İ.A: Şaka yapıyorsun! Bizim öyle bir ayrılışımız var ki, o tuhaf görünen endi-

şeli dördü, ne olur İstanbul'da da görüşelim diyerek ayrıldık. Aslında Ataol ağbi de kendisinden beklenmeyecek derecede bir mizah adamı. Umulmadık çıkışları vardı, birlikte çok iyi ikili oldunuz. Kavuklu - Pişekar gibi. O ortamı hazırladı, sen aldın götürdün.

Pardon Beyefendi, İsim Neydi

İ.A: Bir kadın geldi, sen görmedin, elinde bir şiir kitabı. 'Size kitabımı imzalatmak istiyorum İclal Hanım, Can Bey' dedi. O sırada Ataol ağbi sahneden inmiş geliyor, 'Pardon beyefendi' dedi kadın Ataol ağbiye, 'Sizin isim neydi?' 'Eh be kadın şimdi indik sahneden!' dedi Ataol ağbi de. Nasıl kızmıştı.

C.E: Ataol ağbi şiir okuyor, aşk iki kişiliktir diye, Can da hüzünlü bir hal takındı o şiir okunurken. Öyle uzaklara bakıyor. 'Cezmi ağbi' dedi. 'Sahiden iki kişilik mi aşk?' 'Yok Can, aşk tek kişiliktir, Ataol ağbi toplumcu gerçekçi olduğu için, iki kişilik diyor. Ona göre, beş, on, yüz binlerce kişilik olabilir aşk. Devrimci misyondan geliyor çünkü.' dedim.

Acil Durum Çantası

İ.A: Bazen sana soruyorum ya, ne yazayım diye. Çantadaki CD'lere dayanarak "mistik bir yazı mı yazacaksın, varoluşçu mu, öfkeli mi, devrimci bir yazı mı" diye soruyorsun. Önce şaka sanmıştım. Söylesene ne var o meşhur çantanda?

C.E: CD'lerim, walkman'im var. Yazacağım şeye göre müzik dinlerim ben.

İ.A: Sana 'süper çapkın' diyorlar.

C.E: Çapkın değilim, kadınsever'im.

İ.A: Pardon! O zaman daha güzel bir kelime bulalım durumu tarif etmek için, kadınsever uygun değil.

C.E: Hayvan sever gibi oldu. 'Lezbiyenim' diyelim o zaman. Cemal ağbi (Süreya) 'Allahım kadınları o kadar çok sevdim ki, bir daha dünyaya gelsem lezbiyen olurum' diyor.

İ.A: Çok söz edilir ya senin kadınlarla ilişkinin iyi olduğundan, olmaması mümkün değil ki. Donanımlısın çünkü. Duruma göre müziğimiz bile hazır. Her atmosfer yaratılır. Tam teçhizat.

C.E: Ben öyle çalışıyorum. Devrimci bir yazı yazacağım mesela, koyuyorum şarkıları, istersen yazma. Gümbür gümbür. "Babam İçin" filminin müziği mesela, olağan üstü etkiliyor beni.

İ.A: Nasıl bir çanta o Cezmi? İçinde her şey var. Acil durum için gözlükler, kalemler, her şey. Keşke izin verseydin de yazsaydım çantamı.

Her Halini Bilirim Azınlığın

İ.A: Temeli sağlam atılmış bir dostluk oluştu o seyahatte. Şimdi yine sevgiden söz edince, adım da sevgi yazarına çıkmışken, bir parantez açacağım. Hayatım boyunca adını vererek eleştirdiğim tek insan Engin Ardıç'tı. İki buçuk ay bana göndermelerde bulundu

yazılarında. Sonra bir mail geldi. 'Siz ki bir sevgi insanısınız, ben size ne yaptım da böyle yazdınız' diye. Sonrasında kendisine de anlattım derdimi. Türk basınının sıkı kalemlerinden biridir. Keşke birazı bende de olsa. Sevgi insanı durumum yok aslında.

C.E: Bizi geldiğimiz yere göre değerlendiriyor insanlar. Fakat geçmişimizde ağır engeller var. Bunu görmezden geliyorlar. 'Bir yere gelmişler, rant yiyorlar' diye bakıyorlar.

İ.A: İçtenliği en çok sorgulanan insan benimdir herhalde. Başbakan bile bu kadar çok sorgulanmamıştır. 'Hayat Güzeldir' derken, güzel olsun anlamında söylendi aslında. Geldiğim noktaya baktığımda, hayat getirdi beni buraya, hırslar getirmedi. Söz ettiğin şey, 'azınlık olmanın her halini bilirim', aslında geçmişimde en çok bu var. O şuurla yaşamak kötü bir şey değil. Belki de doğal. Ben ne kadar şaşırdım senin karamsar bir adam olduğunu sanırken, müthiş mizahî birini gördüm. Siyasi bir şey anlatıyorsun, belki benim o dönem matematik ödevimi yetiştirmeye çalıştığım zamanlar, senin çok canının acıdığı zamanlar. Sen anlatırken gözlerimden yaşlar geliyor. Ama bilmiyorum. Gülmekten mi, anlattığın şeyin kederinden mi ağlıyorum? Düşündüm. Bu, kendile barışık olma hali midir, yoksa hayat dönüp dolaşıp böyle bir sadeliğe mi götürür insanı. Bu kadar basit ve küçük bir şey midir aslında?

C.E: Öyle. Ben her zaman o kadar neşeli ve canlı olmuyorum.

Bulduğum insanların enerjisiyle ilgili bir şey bu. Paskal'a bir gün sormuş okurları.

Paskal mısınız? Demişler.

Bazen demiş adam. Bazen de çok nemrut biri oluyorum. Metin Üstündağ'ın benimle ilgili tespitlerinden sonra bir tavsiyesi oldu. Yazdıklarınla kendin arasına mesafe koy.

Humour, iyi mizahçıların başardığı bir şeydir. Acılarınıla bile alay edebilmek. Acılarıma haksızlık etmek istemiyorum belki. Bencilik. Bilmiyorum.

Sen Nasılsınız, Bu Kitap Türkçe mi

İ.A: Babam Elazığ'lı, annem Çerkez kökenli. Babaannem dokuz çocuk yetiştirmiş bir Kürt kadını. İki kız, yedi erkek. Halalarımın ikisi de lise mezunu. Düşünebiliyor musun hâlâ Karakoçan'da bir köydeler. Köyde okul yok. Her

gün okula gitmek için yedi kilometre yürüyorlar. Ayakkabıları ceplerinde, eskimesin diye. Bunları anlatırken kendi durumuna acımak hadisesi yoktu. Bir şans vardı ki okudum. Sen daha şanslısın. Hiç değilse ayakkabılar cepte gitmiyorsun okuluna diye düşündüm. Babaannem demiş ki, 'okuyanlar batılı kız alırsa, onlar Kürtçe bilmesin'. Ben bilmem, kardeşlerim bilmez. Babaannem biz doğduktan sonra Türkçe öğrenmiş, bizle konuşabilmek için. 'Sen hiç mektup yazmıyorsunuz' derdi. 2000 yılında bir ödül aldım. Babaannem de seyrediyor. 'Ne bu' demiş babama. 'Ödül verdiler' demiş. Vizontele'den hatırlarsın, 'Sebe' demiş babaannem. 'Güzel Türkçe konuşuyor' diye demiş babam. Babaannem o anda hayattan alabileceği en güzel şeyi aldı orada. Kitabı eline alıyor ve bu Türkçe mi diyor. Bu çok güzel. Bunun kederini sürdürmek, bana yanlış geliyor. Bir kar yağdı ve hepimiz teslim olma konuşmaları yaptık. Bütün Türkiye İstanbulmuş gibi yaşıyoruz. Oysa babaannemin keçileri çocukları kadar kıymetliymiş. Kardeş onların üzerine örtermiş kilimlerle. Amca oğlum, kar yüzünden doktora gidemediği için geçirdiği çocuk felcinin yüzünde bıraktığı izle yaşıyor. Bu şans fark etmek, bu doğrultuda yaşamak gerekiyor. Benim böyle bir amacım ve ödevim var. Bu yüzden hayat güzeldir.

C.E: Hayatım, insanlar garip. Bana 'çok karamsarsın' diyorlar. Bazen gü-lüyorum, güldürüyorum, kırıp geçi-riyorum, o zaman da 'biz seni böyle bilmezdik' diyorlar. 'Bu Cezmi Ersöz duruşu değil!' diyorlar. 'Eee!' diyorum ben de. 'Ne emmeye geliyorsunuz, ne gömmeye'. 'Olmadı' deyip gidiyorlar. Bazen de, 'çok uzun boylu bekliyorduk sizi, ne bu böyle çok kısasınız' diyorlar.

İ.A: Kendini okur tepkilerine kapatmak daha doğru geliyor aslında. 'Bunu sevdiler kaygısı' beraberinde bir yaranma duygusu da getirebilir.

C.E: Okurun gözlerini yazdığın kağıt üzerinde hissettiğin anda, sileceksin o gözleri. Başaramazsan kendini tekrar edersin. Bitersin. Onların önyargılarıyla hareket edemezsin. Senin yükün daha ağır. Televizyon kalabalığı. Didaktik 'öğreten kadın' tavrın yok senin. Çünkü bu tavır var birçok kadın yazarda ve bana çok itici geliyor. Bir sürü sıkıntılar yaşıyor insanlar kırık dökük hayat-

lar yaşıyorlar ve onlar sanki böyle bir şey yok gibi yaşadıkları iyi hayatı anlatıyorlar.

Bir Duyum Aldım 15 Gün Sonra Devrim Olacak

İ.A: Cezmi senin mutlaka sahnede bir şeyler yapman lazım. O İspanyol restoranındaki sohbetin tadını, sıkıntılarından süzdüğün anlatımı herkesle paylaşman lazım.

C.E: Öyleyse seni çok güldürecek bir anımı anlatayım. Üniversitede aşık oldum. Aslında birinci sınıftan dördüncü sınıfa kadar hiç sevgilim olmadı. Sıkı devrimciyim tabii. Bizim fraksiyondan kız. Şefe gittim. 'Olmaz' dedi. 'Neden' dedim. 'Devrimden sonra' dedi. 'Ne zaman olacak yaklaşık devrim' dedim. 'Duyum aldım' dedi, (o zaman öyle söylenirdi) 'On beş yirmi gün içinde olacak.' 'Yirmi senedir bekliyorum, yirmi gün daha beklerim' dedim sevinçle. Otuz sekiz sene oldu hâlâ bekliyorum. Bak burada humour var. Ovacık köylüleri devrim bekliyor. Herkes hazır. Hepsi TKPML'li. Muhtar hiç çalışmıyor. Diyor ki 'Hanım boş ver. Bizimkiler başa gelince ben kaymakam olacağım, sen de kaymakam karısı.' Bunlar yine bir 'duyum' alıyorlar. Ordu devrimci güçlere katıldı. 12 Eylül oluyor, muhtar önde bütün köy arkada askerleri karşılamaya gidiyorlar. Giyinmişler sıkır sıkır. Muhtar selam vermiş ve demiş ki, 'Komutanım ben ve bütün köy halkı TKPML'liyiz.' Uzun bir süre köy halkından haber alınamamış. Neyse söylediğin gibi, sahnelenecek tek kişilik bir oyun var üzerine çalıştığımız. Ham hali tamam sayılır. Sen de bir dergi hazırlığındasın galiba.

İ.A: Evet. Adı 'Hayat Güzeldir'. İstemedim aslında. Araştırmalar yapıldı, sonuçlarda hep bu isim. En son Van'a gittiğimizde sabah çayı için kahvaltı salonuna girdik. Elli yaşlarında iki Van'lı Kürt oturuyor. Gerçi oranın doğası erken yaşlandırır insanı. Belki de daha gençtiler. 'Kim bu' dedi diğerine, şöyle bir baktı öteki, 'Hayat güzeldir' dedi. O zaman tamam dedim. Derginin adı bu olsun. Ummadığım birileriydi. Medyatik deyimle 'hedef kitle' değillerdi. Ama belli ki evinde kızı ya da gelini izliyor. Adımı değil ama ne söylediğimi biliyor. Bazen seçilmiş ve şanslı bir çocuk olduğumu düşünüyorum.

C.E: Bir lokantada yemek yiyormuş Yaşar Kemal. 'Bu kim' demiş garsona biri. 'Ömer Seyfettin' demiş garson. 'Yok' demiş öteki, 'Bilemedin. İnce Memed o.' Var tabi böyle şeyler. Peki bir misyon mu bu?

İ.A: O çok büyük bir söz. Ödev demeliyim daha çok. Unutmaya başladığımız değerler listesi içinde ödevlerim var.

C.E: Ben de Siirt'e gittim bir vakit. Havaalanı nasıl kalabalık. Yetmiş tane araba gelmiş karşılamaya. 'Vay canına,' dedim, 'şans bana Siirt'te güldü herhalde!' İndim uçaktan. Kameralara ne söyleyeceğimi kararlaştırdım. Geçtim

önlerinden, ama bana bakan yok. Tekrar bir tur attım yine yok. İki küçük öğrenci gelmiş beni karşılamaya. 'Cezmi Ersöz siz misiniz' dediler. Tanju'ya gelmiş meğerse kameralar. Aynı uçaktaymışız. 'Maalesef benim' dedim. O gün Siirt Jetpa'nın en son antrenörü olmaya ant içtim. Popüler kültür her zaman kötü değil gerçekten. Orada da muhalefet yapılabilir. Tabii kısa devre yapılabilir ve çok tehlikeli. İçine çekilme riski var. O noktada senin çok dikkatli olman lazım. Çok cazibeli bir ortam. Çok ışıklı bir ortam. İrade ve keskin zeka lazım tuzaklara düşmemek için. Güncel bütün program formatları aslında aynı şeyi söylüyor. 'Biz size hayatı izletiyoruz.' Oysa hayat yok hiçbirinde.

Hayattan kopartılmış fragmanlar var. İşin acı tarafı insanlar bu fragmanları hayat diye izliyor. Bir tür ilüzyon yapıyor. Sanal toplum yaratılma tehlikesi de burada önem kazanıyor. Tüm bu formatı sorgulayan bir söz var. Jean Boudrillard'ın dediği gibi, 'görünen hiçbir şey gerçek değildir, gerçek görünmeyen bir yerdedir'. Ama hâlâ bir şans var. Biri çıkıp, çok sıkı durursa, görünmeyen şeyi gösterirse dayatmalara rağmen, yer yerinden oynayabilir.

İ.A: Yok, yok maalesef. Öyle bir şans yok. Çok popüler bir kanalda program yaparken televizyonla ilgili bu tür şeyler konuşum diye çok üstüme geldiler. 'Başarısız, ondan böyle söylüyor' dediler. 24 Aralık gecesi garip bir şey yaşadım ellerimi yıkarken. Aynaya baktım ve dedim ki, 'işte kaybetmek bu! Bu duygunu hiç unutmamalısın.' Hâlâ öfkeliyim. Hiçbir televizyon yöneticisinde şu anlayış yok. Son derece iddialı ve öfkeli söylüyorum, çünkü bunun hesabını veremeyecekler, hiçbir yayıncılık yapmıyor. En kolay işleri yapıyorlar. Ağlayan jüri üyeleri görmek istemiyorum. Tülin'le Caner'i hiç görmedim ama ben bile biliyorum. Bunlara layık değilim. Kimse değil. Bu duygularla içerde var olamıyorsun. Dışarı atıyor, kusuyor seni sistem. Bazı kampanyalar yapıyorum. Bebek eşyalarını toplayıp ihtiyacı olanlara yolluyoruz. Magazin gazetecileri bunun için ödül verecekmiş bu sene. Beni şaşırtıyor bu ülke. Beni yerden yere savuruyor. Bazen diyorum ki, nasıl bir rüyanın içinde ya-

**Ben öyle çalışıyorum.
Devrimci bir yazı yazacağım mesela,
koyuyorum şarkıları; istersen yazma.
Gümbür gümbür.
"Babam İçin" filminin müziği mesela,
olağanüstü etkiliyor beni.**

şıyorum. Çıkaracağımız dergiyle ilgili çok anlam yükledim hayatıma. Oradaki arkadaşlara üç şey söyledim. Bir, telif hakları konusunda, (yazıdır, fotoğrafıdır) namuslu bir dergi olmasını istiyorum. İki, aşağılık başlık attıramazsınız bana. Üç, hiçkimse için kılıç çekmeme izin vermeyin.

C.E: Hayat güzeldir diye başlamıştın. Ki bence değildir ama roller değişti galiba. Bazen böyle olur. Hayata güzel ya da çirkin deme hakkımız yok. Bu felsefi olarak da doğru olmaz. Çünkü hayatın alternatifi yok.

İ.A: Yok be Cezmi. Güzeldir hayat. Bazen boğaz köprüsünden geçtiğimde, kuru fasulye pilav yediğimde, küçük küçük anlarda diyorum ki: İyi ki buradayım.

C.E: Fransızlar 'Selavie' diyorlar, hayat budur. Hayat çok yüklü bir şeydir. İçinde her şey vardır. Ben Güneş gazetesinde çalışıyorum. İyi para alıyorum. Gümüş tepside çaylar geliyor odama. Eşimden yeni boşanmışım. Cihangir'de bir ev tuttum. Antika eşyalar aldım. Parayı nereye harcasam bilemiyorum. Bir sabah uyandım. Asil Nadir tutuklanmış. Hep benim yüzümden. Hangi gazeteye gittiysem kapandı çünkü. Sekiz ay hiç para almadan çalıştık. Asil Nadir haber gönderiyor 'dayanın geliyorum'. Her şeyi sattım hiçbir şeyim kalmadı. Kirayı da ödeyemiyordum. Çıktım. Yaş otuz iki. Ayrıldığım eşimin evine gittim. Ağır bir şeydir. Açtı kapıyı. 'Hayrola' dedi, 'Selavie' dedim 'Geç' dedi. Anladı. Hayat budur. H

'Ağlayanı olmayan bir ölüdür şimdi' der İstanbul için bir yazısında İslam Çupı. Galatasaray için de aynı şeyi düşünmek için erken mi acaba?

Albert Camus Ve Karıncaezmez Şevki

HAKAN DİLEK

Şunu unuttular; Grand Cour'un duvarlarında yankılanan hoş bir sedaydı Galatasaray. Kadrosunda hep efsane olarak kayda geçen isimler barındırmış bir ekip-ti Sarı-Kırmızılılar. Ne ki Karıncaezmez Şevki kendi taraftarlarınca tribünlerden aşağı atılıp kırılan kolu kangren olduğunda bitmişti o Galatasaraylılık. Şimdi soralım; "Bu Galatasaray o Galatasaray mı?" Sormuşlar hani; "Bu Ekspres o Ekspres mi?" Yanıtlamış garda bekleyen; "Hayır bu Ekspres o Ekspres değil!"

Baba Recep Grand Cour'da yapılan bir idmanın ardından Metin Oktay'a; "Turgay kaleye geçsin biz de nereye atacağımızı söyleyeceğimiz beş frikik atalım. Bakalım hangimiz kazanacak?" Tamam demiş Kral. Gelmiş, gösterdikleri köşeye gönderdikleri toplardan beşte üç yapmış. Baba Recep aynı yerlere çakmış birer birer; beşte beş... Kral başını önüne eğmiş; "**Gerçek Kral sensin Baba!**" demiş Recep Adanır'a. Hep futboluna özendiği Baba Recep'e. Böyle hikayeler bittiğinde kurumlar da biter. "Bunlar hayatlarımız!" der şair, içinde başka bir şey yok ki öykülerimizden başka...

'Ağlayanı olmayan bir ölüdür şimdi' der İstanbul için bir yazısında İslam Çupı. Galatasaray için de aynı şeyi düşünmek için erken mi acaba? Sınıfsız, imtiyazsız ve kaynaşmış bir kitle görünümünden bahsedilir lise sözkonusu olduğunda. Nemenem bir şeydir anlam veremediğim bu şekil tespiti bir kulübün temsil ettiği değerler açısından mesaj vermek için söylenmişse; oynadığı maçtan sonra, kışla yolunda asker kaputunun içinde donarak ölen Boduri'nin kaynaşan kitlenin neresinde duracağını da merak etmekteyim.

Hangi değeri taşımakta olduğunun göstergesi kulübün kapısından 15 yaşında giren **Bülent Korkmaz'a** yapılanlarda yatıyordu aslında. 'Teknik işlerden hiç anlamam o nedenle bu işi bir kişi götürür o da antrenördür' demişti Canaydın. Anlamadığı şeylere bulaşan bir kulüp başkanı ve tek yetkili olmanın aslında koça kulüpte ve yarıştaki tek

birakılmışlık olduğunu anlamayan bir Fatih Terim filmi izledik koltuklarımıza yapışıp. -Bize gösterilen yer orasıydı çünkü- Gönüllerin Teknik Direktörü'nü alayla pullayıp bize sunan da sonra allayıp pullayıp gönlümüzün telini kopartan da Canaydın'ın taşıdığı değerler ve yönetme anlayışıdır. Hırsız suçlu da ev sahibi çok mu masum? Terim iktidar olmadığı dönemlerde nasıl davranacağını bilemedi o kadar. İktidar olunmadığında nasıl olunur onu bilemedi Terim. Galatasaray'ın zonpres futbolu -total mi demeliyiz?- uygun dönemde ve koşullarda yan yana gelmiş-buluşmuş bir genç insan topluluğunun hediyesiydi. Bir kez daha aynı su da yıkanamayacağını anlamadı Terim. Hayatın diyalektiğiyle iktidar arayışının arasında sıkıştı kaldı.

1980'lerde Fenerbahçe'yle çekiştikleri bir sezonda Adanademirspor'dan üç yediklerinde sahanın ortasında kendisinden 1 metre daha uzun olan Erol Togay'a -eski Fenerbahçeli Erol Togay'a- sıçrayıp kafayı yapıştırmıştı Fatih Terim. Şimdi bunu yapabilme lüksü yok. Başka bir şey gerekiyor işte. Ama ne?

İtalya'da Fiorentina'yı çalıştırdığı dönemde tarihi bir binanın önünde kendisini bekleyen çocuklara imza veriyor ve soruları yanıtlıyordu Terim. Çocuklar ona Emre'nin oynayıp oynamayacağını soruyorlar. O da yanıtlıyor. Çocuklar Terim aracına binip uzaklaştıktan sonra Terim'i kandırmanın verdiği sevinçle birbirlerine sarılıyorlar. Üstlerinde Fiorentina forması onun da altında rakip takımın forması var. Burnumun direği sızlıyordu veletlerin 'İmparatore'ye yaptıklarını görünce. Bu bir reklam filmiydi. Reklam meklam ama gerçek gibi... Ne gibisi gerçeğin ta kendisi. Alta hep başka formalar var. İşte bunu bilmeliydi Terim; "Hayatta top hep istediğiniz köşeye gelmez. Özellikle büyük kentlerde yaşayanların nasıl insanlar olduklarını yeni görüyorum. Ahlaka dair ne biliyorsam futboldan öğrendim!" Camus'u bilmeliydi belki... H

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - <https://rantey.org>

Zeytin Gözlü Tavşan

KEMAL SIYAHHAN

Geçen Ay

SERAY ŞAHİNER

Hümeysra

Geçen ay neler yaptınız? - Avrupa Yakası'na başladık. Arkadaşlarımla çalışmak beni çok mutlu ediyor. Zaten çok keyifli bir dizi ve çok beğeniyorum.
Geçen ay aldığınız en güzel iltifat neydi? - Oyunumu beğenmişler, bunu ilettiler.
Geçen ay en sık dinlediğiniz albüm hangisiydi? - Norah Jones.
Geçen ayın en önemli olayı neydi sizce? - Ben Anadolu'nun galası.
Geçen ay en sık görüştüğünüz kişi kimdi? - Oya Palay.
Geçen ay gördüğünüz en ilginç rüyayı anlatır mısınız? - İlginç rüya görmedim.

Bülent Kayabaş

Geçen ayın en ilginç olayı sizce neydi? - Başbakanımız, maaşı yetmediğinden dolayı ticarete atıldığını söylemiş. Çok ilginç bir şey bu bence. Sizce de öyle değil mi?
Geçen ayın en keyifli sohbetini kiminle yaptınız? - Selçuk Yöntem'le

her şey üzerine konuştuk.

Geçen ay hayatınızı değiştiren bir şey oldu mu? - Bir ay daha yaşlandım. Bir ay daha yaş aldım.

Geçen ay en çok neye zaman ayırdınız? - Sultan Makamı isimli diziyi çekiyoruz. Zamanımın çoğunu onun setinde geçirdim.

Gelen ay geçen ayı aratır mı? - Her zaman aratır. Geçmişte her şey her zaman daha iyidir. Bugün televizyonlar, basın, devlet, insanlar... Her şey geçmişini aratıyor. Bilmiyorum belki duruma biraz pesimist yaklaşıyorum ama, zaman geçtikçe her şey daha kötüye gidiyor gibime geliyor.

Geçen ay Allah için ne yaptınız? - "Allah'ım niçin!" dedim. "Niçin, niçin!"

Metin Kaçan

Geçen ayın en keyifli sohbetini kiminle yaptınız? - Aslan Özdemir'le aşk üzerine konuştuk.
Geçen ay yayınlanan kitabınızla ilgili neler

söylemek istersiniz? - Cervantes'in Yeğeni, akademisyenlerin kitaplarını üzerine yazdıkları eleştirileri içeriyor. Hepsine çok teşekkür ediyorum.

Geçen ayın en ilginç olayı neydi sizce? - Kedim doğum yaptı.

Geçen ay en çok kiminle görüştünüz? - Annemle.

Geçen ayın en mucizevi olayı neydi sizce? - Piramitlerle ilgili yeni bir şey keşfettim.

Geçen ay üzerine konuşulmaya değer mi? - Evet. Yaşamda yer kaplayan her şey üzerine konuşulmaya değerdir.

Özlem Tekin

Geçen ay hayatınızı değiştiren bir şey oldu mu? - Yooo.

Geçen ayın en ilginç olayı neydi sizce? - Satın almak için bir araba arıyordum. Bizim sokağın köşesinde buldum.

Geçen ay hangi kitabı okudunuz? - Hemen bakıp söyleyeyim. First The Day. James Peters'in. Aslında ilginç bir kitap ama bir türlü başına oturup doğru dürüst zaman ayıramadığımdan, pek tadına varamadım.

Geçen ay en çok neye zaman ayırdınız? - Zamanımın çoğunu stüdyoda geçirdim.

Mayıs ayında albüm çıkacak, onun için çalışıyorum.

Geçen ay en çok kimi dinlediniz? - Britney Spears'ı. Bir de kendimi. Hatta, kendimi dinlemekten sıkıldım artık.

Geçen ay üzerine konuşmak mantıklı mı? - Çok önemli bir şey olduysa onun değerlendirmesi yapılır ama geçmiş üzerine oturup uzun uzun konuşmaya da gerek yok.

Ata Demirer

Geçen ay neler yaptınız? - Üç bölüm dizi çektim. Yirmi tane oyun oynadım. Turne yaptık. Yedi bin kilometre yol gittik. Ama sosyal açıdan kötüydü. Kendime pek vakit ayıramadım. Kendi evimde bile uyuyamadım.

Geçen ay en çok neye güldünüz? - Kendi halimize. Turneye çıkmıştık, gittiğimiz yerlerde başımıza gelenlere güldük.

Geçen ayın en önemli olayı neydi sizce? - Cem Uzan olayı.

Geçen ay en çok kiminle görüştünüz? - Menajerimle.

Geçen ayki performansınızdan memnun musunuz? - Sosyal açıdan hayır. İşsel açıdan evet. H

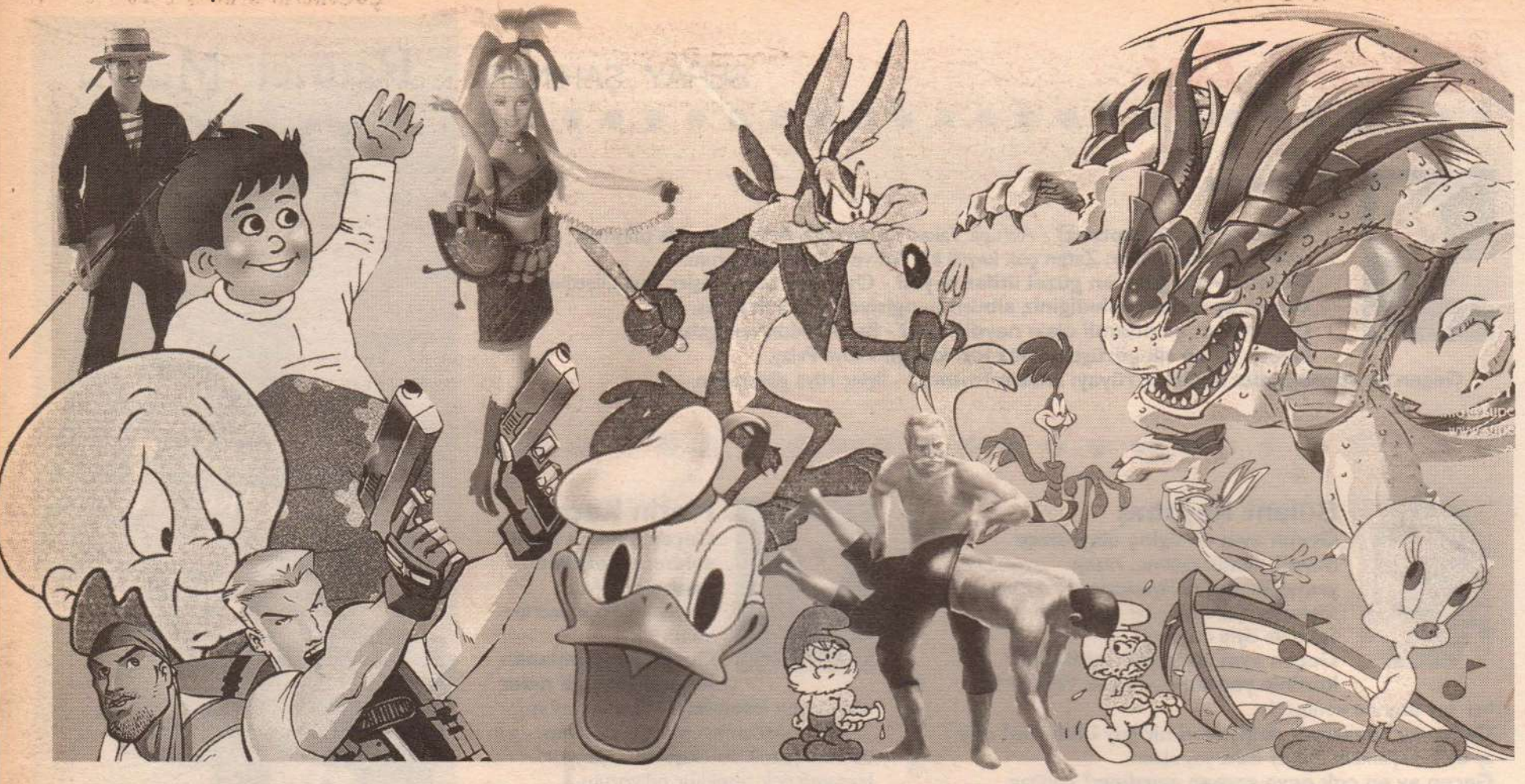
Rainer Maria Rilke

Cem Yayınevi

Cem Yayınevi: <pek Soka> No:10
80060 Beyoğlu - <istanbul

Tel: 0212 293 41 70 **Fax:** 0212 244 15 33

Cobralar dünyayı ele geçirirse ne yapmalıyız... Barbie nasıl şöhret oldu... Kozmik Nuri ışınlanarak taa nerelere gider... Tirajları on binler olan, gazete bayilerinde, bakkalda, kırtasiyede, hipermarkette, manavda, kuruyemişçide satılan, bol promosyonlu çocuk dergilerini **Sinan Sülün** araştırdı, karıştırdı, yazdı.

Amca Beni Orta Asya'ya Işınla

Barbie

Kapakta simli, tüylü, muhteşem kıyafeti içerisinde 'barbie' arz-ı endam ediyor. Gözler mavi, burun hok-ka filan. Yine kapaktan hediye olarak pırıltı kutu çantanın duyurusu yapılıyor. Derginin hemen 4. sayfasında Barbie'nin şatosu var. Prensiyle birlikte orada yaşıyor. Bize de diyor ki "boya benim şatoyu!" Hemen yan sayfada Goldaş'ın reklamı var. "Barbie gibi özel, Barbie gibi güzel" başlığı altında çocuklara altın barbie takıları satıyor Goldaş. İlanın sonunda şu yazıyor. "Benzin istasyonu gibi hiç ummadığınız yerlerde de satılır bu takılar." Sayfayı çeviriyoruz, bir çocuk dergisinin olmazsa olmazı. İki resim arasında 7 fark. Pardon 8 fark. Bu dergide bir ilk gözümüze çarpıyor. İlk defa iki resim arasında sekiz farkı soruyorlar. Sonra bizim "Barbie film yıldızı oluyor" başlığı altında bir foto öykü. Hikaye şu; Barbie bir film şirketinde çalışıyor -staj olayı- başrol kadını hastalanıyor, bizim Barbie'ye teklif geliyor, o oynuyor filan... -Venedik'te gondol sahneleri- Kezban İstanbul'da yani. Foto öykünün her karesinde Barbie'de bir başka kıyafet. Bebekler öyle şık, öyle güzel, öyle prezantabil. Sonlara doğru bir foto öykü daha. Barbie bir hırsız yakalıyor. Ama konuşmalar öyle çocukça filan değil. Olgun bir Akmerkez kadını havasında. Barbie'de bir afralar, bir tafralar. Aynen şöyle konuşmalar var. "Olay çözümlendi, Barbie sen bir dahisin." "Tamam abartma." Abartmıyoruz gerçekten. Bu dergiyi okuyan kız çocukları Barbie gibi bir hayat yaşamak isterse vay haline ana babaların. Fiyatı 3 milyon 500 bin lira.

Milliyet Çocuk - Miço

Tüm çocuk dergilerinin içerisinde tek saman kağıtlı olanı bu dergi. Fiyatı, içeriğinin dolgunluğu açısından da diğerlerinden farklı. Ve tabii promosyonu da. Dergi bloknot, kırtasiye seti ve fil mührü veriyor. Tüm bunların hepsi 1.250 bin liraya dergiyle birlikte. 2. sayfada Şirinler var. Şirin Baba her zaman ki soğukkanlı tavrıyla kötü gidişata el atıyor ve durumu çözüyor. 3. sayfa Yalvaç Abi'nin giriş yazısıyla başlıyor. Dergi çok öğretici, karıncaların hiç uyumadığı, ilk yapay kalbin ne zaman takıldığı, sincapların ve kanguruların bilinmeyen yönleri çocuklara bir güzel anlatılıyor. Sonraki sayfalarda çöpler ve çevre kirliliği başlığında asit yağmurları, teneke kutuların ve atılan şişelerin hayvanlara ne gibi zararları olacağı anlatılıyor. Hemen arkasındaki sayfada ise çeşitli pasta modellerinin tarifi var. Ayılı, buz dağlı, denizli pastalar... Bu pasta modelleri sanırım anneler için. Derginin sonlarına doğru duyu organlarımız anlatılıyor. Vücudumuzun hangi bölgesi dokunmaya en duyarlı yerdigibi, sorular da cevaplanıyor bu bölümde.

Türkiye Çocuk

23. yılında olan Türkiye Çocuk, çocuk dergilerinin içinde en kalını. Tam 64 sayfa. Derginin her üç sayfasında bir reklam var. Kalınlığı galiba bu sağlıyor. 14-15. sayfada baykuşları anlatıyor dergi. Keskin gözler, duyarlı kulaklar, ülkemizdeki türler diye sıralanıyor. 20. sayfada Kahlıha Dünyası var. Bu sayfadaki "Zamane Alfabe" adlı fıkra şöyle; "Ali bir daha internete girme. Girmeye Ali girmeye. Dünyanın faturası geldi, kırarım kemiklerini Ali." "Ayşe bak bu telefon. Zırladığında aldığımız telefon... Geyik muhabbeti yapma Ayşe", "Baba bak bu konak. Ne güzel konak. Sanki Asmalı Konak" "Konağına başlatma Duygu... Git dersini yap Duygu" Bunları okuyan çocuklar nasıl bir psikolojiye girer ayrı bir soru diyerek sayfaları çeviriyoruz. Karşımıza kepçe kulakları, gülümsemesiyle Hugo çıkıyor. Reklam Hugo'nun Türkçe oyununun çıktığını müjdeliyor. Çeşitli serüvenleri var Hugo'nun. Bir serüvende Hugo, Hugolina ve çocukları kur rmak için ormanda uçuyor örneğin. Dergi çocuklara öğütler vermeyi de ihmal etmiyor. Açıkta satılan yiyecekleri almayın diyor. Gereksiz harcama yapmayın, oyalanmadan evinize gidin diyor. Dergide bir de belirli günler unutulmamış. Türk Malları Haftası anlatılıyor. Yazının sonu "Türk Mali" kullanmalıyız diye bitiyor. "Yerli malı yurdun malı, herkes onu kullanmalı". Sonlara doğru bir Türkiye Çocuk klasığı olan, sultanları zafere zorlayan müderris Hoca Sadettin anlatılıyor. Osmanlının ilk vergisi yazısı ve yanda İhlâs pazarlama reklamıyla dergiyi bitiriyoruz. Promosyonu Tom Sawyer çizgi film VCD'si ve 2004 Pritt takvimi.

Bugs Bunny

Ağızda havucuyla, yüzünde eksik olmayan gülümsemesiyle, cin zekasıyla Bugs Bunny gülümsüyor bizlere kapakta. Dergide bolca oyun var. Her oyunun ise zorluk derecesi var. Seviye 1'de basit, seviye 2'de yay be, seviye 3'te eyvah yazarak zorluk derecelerini anlatıyor dergi.

Doya Doya Çöz, Noktadan Noktaya, Say Bakalım gibi bulmacalar çocuklar için bire bir. İlerleyen sayfalarda Geronimo Stilton'un "Peynirler Aşkına" adlı hikayesi okuyanın içine neşe katıyor. Derginin bir de Cimri misin adı altında çocuklara bir testi var. Sorulardan birisi şu; Yılbaşından iki gün önce babanı kızdırdın; a) Ne yapalım, armağınını siniri geçince verirsin. b) Hemen yanağına bir öpücük kondurursun. c) Kravatı da başka kimseye armağan edemem ki. Bu sorulara cevap veriyorsun, cimri olup olmadığını öğreniyorsun. Bir de derginin her sayfasının altında çizgi kahramanlarla gülmece başlığında espriler var. "En sevmediğin ders hangisi? "Matematik" "Neden"

"Çünkü sürekli problem yaratıyor". En son sayfasında ise Intertoy'un Evrenin Gerçek Korumucuları reklamı var. Reklamdan şunu anlıyoruz, bir Cobra ordusu var, Cobralar dünyayı ele geçirecek biz de Joe ile Cobraları yok edeceğiz. Hadi hayırlısı. Derginin fiyatı 3.250 promosyonu. Tüylü kalem.

Donald Amca

Pis Şaka bölümünde annenize Anneler Günü'nde yapacağınız bir şaka anlatıyor. Sonra diyor ki; bu şakayı ille annene uygulamaman gerekiyor. Önce teyzenin üstünde dene:) Bir de Çince hırsızlık terimleri var. Hırsız - Lang-Fing, Polis Lang-Fing-Fang, Cop Fing Fong-Hav. Yani kurgu şu. Lang Fing kaçarken Lang Fing Fong yakaladı. Kafasına Fing Fong Hav ile vurdu. İlerleyen sayfalarda Gufi'nin bisiklet kontrolü ve kış uykusuna yatan hayvanlarla ilgili can alıcı bilgiler var. Sonlara doğru ise fıkra bölümü var. Klasik, Karadeniz, ve En İyisi adı altında fıkralara gülmekten kırılabilir çocuklar! Ki "En iyi fıkra" şu: "Horoz büyük bir çabayla ve nefes nefese küme bir devede yumurtası getirir. Tavuklar hayretle ona bakarlar. Horoz açıklama yapar. "Size başka yerlerde neler başarabildiğimi göstermek istiyorum sadece." Derginin promosyonu otomatik çatal ve böcekli şaka sakızı. Otomatik çatal ne diyenlere cevabımız.

"Makarna için çatalı çevirme, üstte merdanesi var, onu çevir, kendisi otomatik sarar" Olay bu! Derginin fiyatı. 2.750.

Gonca Dergisi

Dergi "Kışa merhaba dedik. Merhaba kış, merhaba beyaz günler, merhaba kardan adam, merhaba evlerimizin çatılarından sarkan buzdan kılıçlar..." diye lirizmin had sahıya vardı bir yazıyla başlıyor. 7. sayfada Mevlana'nın hayatı anlatılıyor. 11 sayfada, Mizah Dükkanı adı altında çeşitli eğlenceler var; tekerlemeler, fıkralar, bilmece filan. "Tarladaki Altınlar" başlığı altında çizgi romanda konu şu; "Bir adam bir adamdan tarlasını satın alıyor. Tarlada bir küp altın çıkıyor. Tarlayı satın aldığı adama gidiyor. Adam "Tarla senindi küp senin onun için", öbür adam da "Yok, şimdi tarla senin, onun için küp de senindir artık." Bunlar sonra yok senindi, yok benim değil senindi diye tartışıyorlar. Neyse sonunda kadiya gidiyorlar. Hikayenin sonuna gelmeden insanın aklına sorular geliyor. Adamların hepsi niye çember sakallı. Nerede bu ka- dirşinaslık. Neden durmadan bu adamlar besmele çekip duruyor. Neyse bunlar kadiya gidiyor. Kadi eli yüzünde bir himm diyor, sonra soruyor: "Sizin çocuğunuz var mı?" Birisi genç kızım var, öbürü genç oğlum var diyor. Kadi "güzel" diyor. Sonra olayı şöyle çözüyor. "Eğer müade ederseniz, çocuklarınızda kabul ederse onları evlendirelim. Altınların bir kısmını düğüne harcayın, gerisini dağıtın. Hikaye bitiyor. Derginin bir diğer ilginç sayfası - ki her sayfası ilginç - lyilik Sandığı bölümü. Çocuklar yaptıkları iyilikleri anlatıyor. Bir çocuk yalnız bir ada a ekmek götürmüş, o ada da ona kazak vermiş. Masumane bir hikaye yalnız hikaye şöyle bitiyor. "İyiliğin karşılığını çabuk almanın mutluluğu içinde eve koşarak geri döndüm!" Yani her iyiliğin karşılığı vardır ve bu karşılık çabucak alınırsa insanı sevinçten koşturabiliyor, bunu öğreniyoruz. Sonlara doğru Kozmik Nuri var. Kozmik Nuri bir çizgi kahraman. Kozmik Nuri, ilginç bir makinesi olan yaşlı bir adamın yanına gidiyor. "Amca lütfen Orta Asya'ya Göktürklerin diyarına gitmek istiyorum, beni ışınlayabilir misin" diyor. Amca da "Çok dikkatli olacağına söz verersen ışınlarım" diyor. Gerisini merak ediyorsanız dergiyi alın okuyun derim. Derginin fiyatı 3.000 milyon. Promosyonu "Varlıkların dilinden, sevgili peygamberimiz VCD'si" ve 2004 ajandası.

Beyan

Derginin 2. sayfasında bir ilan gözümüze çarpıyor. Beyan Dergisi'ne bir sene abone olan herkese Takva Yarışı ve çeşitli kitaplar veriliyor. İki sene abone olanlara ise İslamın şartları, abdest ve namaz boyama kitabı ile çeşitli hediyeler veriliyor. 4. sayfada Beyzanur ile Nurnine'nin bir masalı var. 8. ve 9. sayfalarda "İman nedir, Niçin Oruç Tutarız, Orucu Bozanlar ve Bozmayanlar" başlıklı yazılar bulunuyor. Buradan öğrendiğimize göre arı sokarsa oruç bozulmuyor ama ağıza yağmur veya kar suyu kaçarsa bozuluyor. Bir de manisi var sayfanın, maniden bir dörtlük şöyle; Baklava tereyağı / Yurdum ovalı dağı / Mübarek Ramazan'da / Bütün şeytanlar bağlı.

Sayfaları çeviriyoruz, karşımıza Zalimin Akıbeti adlı bir çizgi öykü çıkıyor. Konu şu, zalim bir padişah var, ülkedeki marangoza tılt oluyor diyor ki ertesi gün 3000 sandık yapmazsan vuracam kelleni. Marangozu bir telaş alıyor, hanımına "Kimsenin kılına dahi zarar vermedim ben, nedir bu başıma gelenler" diyor ağlamaklı bir halde. Sabah oluyor, tabi sandık mandık yok ortada. Kapı çalınıyor... Gerisini merak edenlere dergiyi almalarını öneririz. 16. 17. sayfalarda Hz. Muhammed'in hayatı anlatılıyor. 18. sayfada "Besmele" adlı bir şiir var. "Her bir zararlı şeyden / Korur beni Bismillah / Bismillah diyen kulu / Her zaman sever Allah" diye devam ediyor şiir. Gerisi bulmaca, çirkin ördek hikayesi filan filan. Son sayfada gene Takva Yarışı hediyesiyle bitiyor. Derginin fiyatı 2.500 bin lira, promosyonu çizgi film VCD'si ve boyama kitabı.

Kanal D Çocuk Kulübü

"Çok Komikler Çoooook!" yazarak büyük puntolarla Hababam sınıfının filminin çekildiğini müjdeliyor 4. sayfada. Kırık Kırık bölümünde ise - Adam: "Doktor ben de çift kişilik var sanıyorum!", Doktor: "Lütfen tek tek gelin!" gibi - fıkralar bulunuyor. İlerleyen sayfalarda sayıların yardımıyla çocukların kişilikleri çözülüyor. Noel Baba geliyor bölümünde ise Kuzey Kutbu Nerededir, Kuzey Kutbunda Ne Var başlıklı öğretici bilgiler var. Sonraki sayfalarda yeni yılınız kutlanıyor. Sadece insanlara değil evcil hayvanlarınıza da hediye verebileceğimiz söyleniyor. Örneğin tavşanımıza; bir kilo havuç, bir paket tah- ta parçası, bir tane bayat ekmek verilebilirmiş. Derginin fiyatı 2 milyon. Promosyonu üç tane küçük çerçeve ve tangram.

Zamanında Anlaşılmamış Filmlere Yeniden Bir Bakış Denemesi (XIII)

Faytonu durduruyor, bir serseriye çağırıyor. Emmanuelle'nin bacaklarını gösterip "Al bu bacakları" diyor. Adam başlıyor okşamaya. Emmanuelle önce irkiliyor. Adam, yani yabancı, Emmanuelle'nin külodunu bile çıkarıyor. Bir oyun bu, moruk bakıyor ve oyunu durduruyor. Yola ve felsefeye devam ediyorlar.

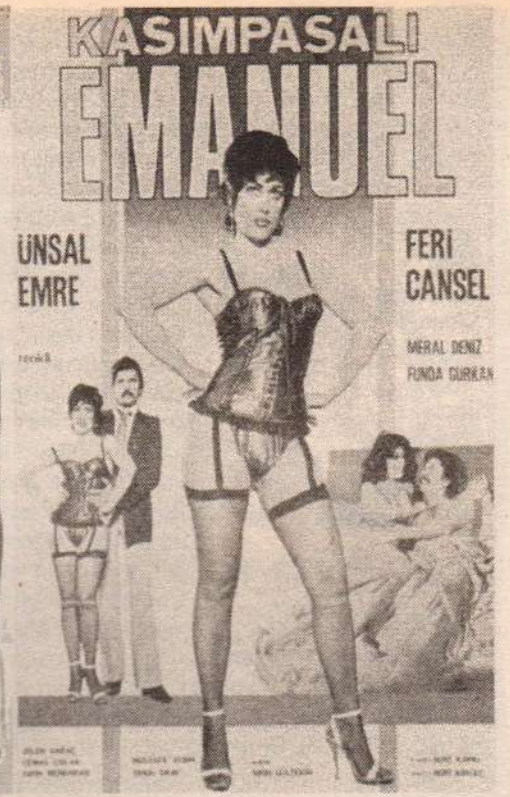
Emmanuelle

OSMAN CAVCI

Sizin ki hiç pantolon fermuarına sıkıştı mı? Acısını bilir misiniz? Emmanuelle'i izliyordum ergen, ergen. Yer göstericinin ansızın yanan el feneri, bir anlık panik ve vahim kaza. Ne zaman aklıma gelse, asansörün ani duruşu gibi bir hava dolar içime. Yıllar sonra Emmanuelle'yi tekrar izlediğim de hiç de bana seks filmi gibi gelmedi. Bambaşka bir film olarak çıktı bu kez karşıma. Film harika bir müzikle başlıyor. Kadife gibi bir ses, gayet Fransız. Duyunca

hatırlıyoruz, bir uçak kalkıyor. Emmanuelle Tayland'a gidecek. Emm... Sıradışı ve özgür bir kadın. Birden Sibel Kekilli giriyor araya. Altın Ayı'yı aldıktan sonra kızın pornocu olduğu ortaya çıkmıştı. Annesini televizyonda gördüm, zavallı bir kadıncağız. Sibel annesi gibi olmak istememiş, bu çok belli. Annesi evlere temizliğe gidiyormuş. Babası "komşuların yüzüne nasıl bakacağım" diyor. Sibel mibel önemli değil. Bence komşular da porno çevirsin. Şu namus denen namussuz şey uğruna ne kanlar dökülüyor. Buna töre diyorlar.

Emmanuelle'nin alt yazı dublaj senaryosu almakta: Emmanuelle Tayland'a iniyor. Bu ülkede Fransızlar yaşamakta. Aynı bizim Cihangir'deki gibi. Koloni falan ayakları mı? Zaten Emmanuelle daha filmin başında pot kırıyor. İçinde bulunduğu arabanın etrafını saran fakir çekik gözlülerden bunalıyor. "Şu yolunmuş tavuk. Şu dilenci. Nefret ediyorum bu ülkeden" diye bağırır. Kocasını konsoloslukta mı çalışmaktadır ne? Bir avuç Fransız toplu halde yaşamaktadırlar. Devamlı parti ve fuhuş üzerine kurulmuş bir programı tekrar etmekte. Emm kocasıyla sivrisineklerden izole bir cibinliğin altında sevişmeye başlar. Uzakdoğulu ilkel hizmetçileri onları röntgenler.

Sonra kendi gibi başka çekik gözlü bir kızla sevişirler. Ne kadar hayvanlardır. Film oldukça ırkçı. Başka bir yerde de yine Emm bu çekik gözlülere Moronlar diye hitap eder. Neyse... Biz filmin güzelliklerine gelelim. "Burada tek düşmanımız var, sıkıntı", "Ama savaşmak için tek dostumuz, aşk yapmak", "Sen Paris'deyken, kocanı beni eve davet etti", "Kocana Paris'de ihanet etmedin mi?", "Aptalca gelebilir ama ben kocamı hiç aldatmadım", "Bir kızla da mı?", "Kızlarla olan sayılır mı?", "Benimle dene, sayılır mı görürsün." Dan dan dan... Ve lezbiyen bir gerilim. Sonra şirin bir çekik gözlü kız Emm'in etrafında doluşmaya başlar. Lolipop yalıyordu, "Niçin yaladığımı biliyor musun? Yaşlı erkekler çok etkileniyorlar". Emm ile karşı karşıya otururlar kız elini şortunun içine sokar. "Kendime dokunmaktan hoşlanıyorum, on iki yaşından beri yapıyorum, kimse bana öğretmedi, ellerim kendiliğinden buldu." Film epeyce lezbiyen adalarında devam eder. Arada Emm'in uçaktaki bir fantazisi girer çıkar. Uçağın arka koltuğu ıssız ve rahattır, sonra da uçağın tuvaletinde...

Sadece fantazidir bu. Emm güzel bir sarışın Fransız kızla minik bir aşk yaşar. Kadınlarla yapılan sayılmadığından Emm kadınlarla yatıp kalkmaktadır. Eline erkek eli değmemiştir. Ama kocası hâlâ başka kadınlarla düşüp kalkmaktadır. Bir kadınla şunları konuşur; "Arien sen bir orospusun" Kadın eteklerini toplar. Külotsuzdur. "Evet ne duruyorsun" Devamı malum. Bu arada tropikal ormanlar, yağmurlar, Uzakdoğunun egzotik havası, cart curt estetik Fransız film şiirselliği. Ve en nihayet

çapkın koca Emm'i yaşlı bir kart zamparayla tanıştırır. Adamın hafif bir filozof havası vardır. Derse başlar. "Bekaret erdem değildir, karı koca çiftte limit olamaz. İnsan sınırlarını zorlamalıdır." (Acaba Emmanuelle'i kafalamaya mı çalışıyor diye şüphelenmekteyiz). Moruk habire anlatıyor. Bir faytondalar. "Korkuların yok olsun" diyor. Faytonu durduruyor, bir serseriye çağırıyor. Emm'in bacaklarını gösterip "Al bu bacakları" diyor. Adam başlıyor okşamaya. Emm önce irkiliyor. Adam, yani yabancı, Emm'in külodunu bile çıkarıyor. Bir oyun bu, moruk bakıyor ve oyunu durduruyor. Yola ve felsefeye devam ediyorlar. Bir batakhaneye ya da ibadethane gibi bir yere geliyorlar. "Erotizm aşkın tam tersidir. Hayallerin doğaya karşı zaferi. Ağzındaki susturucuyu çıkar, yüzyılın isteğini haykır, yerleşmiş değerleri yık. Kafanı hazırla doldur. Emm bir çubuktan duman çekiyor, kafası bir dünya oluyor. Moruk devam ediyor. "Evlilik yatağında hamile kalan bir kadın erotizmi bilmez." İki garip adam Emm'in üzerine geliyorlar ve düziyorlar. Felsefeye devam... "Belki de bir süredir yaşadıklarımız rüyaydı, ben bir koleksiyoncuymum durumları topluyorum."

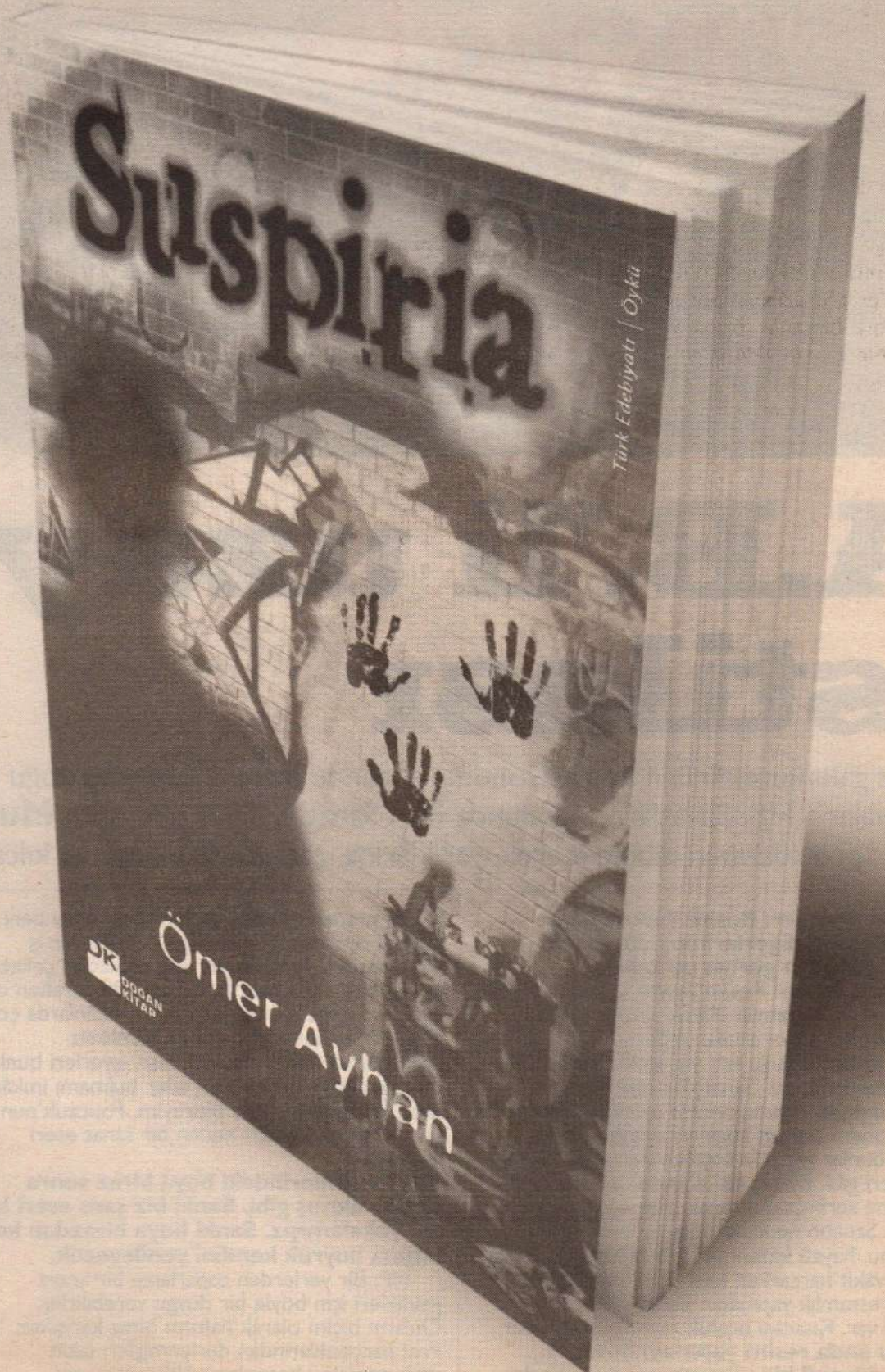
Emm adama sarılır. Adam hâlâ anlatmaktadır. "Gerçek aşk doğaya aykırıdır, aşk ereksiyondur, orgazm değil, karı koca çifti yasadışı ilan edilmeli, üçüncü kişi zorla ilişkiye sokulmalı, gün ışığı bizim gibiler için değil" ve tekrar aynı laf filmin son sözü oluyor. "Karı koca çifti yasadışı ilan edilmeli" SON yazıyor. Yaşasın sıra dışı kadınlar Emmanuelle ve Sibel Kekilli. H

Yeraltından yeryüzüne uzanan, yeni zamanların ruhunu hissettiren öyküler

Ömer Ayhan

Bu öykülerin kıyısından köşesinden filmler geçiyor, satır aralarından bildiğimiz tanıdığımız melodiler duyuluyor. İsa'ya dek uzanıyor acımasızlık, Âdem ile Havva'nın birlikteliğine kadar ya da hiçbir zaman birleşemeyişine. Bir ayrılığın pastanesine düşüyor kimi zaman okuyucunun yolu, kimi zaman da çocukluğun o gizemli ilk'lerine. Ölüm sık sık çıkıyor karşımıza tüm dehşetiyle. Yeni zamanların ruhu derinden hissediliyor, kendimizi içine hapsettiğimiz fanuslarımızın havasızlığını soluyoruz sanki. Birbirlerini yer altında arayan kahramanlarla tanışıyoruz bu sayfalarda.

"Karşılama ve
doğa gözlemi"
126x180 cm
tuval üzerine
yağlıboya
2003

A.B.'li uzaylıların istilasası

Beyaz galerilere, finfinli koleksiyonerlere, elinde kadehli izleyene doğu rüzgârı estiren, son sergisini

"Uzaylılar - Halı Savaşları" adı altında Evin Sanat Galerisi'nde açan **Mustafa Pancar**'a sordum.

O da sorduklarımın dibine inerek, yarıklarına, çatlaklarına, aort ve kılcal damarlarına nüfuz ederek cevapladı.

Memed Erdener: Resim yapmadığın zamanlardan diğerlerinin hafta sonu keyfini çıkarsan geriye ne kalır?

Mustafa Pancar: Resim yapma eylemini sürekli çizmek ya da boyamak olarak almamak lazım. Resim yapmanın yarısından fazlası düşünceyle ilgili bir eylem olduğu için yapacaklarınızla meşgul olmak zorundasınız. Sanatçılar eğer günlük rutinin dışında yaşamıyorlarsa aylıklık edemezler. Hayatı önem taşıyan imgeleri avlayamazlar. Çünkü bunlar genelde başıboş dolaşırlar. Sokak köpekleri gibi. Bu hiç kıskanılacak bir şey değil. Böylesine serbest dolaşmak başlı başına bir meslek. Sanatın ne kadar düşünmekle ilgili olduğunu, hayatı kazanmak için mecburen yapılan işlerde vakit harcarken kavradım. İkinci bir iş olarak ressamlık yapmanın nefes kesici bir zorluğu var. Kısacası boşluk şart. İşte bu kadar.

ME: Şu anda resim yapmayı bıraksan, bildik, düzenli bir yaşama geçsen elinde kalan ne olurdu?

MP: Bir kere alışmış olduğum üzere çoğu

kişiye sıradan gelebilecek bir sürü detay beni sürekli oyalayacağı için doğru dürüst bir iş yapamazdım. Hemen her şey dikkatimi çekebilir. Hangi bağlamda baktığıma bağlı. Bir taraftan da çok sıkıldım. Çünkü özellikle mekânlarda çok kişisel izler bulmayı severim. Kimliksiz mekânlarda bulunmak -bürolar, işyerleri bunların en çağdaşları- beni yorar. İzler bulmamı imkânsız kılar. İstersen bir lafla bitireyim. Foucault'nun bir lafı: "Hayatın kendisi neden bir sanat eseri olmasın."

ME: Resimlerindeki boya biraz sonra dağılacakmış gibi. Sanki biz şans eseri bu anı yakalamışız. Sanki boya birazdan kendi başına buyruk kendini yenileyecek.

MP: Bir yerlerden toparlanıp bir araya geldikleri için böyle bir duygu verebilirler. Onların biçim olarak hafızası biraz karışıktır. Yani imaj parçacıklarından derlenmişler; fakat mükemmelen kotarılamadıkları için yarı ilüstrasyon kalmışlardır. İşin içine kendi imgem de girdiği zaman düzenlemeler iyice melezleşir;

arada bir şey çıkar ortaya. İşte bu da dağılacakmış gibi olan yapıdır. Çok bilimsel oldu valla...

ME: Beşiktaş'taki o acayip gökdelen benzeri heykel mesela. Deniz kıyısı bu lirik semti böyle mi hatırlamalıyız? Türk modernizmi ayakları üzerinde bile duramıyor. Resmine uzaylıları sokuyorsun. Sanat anlayışın, bu merkezi, granit kültürün yanında gönüllere su serpiyor. Bu su nereden geliyor, ne güsel geliyor?

MP: Bu su, samimi olma kaygısından geliyor. Sağ olsunlar, su serpilen seyirci bunu fark ediyor olmalı. Sanat büyük söz söylediği ölçüde batır. Büyük söz demek, bir şeyi tam olarak ve eksiksiz anlatmak ya da dünyaca onaylanmış kalıplara oturmaktır. Oysa ara perdelerde gezinmek daha keyiflidir. Çünkü bu bize içinde yaşadığımız çevreyi, kültürü, politik yapıyı daha iyi gösterir. Yani yaşadığımız çağa bakmayı aslında... Çağdaş olmayı... Modern olmaktan daha iyi bu. Çünkü modernliğin tek bir evrensellik ideolojisi vardır.

"Taraftarlar" / 114x146 cm / tuval üzerine yağlıboya / 2003

• **"Modernliğin tek bir evrensellik ideolojisi vardır. Hiçbirimiz buna sahip çıkmak zorunda değiliz."**

"Sanat büyük söz söylediği ölçüde batar."

"Kasetçi (AB'den önce)"
114x146 cm
tuval üzerine yağlıboya
2003

"...günlük rutinin dışında yaşamıyorlarsa aylaklık edemezler. Hayati önem taşıyan imgeleri avlayamazlar. Çünkü bunlar genelde başıboş dolaşırlar. Sokak köpekleri gibi."

"Uzaylılar / dizi çekimi" / 126x180 cm / tuval üzerine yağlıboya / 2003

"Fidel"
65x81 cm
tuval üzerine yağlıboya
2002

Hiçbirimiz buna sahip çıkmak zorunda değiliz. **ME:** Millet turla Paris, Roma, Prag yapıyor. Sen Suriye'yi, Rusya'yı geziyorsun. Yakınlarda neler oluyor? Bir de Suriye üzerinden bir armoni etkisi de var sanırım resminde.

MP: Bunlar daha modernitenin kızığına binmemiş toplumlar. Sosyal biçimleri kendine özgü, bizim bildiğimiz sisteme tekabül etmiyor. Çağın yücelttiği bazı değerlerin ordaki kimseyi ırgalamadığını görüp mutlu oluyorum; temizlik, tertip, düzen... İçim içime sığmıyor. Türk aydınlarının önemli kısmı, ataları gibi hep doğudan batıya doğru seyir halindeler. Buna rağmen genç yaşlarımızda çoğumuz yoksulluktan seyahat edemedik. Böyle olunca doğu / batı kıyaslaması güçleşiyordu. İnşallah bu değişir. Değişince anlayacağız evrenselliğin ne olduğunu. Ayrıca İstanbul'un çok kültürlü yapısı içinde ortadoğu şehirlerini anımsatan çok unsur var. Bu semtleri ne yapalım? Düzeltelim mi? İyi mi olur sizce? O zaman benim resimlerin de düzelmesi olur bu.

ME: Tek bir insanıkinden çok kalabalığın psikolojisiyle ilgileniyorsun. Bu kalabalığın derti ne? Ne istiyorlar? Resimlerin onların neyine merhem?

MP: Tek figür resmi de yaptım. Ama çok rağbet etmem. Bu tür resimlerimde bile işin içine mutlaka mekân ve nesnelerin karmaşasını sokup, yalnızlığı ona doğru kıskırtırım. Esprili bir bakışla yumuşatırım. İşlerin kalabalığı resmetmesi bir belge olma isteğinden kaynaklanmıyor. Daha çok imgesel bir bakışa sahiptirler. Gerçeğe bakmaktan çok gerçeğe bakıp düşünmek gibi... Resimlerdeki bu kalabalık imgesi, karışıklık ve karmaşa izleğinden gelişerek bugüne geldi. İnsan gruplarının bir araya gelmeleri, toplanma şekilleri non-estetik. Roller belirlenmemiş. Dolayısıyla bunlar resmin değerini anlam olarak bozar. Erotik, nü, kadın, deniz manzarası değil çünkü boyanan. Kaotik bir düzen. "Değer mi" der izleyici ya da garipser onları. Özellikle antik çağda pazar yerleri, meydanlar ve hırsızların tanrısı Hermès'in pazarıydı. Bu da.

Mesela bizim pazar yerlerimiz de ilkel. Bunda benim ruhumu tutan bir şey var. Ayrıca Türkiye'de altkültürlerin, etnik yapıların hepsinin kendini ifadesi mümkün değil henüz, maalesef. Mesela medya da bir taraftan "eğer kendini ifade etmezsen yoksun, hiçbir şey değilsin" baskısı başlatmıştır. Sıradan ve aşağıda olanı yukarıya çekmek ve bir tezatlığı göstermek istedim. Mesela yukarıda bahsettiğimiz amaçsız kalabalığı resmin ve galerinin güzel yüzüne sürmek istedim. Don Kişot'luk yani...

ME: Bu iş nereye varır?

MP: Ressamlar da ankormen arkadaşımız Okan Bayülgen kadar seyirciye saygısız davranma cesareti gösterebilirlerse -rica ediyorum, bilhassa- daha gerçek bir sanat ortamı oluşma şansı var. Bu işler böyle, bilmezsin sen. Çok riskli. Göze almazsan olmaz. Öyle gülüyorsun ama...

ME: Vaay. H

Serpil Barlas, yetmişli yıllarda yıldızı parlayan pop kadınlarından biri. Ondan aklımda kalan hayli sarışın olmasının dışında, **Dibi Dibi Dibi Da** ve **Oldu Olanlar** şarkısıydı. Tabii doksanlı yıllarda sunduğu Serpil Barlas'la **Kurdela** adlı programı da hafızalarımızdan kolay silinmeyecek kadar kitsch bir programdı. Özel yaşamı, bir dönem Amerika'dan ithal ettiği **Bo Derek** saçı, teatral sesiyle seksen öncesi pop dünyasının renkli bir siması olan Serpil Barlas'la geçmişe doğru uzandık.

Dibi Dibi Dibi Da

DENİZ DURUKAN

**Serpil Barlas'ı en baştan başla-
yalım tanımaya...**

-1953 yılında Fatih'te doğdum. Asıl adım Serpil Yılmaz. Maddi durumu çok iyi olmayan bir ailenin çocuğuydum. Daha çok anneannemle yaşadım. Annemle babam ayrılınca bana o sahip çıktı.

Ne zaman ayrıldılar?

- İlkokulun sonlarında. Onlar ayrılmadan Fatih Şehir Tiyatroları'nda oynamaya başlamıştım. O zamanlar Şehir Tiyatroları'ndan okullara gidip diksiyonu düzgün, yetenekli çocukları seçiyorlardı. Şu anda tiyatrolarda oynayan birçok ünlü sanatçıyla beraber çalıştım. Oya Başar, Aliye Uzunatağan, Çetin Akçan, Güner Ümit gibi. Müthiş bir eğitimden geçtik, hayatımda doğru yolu seçmemdeki en önemli etken tiyatro terbiyesidir. Daha sonra Beşiktaş Atatürk Kız Lisesi'nde okudum. Babam başkasıyla evlendi, annem de öyle.

Anneniz Aysel İpar o zamanlar şarkı söylüyor muydu?

- Hayır, hiç meşhur değildi.

Kaç yaşlıydı?

- Çok hatırlamıyorum, küçüktüm. Zaten ilk evliliğimi de 14-15 yaşlarımda yaptım. Eşim Ertan Durmaz müzisyendi, sahneye geçtikten sonra tanıştım onunla. Ertan daha önceleri Kent Yedilisi olarak Altın Mikrofon'da derece almış. Otuz beş yaşındaydı. Ben üçüncü ya da dördüncü eşiydim. Aklımı çeldi, ben de ona kaçtım. İzmir Buca'da bir kilisede evlendik. Belediye kıymıştı nikahımızı. Geçmiş zaman, neden kilisede nikah

kıyıldı onu da bilemiyorum.

Sonra?

- Ertan'la yeni tanıştığımda, Ergüder Yoldaş'la beraber Halikarnas Altılısı'ndaydım. Sonradan yollarımız ayrıldı ama tekrar bir araya geldik, üçlü olarak devam ettik. Ergüder Yoldaş, ben ve Ertan Durmaz olarak. 1960'lı yıllar bunlar.

Kendinizden yirmi yaş büyük biriyle evlenmek sorun ve hayal kırıklıkları yarattı mı?

- O zamanlar meşhur değildim, ama önemli orkestralarla çalışıyordum. Dans müziği yaptım, Üstün Poyrazoğlu, Önder Bali, Kanat Gür gibi isimlerle çalıştım. İlk başlarda büyük bir heyecan vardı. Herhalde aşık olduğumu zannettim. Hani midenizde kelekler uçtuğunu zannedersiniz ya, onun gibi bir şeydi. Sonra yurt dışına gittik, o zaman onu tanımaya başladım. Beni korkutacak şeyler oldu. İran'a, Lübnan'a gitmiştik. Şah dönemi. Şah'ın önünde konserler veriyorduk. 'Türk kızı Yakut' olarak çıkıyordum sahneye. İlk orada meşhur oldum. Saçlarım çok güzel olmasına karşın, siyah peruk takardım. Niye takardım, onu da bilemiyorum aslında. Arapça, Farsça öğrendim. İngilizce biliyordum ama orada daha da ilerlettim. Üç dilde şarkı söylüyordum. John Holiday, Marc Aryan gibi büyük sanatçılar geliyordu yurt dışından. Onlarla aynı sahneyi paylaşıyorduk.

Nasıldı orada yaşam?

- Çok gösterişliydi. Muazzam binolar, oteller, büyük müzikholler, dünyaca ünlü sanatçılar... Müthişti. Lübnan da öyleydi. Bu iki ülkede toplam üç yıl kaldık. Oralar küçük Paris gibiydi. Sahneye altın para atılırdı ve bunu güzellik olarak görürlerdi.

Ya evlilik?

- İşkence görüyordum. Beni aldatmaya başlamıştı, alkolikti. Bunu en başlarda bilmiyordum. Sonradan gördüm, daha kötü şeyler de gördüm.

Dayak gibi mi?

- Tabii. Ancak ertesi gün, alkolün etkisi geçince yalvarır, özür dilerdi.

Küçük olduğum için aldanır, affederdim. En son 1969 yılında Amerika'ya gittik. New York'taki büyük gece kulüplerinde çalıştım. İşkenceler orada da devam etti. Sonunda dayanamayacak duruma geldim, beni öldüre-

ceğini hissettim.

Kıskanır mıydı sizi?

- Şarkımı söyledikten sonra bir odaya tıkilip onun gelmesini beklerdim. Kıskanacağı bir ortam yoktu.

Nasıl kurtuldunuz bu ilişkiden?

- Uzun süre otelde yaşadık. Kaçmadan kısa bir süre önce Kennedy Havaalanı'na yakın bir yerde ev tutmuştuk. Henüz eşya almamıştık. Birkaç parça eşya ve benim çok önemsedğim, Şah tarafından verilmiş plaketter, hediyeler, bir de fotoğraflar vardı. Bir gün, gece kulübüne giderken New York'a uğrayıp gizlice bilet aldım. Biletimi pantolonla bluzün ara-

sına, sırtıma sakladım. O çok tecrübeli ve büyüktü, anlayabilirdi. Üstelik benim sırtımdan para kazanıyordu. Dolayısıyla beni bırakmak istemezdi. Neyse, bileti almış gelirken, tesadüf tabii, metroda karşılaştık. Öyle korktum ki, terden bilet sırtıma yapıştı. Anlasaydı beni kesinlikle öldürürdü. 'Neredeydin' diye sordu. Kaldığımız otele gittiğimi, İstanbul'dan, annemden mektup olup olmadığına baktığımı söyledim. Ağzımdan bir anda dökülüyordu bu cümleler. O da söylediklerime inandı.

Eve gittik, bir ara marketten bir şeyler almam gerektiğini söyledim. Yine şüphelenmedi. Çünkü hep boyun eğmişim, susmuşum, dolayısıyla farklı bir davranış beklemiyordu. Sadece el çantamı alıp çıktım. Resimlerimi, değerli eşyalarımı alamadım. Çıkış o çıkış. Hemen bir taksiye atladım, havaalanına gittim. İstanbul uçağı akşam olduğu için, havaalanında birkaç saat geçirmem gerekiyordu. Tuvalete gitmek için bozuk para ayırmıştım bir miktar. Sürekli tuvalete girip çıkıyordum. Ayrıca bilet gişesine de durumu açıkladım, beni arayan olursa yok demelerini rica ettim. Bunun ölüm kalım meselesi olduğunu söyledim. Anlayışla karşıladılar, beni rahatlattılar. Yine de, uçuş zamanına kadar kendimi tuvalete kilitledim. Nikahlı olduğum için, uçuş esnasında bile uçağı geri döndürebilirdi.

SERPİL BARLAS
Yandım aşkınla ben/oldu olanlar

2. BASKI

Ancak okyanusu aştıktan sonra rahatladım, başladım ağlamaya. Kurtulmanın verdiği sevinç mi, sinirlerim mi boşaldı bilemiyorum.

Sonra İstanbul'a geldiniz...

- Evet, hemen ailemin yanına gittim. Beni görünce çok şaşırdılar, sevindiler. Zaten durumu biliyorlar ama beni kurtaramıyorlardı. Yine aneannemle beraber yaşamaya başladım.

Eşiniz sizi bulamayınca ne yaptınız, haberiniz oldu mu?

- Kaçtığıma ihtimal vermemiş. Kaçırıldığımı düşünerek polise, CIA'ye kadar haber vermiş. Sonradan büyük bir çok yaşamış tabii. Eşyalarımı satıp savmış, onların parasını yemiş bir süre. Onu bir daha görmedim, mahkeme açtım ve boşandım.

Boşandıktan sonra müzikal anlamda neler yaptınız?

- 1970 yılıydı sanırım, Altın Ses Yarışması'na katıldım. O zamanlar boşanma aşamasında olduğum için, soyadım Durmaz'dı. Nilüfer birinci oldu, ben üçüncü; Sezen Aksu da vardı ama, kaçıncı oldu hatırlamıyorum. Bizim jenerasyonda popüler olmuş isim çok. Ancak şimdiki gibi birden popüler olunmuyordu, sıfırdan başlıyorduk işe. Yıllarımızı verdik bu işe... İkinci kez Amerika'ya gitmeden önce Nükhet Duru ile beraber, hemen hemen bütün gazinolarda çalıştık. En çok ça-

lışan sanatçılar arasındaydık. Çünkü çok tutulmuştuk.

O dönemler gazino çok önemliydi, değil mi?

- Tabii, sonra o alem bitti. Şovlar olurdu, çok güzel bir ortamdı. Bebek Belediye, Aşıyan Gazinosu, Lunapark Gazinosu... bunların sahipleri hep rahmetli oldu. Keşke o gazinolar gene olsa. Şimdi her şey çok dejenere. O zamanlar solistle gazino patronları arasında, hoş olamayan şeyler de yaşanmış.

- Oluyordu tabii. Ama üstü kapalıydı hep. Şimdi her şey ortada. Karşılıklı çıkar ilişkileri, parasal hesaplar var. Bizim dönemde aşk ilişkileri vardı, ama isteyerek, ama istemeyerek.

Anneniz Aysel İpar ne yapıyordu bu arada?

- Ben yurt dışındayken annem solist olarak sahneye çıkmaya başlamış. Burada çok meşhurdur. Benden fazla 45'liği vardır annemin. Bizim aile muhafazakârdır aslında. Tabii ben çok büyük bir hata yaptım, kaçarak evlendim. Annemle babamın ayrılması da bunun etkenlerindendir.

Annenize karşı mesafeli durduğunuz fark ediyorum, bir sorun mu var?

- Yok, aslında onu çok seviyorum. Dedğim gibi ayrılmaları, başka biri tarafından bakılmam, onlarla yaşayamam gibi nedenler beni çok üzüyordu. Herkesin ailesi varken ben yalnızdım. Anneannem sahiplenmişti. Bu

bir yaradır. Şimdi de görüşüyoruz, ama sık değil. Mesafeli durmam, onu kaybetme korkusundan kaynaklanıyor. Belki bir savunma mekanizması geliştirdim kendimde.

Birkaç tane de film çevirdiniz...

- Çok fazla film çevirmedi. Çevirdiğim filmler kesinlikle seks filmle-ri değildi. Halit Akçatepe, Aysel Gürel, İlhan Daner'le Tantana Kardeşler'de oynadım. Komedi filmiydi. Sonra Tamer Yiğit'le Kanunun Kuvveti adlı filmde oynadım. Ancak seksenli yıllarda seks furysı sinemayı istila edince, bazı filmlerin arasına porno parçalar koymuşlar.

Filmle hiç alakası yok. Bir gün film izlemeye sinemaya gittiğimde böyle bir şeyle karşılaştım, sinemadan nasıl çıktığımı bilemedim. Çok utanmışım.

Amerikalı ikinci eşiniz de çok iyi biri de-

ğil diye duymuştum.

- O da beni çok aldattı, ama şiddeti yoktu bana karşı.

Hangi eşiniz bilmiyorum, ama sizi kötü yola sürüklemeye çalışmış, doğru mu? Dedikodu mu?

- Yok! Dedikodu bu. Bizim sektörde öyle arkadaşlar da var. Ancak ilk eşimden kaçmasaydım, beni her türlü kullanabilirdi. Yani kullanacaktı, kafasında öyle bir fikir vardı. Amerika'dan üzerimdeki kıyafetlerle, her şeyimi bırakarak kaçmam boşuna değildi. Beni Amerika'da pazarlayabilir, satabilirdi. O kadar kötüydü.

Onno Tunç'la da çalıştınız...

- Evet, o çok önemli bir müzisyendi. Ben gerçekten iyi bir yorumcuyum, dans müziğinden geldim. Herkesin 2,5 oktav sesi olmayabilir, kaldı ki 2, 5 oktavlık sesim olduğu tespit edilmiştir. Küçük bir sesle bile meşhur olanlar var. Şarkı söylemek bağırmak değildir. Amerika'da yaşarken bunları gözlemledim. Çok büyük sesi bile olsa, orada insanlar bağırmıyor. İçeride turneleriniz oldu mu?

- Olmaz mı! Anadolu'da turneye çok çıktım. Halk tarafından çok sevildim. On beş sene Amerika'da kalmışsam, yeterli sayıda bestem yoksa, bu benim iyi bir müzisyen, iyi bir şarkıcı olmadığımı göstermez. Bazı köşe yazarları nedense bunu yazmıyor, çünkü bana erişemediler.

Aids'le ilgili çalışmalarınız...

- Hâlâ yapıyorum. Sağlık Bakanlığı ile iş birliği yaptım. Gizli yapıyorum artık. Ortaya çıktığında kışkırtıcı oluyor, çelme takmaya çalışıyorlar. Liz Taylor ile hâlâ mektuplaşıyoruz. Burada yaptıklarımı ona da anlatıyorum.

O günkü koşullarla bu günkü koşullar arasında bir değerlendirme yapar mısınız?

- Bizim çalışma koşullarımız bugüne oranla elbette çok farklıydı. Örneğin; stüdyo koşulları daha basitti. Hata oldu mu, geri dönüşü zor oluyordu. Dolayısıyla, eksikleri olsa bile daha doğal bir çalışma vardı. Müzisyenler arasında birlik, yardım vardı. Müt-hiş bir kalite vardı. Ölenler oldu, hâlâ yaşayanlar da var. Ancak kıymetimin çok iyi bilinmesi gerek. H

serpil barlas

Ö

Kurban, ikinci albümü "Sert" ile oldukça iyi bir çalışmaya imzaya atmış. Agresiflikle eğlenceyi bir arada götüren şarkılar bunlar. "Sert", çok heyecanlı, çok hızlı, fazla dışavurumcu, sözü ve müziği iddialı bir albüm. Yerinizde zıp zıp zıplayacağınız ya da bomboş yollarda rüzgar gibi koşma isteği duyacağınız bu albümde, Deniz'in vokali oldukça başarılı, kelimeleri, cümleleri kıran, hırpalayan bir üslubu var. Bir anlamda cümleler üzerinde pogo yapıyor. Deniz'in yanı sıra grubun diğer elemanları da tek tek çok iyi. Elemanlardan biri bile olmasa eksikliği hemen hissedilirdi diyebileceğimiz Kurban'ın Sert'i, son yılların en sıkı albümlerinden biri

Eee Nerede Kalmıştık

İkinci albümünüz Sert'te rock'ın o maço tavrı açığa çıkıyor sanki.

Deniz: Bizim müziğimizi çok erkeksi bulanlar var. Hani erkeğin höyüt diye ortaya çıkması vardır ya, belki ifademizde böyle bir şey hissediliyor olabilir, ama müziğimizde böyle bir duruş yok.

Burak: Tavrıda, anlatımda bir kalıba var. Bundan kaynaklanıyor olabilir. Ancak bu Kurban'ın sadece bir yüzü. Bir yandan çok sert, diğer yandan çok yumuşak, hüznü, duygusal şarkılar var albümde.

Rock müzikteki o maço ifadeye, erkek egemen anlayışa ne diyorsunuz?

Burak: Bence rock müzik tam tersine gay'leşmeye doğru gidiyor. Biz buna tepki gösteriyoruz. Özellikle gay gibi şarkı söylenilmesinden yana değiliz. Genelde rock müzisyenleri kadını soyut anlamda yüceltirken, günlük hayatta aşağılıyorlar.

Deniz: Kim için diyebilirsin bunu? Iggy Pop mesela...

Deniz: Iggy Pop kadınları öyle tavlıyor aslında. Kadınlar da Iggy Pop'un o hırçın tavırlarından hoşlanıyor.

Sadece bu değil bence.

Deniz: Sana katılmam mümkün değil. Seksenlerdeki glam müziği, kadınlar için yapılmıştır. Sahnede onların kıyafetlerine benzer kostümler

kullanılmış, makyaj yapılmış. Sahne şovunun dışında bir takım trajedileri, çelişkileri var.

Burak: Bana bir akım, arayış gibi geliyor bu davranışlar.

Deniz: Doksanlarda daha salaş, Bukowski tarzı adamlar çıktı. Örneğin Kurt Cobain parasız mıydı da yırtık bluejeanle dolaşıyordu? Pearl Jam sahnede şarap şişesiyle dolaşan, Bukowski hayranı bir adam. Müziği besleyen kitap, sinema var orada. Belki de akşamları bir araya geliyor, konuşuyorlar. Burada öyle değil. Biziz.

Yalan şarkısında "yalan dostum aşk diye bir şey yok..." diyorsunuz. Aşkı üç günlük bir eğlence olarak görüyorsunuz. Şarkının ritmi de önemli olan sekstir duygusunu veriyor. Aşkla seks beraber gitmiyor mu?

Deniz: Benim kafamdaki aşk anlayışından daha farklı, eğlenceli bir şarkı yaptım. İnsanların aşk diye nitelendirdiği şey aslında tutkudur. O ağlayıp sızlanmalar da tutkunun sonucu. **Yosma adlı parça da ilginç. Sevme tarzınız bu mu? Yoksa klasik Türk erkeği gibi kategorize mi ediyorsunuz kadınları?**

Deniz: Yosma'yı yaparken, acaba benim bildiğim yosma ile sözlükteki aynı anlamda mı diye sözlüğe baktım.

Yosma alımlı kadın demekmiş, ben de böyle biliyordum zaten. Yosma halk arasında kaldırım yosması, yani fahişe anlamında kullanılıyor, oysa asıl anlamı o değil. Evet, o kadar çekicisiniz ki arkanızdan gelmek istiyorum demek istedim.

Annen adlı şarkıda bir çocuğun annesine sığınması söz konusu. Özellikle erkeklerde anneye dönme, sığınma ihtiyacı çok rastlanan bir şey.

Deniz: Anneye sığınma durumu doğru. Silah gibi bir şey bu. Buradaki anne çocuğa sürekli kötü şeyler öğretiyor, ancak bir gün anne ölüyor ve çocuk yalnız kalıyor. Annenin gitmesi ile çocuğun yalnızlığı, sığınma isteği gündeme geliyor. Anne kötü bile olsa bu böyle.

Şarkılarınızda Anadolu rock temalarını da kullanmışsınız. Bu temalar modernize edilmiş, kendi sound'unuzla birleşmiş. Bu günün Anadolu rock'ı budur düşüncesi çıkıyor ortaya.

Deniz: Evet, çocukluğumdan beri Moğollar, Arif Sağ, Zülfü Livaneli dinliyorum. Anadolu rock'ın, rock'ını atarsak geriye Anadolu kalıyor, değil mi? Anadolu dediğiniz de benim demin saydığım insanlar işte. Çıkıp da zaten Ersen, Moğollar; Arif Sağ'dan, Aşık Veysel'den etkilenmedik demiyor. Ben endüstriyel olarak gitar çalışıyorum ama, Anadolu ezgilerine aşık olduğum için gitarımla onu çalmaya çalıştım. Başka türlü zaten içimden gelmiyor.

Albümünüzün kayıtlarına çok özen gösterdiğinizi biliyorum. Türkiye'de yapılan kayıtları nasıl buluyorsunuz?

Deniz: Haluk Levent'in albümlerini dinleyemiyorum. Gitar bana sivrisine sesinde geliyor. Örne-

ğin davul büyük bir enstrüman, çaldığında yanında duramazsın. Bir saat sonra kulakların uğuldamaya başlar. Kayıta da o büyüklüğü vermen gerek. Albümde gitarı (yere doğru çömlüyor) bu kadar göstermenin ne anlamı var, benim gitarım o kadar küçük değil ki. Bunlar çok hassas noktalar. Ve bu işin incelikleri bilinmiyor. Bunları anlatmak gerek. Dolayısıyla stüdyonun elverişli olması gerekir, enstrümanın sesini doğru yansıtmaya açışından. Henüz bunların farkında değiliz.

Bir endüstrileşme sorunu mu var?

Deniz: Konserlerimizde pogo yapıyoruz, doğal olarak ışıklar falan yerinden oynuyor. Tabii ses sistemini hazırlayan arkadaşlar rahatsız oluyor. Bizi agresif buluyorlar. Tabii agresifim, beş sene albüm yapmamışım, sonunda yaptığım albüme de Sert adını koymuşum. Sahne tesisatını kuran adamın bizim işlerden anlaması gerek. Adam bizim konserden çıkıyor, İbrahim Tatlıses'e gidiyor. Tam olarak algılayamıyor tabii, tokat yemiş gibi oluyor. Yurt dışında bunun için ayrı sektörler var. Pop müzik için başka, rock için başka bir ekip var. Hatta sahneye Slayer çıkacaksa belli bir firmayla anlaşmak zorundadır, başkası kaldıramayabilir.

Bu işlerin düzelmesi zaman ve para istiyor. Ancak sponsorla halledilebilir. Yani birinin size yatırım yapması gerek. Bunun yararları olduğu kadar zararları da var.

Deniz: Tabii, seni başka bir yere çeker. Örneğin sahnede şov yapıyorsun, her şey iyi güzel, adam dansın ortasında doğal olarak kendi reklamını yapmak isteyecek. O zaman bizim bu güne kadar yaptığımız her şey bir ter. H

Özlü Sözler

Hayvanlar alemine bakın; dişi maymunlar günde altmış maymunla çiftleşiyor. Şimdi erkekler de öyle, boğa gibi. Bir kadının üzerine çıkıp jimnastik hareketleri yapıyorlar. Bir spor salonuna gidip bisiklet çevirmekle aynıdır onların aşk anlayışı.

Aysel Gürel

Erotik bir mizacım olduğu doğru. Ama bunu kullanmadım. Kadınların güzelliği bende dayanılmaz bir arzu uyandırıyor. Açıkçası onlara hiç boş bakmadım.

Erol Büyükburç

Mutluluktan Haber Ver Dilek Taşı

Hayranı - tutkunu çok olan bir isim **Gülden Karaböcek**. Çoğu insan için bir "kült" kişi o. Tekstil atölyelerinden en şık mağazalara, mahalle kahvelerinden yazar - çizer dolu entelektüel kafelere kadar her yerde hâlâ onun şarkıları çınıyor. Günün herhangi bir anında, herhangi bir yerde, herhangi bir Gülden Karaböcek şarkısı çalmaya başladığında hep aynı şey olur: Önce şarkıya kulak kabartılır, ilk bir - iki dizede şarkıcı yalnız başına söyler şarkısını, sonra da hep bir ağızdan ona eşlik edilir; hem de sonuna kadar. Böyle biridir işte Gülden Karaböcek. Yüzlerce şarkısı vardır ve tamamına yakını ezbere bilinir. Ülkenin "**Hüzün Kraliçesi**", kaç zamandır yeniden dillerde. Göksel'in "Körebe" albümündeki "Gülden" tavrı, şarkıcıyı daha da fazla aranır -sorulur bir hale getirdi. Eski yapıtları CD'lere transfer edildi, makul fiyatları nedeniyle her eve girdi, yıllar sonra tekrar baş köşeye kuruldu.

Gülden Karaböcek, ilk 45' liklerini 70' li yılların başında yayınladı. Bu ilk dönem plakların arasında en fazla ses getireni "Koşma Koşma"

adlı plak oldu. Tamamen "pop" olan, günün taleplerine uyan ve sonradan şarkıcının binbir arayış, binbir emekle oluşturacağı "sound" u ile uzaktan - yakından ilgisi olmayan bir 45' likti bu. Plak tutunca da devamı geldi. Şah ve daha sonra Elenor' dan çıkan bu plaklarda, başta Aşık Ferrahi ve Aşık Mahsunî Şerif olmak üzere onlarca türkü seslendirdi sanatçı. Türküleri, hafifçe "batı" sound'una yaklaştırılmış ama asla köklerinden koparılmamış bir şekilde söylemekteydi. Bu dönemi, şarkıcının "Ferdi Tayfur" dönemi takip etti. Ferdi Tayfur, Elenor'un bir başka sanatçısıydı; bu nedenle, şarkıcının, Ferdi Tayfur'a ait "**Bana Gerçekleri Söyle**", "**Çeşme**" ve "**Ne Bilirdim ki**" adlı şarkıları plak yapması kimseyi şaşırtmamıştı. Ama bu plaklarda şaşırtıcı olan, bu tamamen arabesk şarkıların, Gülden Karaböcek'in daha önceki stiline uyarlanabilmiş olmasıydı. Mükemmel bir şekilde aranje edilmiş bu üç - beş plak sonrası, Gülden Karaböcek bir adım daha attı, tam olarak ne yapmak istediğine karar verdi, türkülerini de, başkasının şarkılarını da bir

kenara bıraktı ve şarkılarını kendisi yazmaya başladı. Bunun ilk örneği de "Dilek Taşı" oldu. Sözleri Poyraz Tekin'e ait olan şarkı tam anlamıyla on ikiden vurarak yeri göğü inletti. Orhan Elmas'ın yönettiği bir filme konu oldu ve bu 45'liğin arkasından "**Müzik Ve Ben**" albümü geldi. "Müzik Ve Ben" ülkemizde bugüne kadar yayınlanmış en önemli albümlerinden birisidir. Hesaba kitaba gelemeyecek kadar çok sattı bu albüm. Şarkıcıya neredeyse bir Orhan Gencebay, bir Ferdi Tayfur miktarında ün ve popülerlik getirdi. Bütün ülkenin dilinde bu albümün şarkıları vardı: "Bir gün değil sana hergün yalvardım, duymadın sesimi, sürünüyorum". Bu çok tutmuş ve çok satmış albümden sonra, önce "**Gülden Fırtınası**", sonra da diğerleri geldi. Her albüm, şarkıcının başarısını daha da keskinleştiriyor, "hüzün kraliçesi" namının altını biraz daha çiziyordu.

Güya bolluk içindeymişiz hissini güçlendirmek için herkesin elbirliği ettiği 90'larla birlikte, Gülden Karaböcek ve benzerlerini tamamen unuttuk. Aklımız başımıza geldiği zaman da, terk ettiklerimizin büyük bir kısmına yeniden sarıldık, onları yeniden sahiplendik. Bunların arasında Gülden Karaböcek de vardı. Şarkıcının "Demir Attım Yalnızlığa" adlı şarkısının Ebru Gündeş'e kapıları açmasından hemen sonra yeniden bir "**Gülden Fırtınası**" esmeye başladı. Şarkıcının bizzat kendisinden yeni albümler - şarkılar geldi önce; ardından da başta "Dilek Taşı" ve "Sürünüyorum" olmak üzere epeyce sayıda şarkısı kapanın elinde kaldı, cover yapıldı. Kısa bir zaman sonra, Gülden Karaböcek

yepyeni bir çalışmayla bizimle birlikte olacak. "**Söz Vermiş Şarkılar**" adlı albümde, şarkıcının koyu bir hayranı olan **Murathan Mungan**'ın bugüne kadar hiç gün yüzü görmemiş bir şarkısını Karaböcek seslendirdi. Bu şarkı ile birlikte yüreklerimiz burkulacak, yeniden göz yaşlarına boğulacağız. Gülden Karaböcek, bu sefer de "Otel Odaları"ndan hüznün savuracak üzerimize.

Uğruna cam - çerçeve indireceğimiz, dağlar aşacağımız çok şarkıcımız yok, üç tane - beş tane. Gülden Karaböcek bunların arasında yer alıyor. Her zaman da böyle oldu, en azından kendisini "ağır" hayran kabul edenler için. ॥

En Güzel Gülden Karaböcek Şarkıları

1. Dilek Taşı (Poyraz Tekin / Gülden Karaböcek)
2. Ne Bilirdim ki (Ferdi Tayfur)
3. Çeşme (Ferdi Tayfur)
4. Sürünüyorum (Ali Tekintüre / Gülden Karaböcek)
5. Kırılın Ellerim (Ali Tekintüre / Gülden Karaböcek)
6. Küstüm Sana Dünya (Hollit Çelikoğlu / Gülden Karaböcek)
7. Duyar mısın Feryadı mı? (Ali Tekintüre / Gülden Karaböcek)
8. Koşma Koşma (Ülkü Aker)
9. Dur Bırakma Beni (Çiğdem Talu)
10. Demir Attım Yalnızlığa (Gönül Şen / Özkan Turgay Gülden Karaböcek)

Ayın Modeli

"Şu olsun, bu da olsun, hepsi olsun" demenin saçma bulunmadığı 70'li yıllardan bir plak kapağı. Gülden Karaböcek'e daha önce emsali olmayan bir saç - baş modeli yapılmış. Bu yapılan; tek başına bir plak kapağını dolduracak, bakını doyuracak kadar gösterişli. Ama Gülden'e ya da grafikerimize yetmemiş. Bir kolye ve bir çiçek de eklenmiş. "Renksiz mi oldu dersiniz?" sorusu gelmişse eğer ortaya, grafiker net bir şekilde cevaplamış olmalı: "Elenor'un logosu da var ya, o da renkli..."

“Kumaşı” babası Münir Nureddin Selçuk’tan miras kalan Timur Selçuk, sesi ve eserleriyle hafızalarımızda ince, derin izler bırakan Büyük Usta’yı, onun “Münir Baba”sını Yıldız Bilgin Bayazıt’a anlattı.

Zirveler Yalnız Olur

Keşke ben doktor, mühendis, siyasetçi, başbakan falan olsaydım da, hayatım daha kolay olsaydı. Ama değil maalesef. Ben de babam Münir Nurettin Selçuk’la aynı çizgide giden biri olduğum için, onu müzisyen kimliğiyle değerlendirmek durumundayım. Kendimi bildim bileli, ki, aşağı yukarı iki buçuk üç yaşımdan itibaren hatırlıyorum; Münir babanın taş plaklarını koyup, masanın üzerinde, onun şarkılarını dinleyerek, söyleyerek büyüdüm. Ben babamı böyle tanıyorum. Ailemin de söylediği gibi, çok küçük yaştan itibaren ben de aynı çizgiyi benimsedim. Ailem de bunu fark ettiği için, bu doğrultuda bakmamı yadırgamadılar.

Annem tiyatro oyuncusuydu. Şehir Tiyatrosu sanatçılarından. Babam musiki sanatçısı. Dolayısı ile benim çocukluğum, ya tiyatro kulisindeydi yahut konser kulisinde. Galatasaray Lisesi’ne gidiyordum ve konservatuar çalışmalarım vardı. Anneme de böyle baktım, babama da. Bizim evdeki konuşmalar, “oyunun provası nasıldı, konser provası nasıl gitti, salon dolu muydu...” hep bu türde olurdu. Konserin ikinci bölümünde Münir babanın öğrencileri sahne alırdı. Onları halka prezante etmek adına. Emel Sayın, İnci Çayırılı gibi ünlü sanatçılar hep Münir babanın korosundaydılar. Biz bunları konuştuk.

Biz hasta olduğumuzda, odanın kapısından “nasılsınız” diye sorup, içeri bile girmeyen biriydi. Çünkü sesini koruması gerekirdi. Biz çocuğuz tabii. Yatılı okulda üşütürüz, koşarız, terleriz, hasta oluruz. Ateşimiz çıkar bütün çocuklar gibi. Kapıdan içeri bile girmez. “Doktor geldi mi, ilaçları alındı mı” sorar, gider. Bunu hatırlarız. Başka

bir çocuk olsa gücenir belki. Ama ben aynı kumaştan olduğum için hiçbir zaman babama bu konuda kırgınlık duymadım. Babasını ya da annesini anlatan çocuğun kim olduğu da çok önemli. Bu yüzden ben babamı pijamasıyla, ayağında terliğiyle hatırlıyorum.

Evdeyken, pijamasıyla otururken bile ben onu frakla konserde bilirdim. Banyodan bornozla çıktığını hiç hatırlamıyorum. Banyodan da frakla, smokinle çıkıyordu. Banyodan çıktığında da arkasında korosu, orkestrası vardı. Benim bakışım bu. Başka türlü bakmam. Dolayısı ile, bizi sinemaya götürmesini de beklemedik, benimle demeliyim, kardeşlerim ne düşünür bilemem, benimle parka gitmesini beklemedim, alıp kucağına hoplatmasını beklemedim. Yaradan aynı kumaşı armağan etmiş bana. Nasıl ördek doğar, suya doğru gider, timsah doğar, suya doğru gider, ben de doğmuş, içgüdülerimle aynı yöne akmışım.

Provalarını hatırlıyorum. Öğ-

leden sonra, akşamüzerine doğru giderdi. Çok gergin ve asabiydi konserden önce. Onu da çok doğal karşılamışım. Yaşıtları, hatta kendisinden büyük insanlar olurdu, yaşlı başlı insanlar. Yorgo Bacanos, Hakkı Derman gibi çalışma arkadaşlarıyla da ilişkileri son derece sertti. Asla taviz vermeyen bir yapısı vardı. Yaptığı işe olağanüstü saygılıydı. Türk musikisine, kaliteli müziğe ve halka saygılıydı. Ama evvela kendisine saygı duyardı. Sonra müzik, sonra halk. Benim de yaklaşımım budur. Başka türlü halk kuyrukçuluğu olur ki, içi boş bir popülizm; ben bundan hoşlanmam. Onu öyle hatırlıyorum işte.

İşine çok titiz. İş başladığı anda, eş, dost, çocuklar yoktur. Prova anında her şey, provayla yönelir. Orada evlat yoktur. Zaman zaman ben de piyanoyla eşlik etmiştim kendisine. Aynı şey bana da geçmiştir. Ben de kızlarımla çalışmalarında aynı şeyi yansıtırım. Doğru bir örnekle büyüdüm çünkü.

Annem bize hep demiştir ki, bu alt kattaki herhangi bir ailedeki herhangi bir baba değil, babanız, başka türlü bir baba. Sen de başka türlü bir evlatsan, bu başka babaya, başka türlü bakıyorsun. Ben de böyle bir adamın eşi olduğum için, başka türlü bir anneyim derdi biz büyürken. Ama bir anne, ne kadar sanatçı da olsa, anne olmak gibi, doğanın onlara verdiği erkeklerden farklı bir güçle, bir armağanla ayrıcalıktan ötürü, önce anne. Bugünün kadını nasıl bunun değerini bilemez, tuhaf feminist yaklaşımlarla anne olmayı reddeder anlamıyorum.

Özel hayatında çok mesafeli, ölçülü bir insandı Münir baba. Tam bir İstanbul beyefendisiydi. Arkadaşlarıyla ilişkisi de böyleydi. Çok nadir anekdotlarından birini şöyle aktarayım. Eve misafir geldiğinde, bir sigara yakar Münir baba. Hep bakarım. Bir kadeh rakı koyar. Üzerine biraz maden suyu, bir parça limon, bir parça maydanoz. Arkadaşları takılırdı. **‘Beylerbeyi havuzuna çevirdin rakıyı Münir ağbi’** derlerdi. **‘Rakının namusu kalmadı.’** O zamanlar Beylerbeyi’nde gemilerin çekildiği bir havuz vardı. E tabii o havuzun suyu, boğazın suyu oranla bulanıktı. Ben de merak ederdim. Baba sen sigara içmiyorsun, yakıyorsun, rakı da içmiyorsun, dolduruyorsun, niye? Oğlum derdi, evimize davet ettim dostlarımı. Ben onlardan yaşça büyük olduğum için, ben başlamazsam, onlar içemez. İşkence için çağırmadık tabii. O zamanlar ne kadar anlardım bilemiyorum. Ama büyüdükçe, içki muhabbetinin kurallarını daha iyi anlamaya başladım.

Çok şık giyinen bir insandı babam. Zarifti. Son dönemlerinde ablamda kaldığı bir gün, gittik, yemeğe

çıkacağız, ablam da giydirmiş, fakat kravatı takılmamış. Ablam gitti, herhangi bir kravat getirdi. Seksen yaşındaydı. Bu kravat, bu takım elbiseye uymaz dedi. Biz utandık. Zor yürüyordu, hareketleri ağırlaşmıştı. Ama uygun olmayan kravatı takmadı. Zarıftı. Zaten bu eserlerinden de belli.

Sesini yükselttiğini hiç hatırlamam. Arada bir annem söylenir, o pardösüsünü giyip şapkasını eline alır, kapıdan bana işaret edip kaçar. Annem mutfakta konuşur dururdu. Bütün kadınlar gibi. Durmaz ki kadınların çeneleri. Mümkün değildir. Hiçbir şey bulamazsa, maçı anlatır kadın. Ses çıkmayınca babamdan, epey zaman sonra, annem gelir içeri, nerede Münir, gitti mi der. O zamana kadar söylemem. Erkek dayanışması. O zaman, "çoktan gitti" derim. Bak sen, gene kaçtı öyle mi der. Hiç cevap vermezdi babam anneme. O ortamdan zarıftı sığırlıp, buharlaşırdı.

Onu, eşiyile kavga etmeyen biri olarak hatırlıyorum ki, bu çok nadir bir şey. Ne bize, ne anneme yükselmemiştir sesi. Bizi fiske vurmadan büyüttü. Ama olur a, eşiyile zaman zaman terslik yaşayabilir insan. Hiç hatırlamıyorum. Arkadaşlarıyla fikir konuşmalarında gergin olduğunu hiç hatırlamıyorum. Hiçbir resim, bir tek kare yok hatırımda.

Çok kıskanılan bir insandı. Bir zirveydi. Zirveler yalnız olur bilirsiniz. Mustafa Kemal gibi. Güneş evvela zirveye doğar. Açıkla değiştikçe, zirveden eteklere doğru farklı yerleri aydınlatır. O eteklerdeki kişiler, zirveye hep hasetle bakarlar. Bu yüzden onlarla ölümlemlerinden sonra da uğraşılır.

Münir babayla hâlâ uğraşıyorlar. Ben mücadeleci bir insanım. Gereken cevabı benden alıyorlar. Bütün bunları bilirdi. Yine de bu tür konuşanlarla ilgili tek bir imada bulundugunu bile hatırlamıyorum. İnsanlara kusurlarını söylemezdi. "O zaman iki kere utanırlar" derdi. Bu tavır bizi etkilerdi.

Ben kavgacıyım. Anneme daha çok benziyorum bu konularda. Keşke babama benzeseydim. Ama artık babamın yaşadığı ülke, onun yaşadığı İstanbul değil yaşadığımız yer. Bu yüzden ben bazı şeyleri yüksek sesle söylemek zorunda kaldım. Özellikle din konularında istismarcı insanlara müdahale etmek gerekti. Din sanki onların tekelindeymiş gibi davranan siyasetçilere.

Babam müthiş bir Atatürk hayranıydı. Aynı zamanda Fatih Sultan Mehmet hayranıydı da. İkisini hep birlikte anardı. Atatürk'le aynı sofrada bulunmuşlar, rakı içmişler, tartışmışlar. Münir babayla Atatürk birlikte şarkı okurlarken, "ya siz söyleyin, ya ben" demiş babam. Yanlış söylüyorsunuz. Bir süre küs kalmışlar, sonra barıştırılmışlar. Farklıydı. Bütün o dalkavuklar arasında, gencecik bir adam, ölçü ve edep içinde sanata saygısını her şeye rağmen savunuyor. Çok önemli bir kişilik belirtisi benim için bu.

Dostları çoktu. Varsıl olan vardı, yoksul olan vardı. Çok dikkat etmişimdir. Hiç kimseye faklı davranmazdı. Ne konuşması, ne kıyafeti değişirdi. Yine keyfi yerindeyse hiçkimseye sormadan şarkılar söylerdi. Piyer Loti çay bahçesini çok sevmişti.

Fenerbahçe'de futbol oynamış, sol iç. O zaman bakla tarlası denilen yerde, şimdiki Yoğurtçu Parkı'nın tam karşısındaydı bizim köşküme. Daha önce Fatih'teymişiz ama oraya yetişemedim ben. Yangından sonra oraya yerleşilmiş. Çok büyük bir yerdi. Haremlik, selamlık. Bizim çocukluğumuz da orada geçti yazları. Babam annem uzun süre orada oturdu halalarım. Oradayken spora çok meraklıymış. Hem kürek çekermiş, hem de futbol oynamış.

Evde sandalyelerden kale yapardık. Küçük toplarımız vardı, Münir baba da, bizi kaleye geçirip, şut atardı. Annem de eyvah, onu kırdınız, bunu kırdınız, kıracaksınız derdi.

Bana da destek olmuştur. Kendi konserlerine piyano katarak, gerek Saray Sineması'nda, gerekse Şan Sineması'ndaki konserlerinde, makamlar izin verdiği ölçüde eşlik ederdim. Ablama çok düşkündü. Toprağı bol olsun. Bağdat'a beraber gittiler. Hiç mutfakta yemek yaparken görmedim. Çok az, değişik yemekler yemeyi severdi.

Bazen gece yarısı uykusu kaçır anneme söyler, kahve yaptırır, içerdi. Kan deveranını harekete geçiriyormuş kahve. Bilemiyorum. Öyle bir şeyi vardı. Kahvesine bir damla su damlatırdı. Kahve dibe çöksün diye derdi annem. Az şekerliye yakın içerdi kahvesini.

Şapka ve kaşkol kullanırdı. Baharın ikinci yarısından itibaren; kaşkolün yerini ipekli fular alırdı.

Mendil cebinde daima; yaz, kış ipek mendil olurdu. Serkidoryan' da Moda Kulübü'nde oturduğu zamanlar gerekli olur diye. O zaman tabii oralar Turgut Özal, Süleyman Demirel avanelerinin Türkiye'yi hortumlayarak üye oldukları kulüpler değildi. Eğer beni de götürmüşse, sohbetlerini dikkatle dinlerdim. Ümit Yaşar Oğuzcan, Şerif Muhittin Tarda, Safiye Ayla, Faruk Nafiz Çamlıbel.

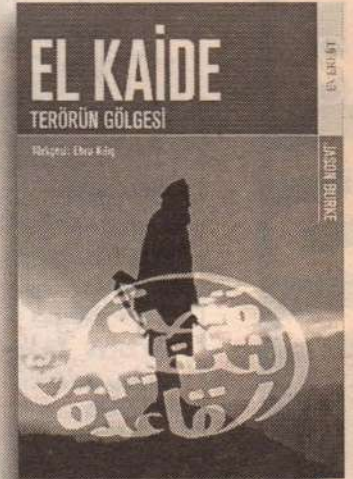
Bazen Japon'ları görüyorum. Çok kısa da olsa, bazı anlar, onlarla Japonya'daki dershaneme gidecekmişim gibi hissediyorum. Nasıl yabancılaşıyor insan ülkesine bazen.

Bence Türkiye'deki insanların yaşadığı acıların en büyüğü, ahlaklı insanların yaşadığı acıdır. Paylaşımçı, mücadeleci, üretken, demokrat insanların yaşadığı yalnızlık ve acı inanılmaz. İşçi sınıfı acıları, işin popülist yanı. Medyadaki AKP aydınından bahsetmiyorum. Adam gibi adamdan bahsediyorum.

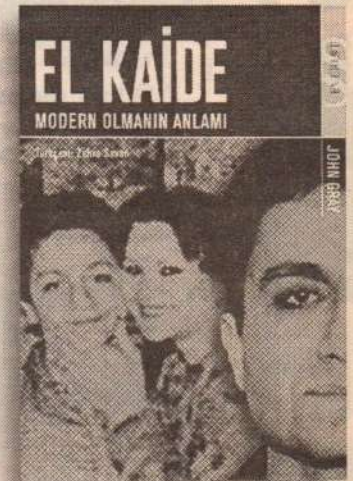
Münir baba, herkesin Münir babası. Hepimize davranışlarıyla ışık tutacak biri. Bütün o çaptaki insanlar gibi. Onların katkısıyla hâlâ batmadı bu ülke. Bazen "Çanakkale şehitlerinin, o yedi yüz elli bin kişinin yüzünden batmıyor herhalde" diyorum. Çünkü biz bir şey yapamıyoruz. Böyle sürü mantığıyla yaşayan insanlar görmedim ben.

EVEREST

El Kaide modern dünyanın neresinde?

Jason Burke
EL KAİDE
TERÖRÜN GÖLGESİ

John Gray
EL KAİDE
MODERN OLMANIN ANLAMI

New York... İstanbul...
Ve şimdi de Madrid.

Tarihin seyrini değiştiren, Batı'nın egemen mitini yerle bir eden bir örgütün perde arkası. El Kaide geri kalmışlığın yüzyılımızdaki sureti mi, yoksa modernitenin ta kendisi mi?

İnsanın hayatında böyle bir "an" varsa,
en basitinden en büyüğüne karar verme-
den önceki birkaç saniyelik o hareket-
bu an o kadar kuvvetli ve etkili ki...
ve inan, çok değerli.

Acaba güneş doğmadan hemen önce
böyle bir an yaşadığı için mi gökyüzünü
şahane renklere boyuyo?.. Yada batarken,
aynı güzellikte batıyo,

Bir polen hayatında birkez uşma
şansı edindiği için mi ağır ağır
süzüle süzüle düşüyo toprağa,
Ağaçlar ne zaman uşmayı hayal
edip böyle bir çözüm buldular?..
Acaba ilkbahar onların durup
düşündükleri o an'ı mı denk
geliyo...

peki ya su?
yeryüzündeki canlıların
Annesi olmaya karar
verirken bir bardağa
dolup kahveyle içilece-
ğini kesin biliyordu ve
bu kararı vermeden ön-
ceki o anda mutluydu
sanırım,

mesela,
iki sevgili öpüşme-
den hemen önce
Birbirinin gözleri-
nin içine bakar, eş-
siz ve kaçınılmaz bir
duraksama bu...

İnsanın kendi hayatını
sonlandırması bir karardır
ve o andan hemen önce,
bir duraksama veya haz
yoktur, saçmalaktır, ken-
dini tanımlamakla sına-
maktır.

Diğer bir insanın ha-
yatını sonlandırmak
ta bir karardır, ve o
karardan hemen önce
bir duraksama ve haz
vardır, o an'ın varlığı iki
uçludur, belki vargeçebilir-
sin bu yüzden daha insa-
nidir,

Akrebın karnının acıkması,
onu yemek bulmak için hare-
kete geçirir, kendine yemek
bulmaya giderken: Ay bu
kız çok güzelmiş be biraz
dan üstüne yanlışlıkla ba-
dırmışam, durben bunu sokma-
sıcak ama, duraksama
yayım demez, karar verir
anında çabucak Akrepler
ve seni sokar
Çok zekiler!

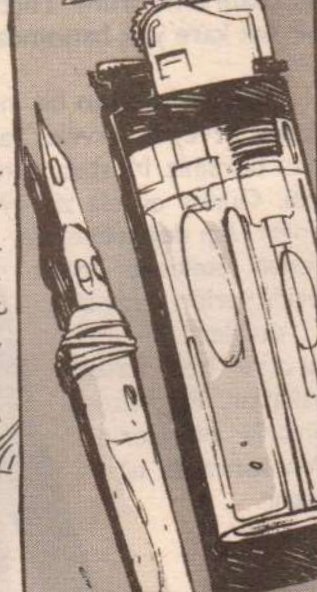
Sevgililiğünlük: bütün bunları düşünmemi
saglayan şey şu; Akşamüstü
elinde bir plastik gül ve kolonyalı
mendille bir adam geldi
ve bana şöyle dedi: Eğer isterseniz
sizi hemen şuracıktaki bayıltacağımız
ve basit bir operasyonla aklınızı
alacağız kısa bir
ameliyat olacak
canınız hiç yan-
mıyacak, Tanrı
kadar olmasa bile
bu plastik gül ka-
dar uzun varolmayı
vaad ediyoruz,

e tabi hepsi de , bize oy verir
ve desteklerseniz olucak, bakınız budg-
ameliyatı yapacak olan belediye baş-
kanı adayınız "Plastik Cerrah" beyfendi.
Ben bu adamın gerçek niyetinin poze-
tinin çirkinliğini mi hayran olayım, kapı-
yı çalan cezairetini mi? yoksa kapı ka-
pı doluşarak böyle bir fekle karar
verdiği o an'ı mı şaşırıyorum?..
Gönlükrüm: insanın
hayatındaki tüm karar-
ların o duraksama anının
süzgecinden geçmesi
mümkün değil galiba!..
umarım bu gülde çabucak
kurulur, bir kabus yerine anı olur....

ESİN
ÖZBEK

ergenlik öyküleri

Ergenlik Öyküleri'nin bu ayki konuğu 'bazılarına' gönderdiği haka dansıyla tanıdığımız, medyanın eli et döveceklisi, gazeteci, sunucu, güzel insan **Metin Uca**.

Biz Öpüşmeyi TRT'den Öğrenen Bir Kuşakız

Nesrin Topkapı'nın televizyona çıkıp çıkmayacağı toplumsal olay haline geldiği bir dönemde büyümeye başladım. Cinselliği keşfedip kendimi tanımaya başlamamla kısa bir sürede röntgencilik dönemim oldu. Belki de bugünkü garip röntgencilik teşvik eden programlara karşı tepkim böyle oluştu. Şu an Bilgi Yayınevi'nin olduğu, annemin dayısına ait eski bir Ankara apartmanında, çatı katında oturuyorduk. Karşımızda şimdi SSK Müdürlüğü olan binada bir kafe vardı, çiftler de kaçamak için oraya gelirlerdi. Benim öptüğüm kızlardan farklı olarak abilerin de orada neler yaptığına bakardım.

Biz öpüşmeyi TRT'den öğrenen bir kuşakız. İlk öpüşmem Ayşe diye bir kızla olmuştu ama pek bir şey benzememişti çünkü o zaman küçüktüm. İlk ciddi anlamda öpüşmem ortaokul yıllarında şimdi avukat olan bir bayan arkadaşla Ankara'daki Akün Sineması'nın açılışında oldu. Ondan başka Ankara Orduevi Sineması'nda bir kız arkadaşım ile öpüştüğümü hatırlıyorum. **Brigitte Bardot**'nun bir filmini izlerken çok uyarılmışım ve yanımdaki kızı öpmüştüm. Ve sonra seks filmleri furyası başladı. O zaman hayatımıza **Figen Hanlar, Zerrin Egeliler, Kazım Kartallar** girdi.

İlk sevişmem bir arkadaşımın annesiyle oldu. Hayat orada başlıyor

işte, bir kadının içine girmekle. Nasıl oldu onu da tam olarak bilmiyorum. 16 yaşında filandım. Olağanüstü güzeldi ama bir taraftan da korkuların oluyor ergen olduğun için. Ben başaracak mıyım diye bir korku oluyor ve erken boşalmanın ne olduğunu ilk orada öğreniyorsunuz.

İstanbul'a geldiğim dönemde Raşit diye bir arkadaşımın abisi bizi geneleve götürdü. Midem bulandı. Çünkü ben her zaman erotizmi bir şeylerin önünde tutmuşumdur ama erotizmin de çok dengeli olması gerektiğine inanırım. Ondan sonra geneleve hiç gitmedim. Geneleve gitmek operaya gitmek gibi bir şeydir. Çünkü ilk kez gittiğinizde eseri severseniz sonraları tekrar giderseniz ama eseri beğenmezseniz bir daha hiç operaya gitmezsiniz.

Babamın tıraş takımları vardı. Özel bir kutunun içinde, sabunluğu ve tıraş makinasının konulduğu ayrı bölümleriyle, tıraş olmak bir tören gibi gelirdi bana. O zamanlar iki ucu keskin bıçaklar, makinenin içine konularak tıraş olunurdu. Babamın sakal tıraşı olmasına çok özenirdim. Silindirik sabunlara fırçayı batırıp babamın yaptığı gibi olmayan sakallarımı keserdim. 13-14 yaşlarında artık 'çıkça ya, çıkça ya' diyordum kendi kendime.

Çok sivilceli bir ergenlik dönemim oldu. Yani karaciğer tedavisi

görece kadar çok sivilcem vardı. Nefret bir şeydir. O dönemde bilinçli-bilinçsiz kullanılan ilaçlar yüzünden alımda lekeler de kalmıştı. Sonra düzelttik. Traş o sivilcelerin arasında bir umut, bir çıkış yolu gibi gelirdi bana. Çıkça da sakallar şu sivilceleri kapatsak diye.

14-15 yaşlarında ilk defa bira içmiştim teyze oğlunun nişan töreninde. Sonra eve arabayla dönerken arka koltukta kafamı havaya kaldırıp ters görmem gereken dünyayı hem düz hem de çok sayıda karışık görüyordum. Tabi alkolün o anki etkisini tam olarak tanımlayamıyorsun. O içki seni rahatlatı mı yoksa mutlu mu etti bilmiyorsun.

Yılmaz Erdoğan'la babaları-mız kardeş çocuklarıdır. Ergenlik dönemim de hatırladığım Yılmaz, 48 saatlik bir Ankara - Van yolculuğu sırasında kompartımandaki koca kulaklı zayıf birisidir. Ondan sonra Hakkari'deki Lale Sineması günlerini, Yılmaz'ın filmlerde oynayanların çok iyi taklitini yaptığını, **Yılmaz Köksal**'ı çok sevdiğini ama "**Yılmaz Güney** olacağım" dediğini hatırlarım. Yılmaz Güney olmadı ama Yılmaz Erdoğan oldu, bence çok da iyi bir şey oldu. Yaşam bizi çok uzak yerlere savurmuştu, daha sonra hayat bizi belli noktalarda tekrar buluşturdu.

Biz kendimizi tanımadan Türkiye'yi tanıdık ve Türkiye'yi kurtarmaya kalktık. Sloganların, marşların, birlikte yapılan boykotların döneminde ergenliğimi yaşadım. Bizler

ve onlar ayrımını yapanların asıl Amerika Birleşik Devletleri olduğunu bilmeden gerçek ya da yapay düşmanlarla süregelen o garip savaşın içinde ben de yer aldım. O döneme ait şöyle bir anım var; İstanbul Teknik Üniversitesi'nde öğrenci olduğum dönemde büyük amfide herkes ayağa kalkıp numarasını söyledikten sonra ait olduğu fraksiyonu söylüyordu üniversitenin konseyine. İşte numaramı söylediler "bilmem ne **Metin Uca**" dediler. Kalktım ayağa "Sosyal Demokratım" dedim. Bütün salon kahkahalarla güldü. Ben bunun bu kadar komik bir şey olduğunu zannetmiyordum. Benden sonra da arkamdan kalkıp sosyal demokratım diyen olmadı. Bugün, en azgın AKP iktidarının olduğu dönemde bile sosyal demokratım diyorum. Eğer **Hasan Cemal** gibi olacaksam, eğer **Fatih Altaylı** gibi olacaksam ben değişimden yana değilim. Ben eskiden olduğu gibi Türkiye'nin çözümünün sosyal demokrasi olduğuna inanıyorum. H

Öteki hayatların
bu ayki konuğu,
bir zamanların
ünlü pezevengi
şimdinin gece
kulübü sahibi
Jilet Rıza.
Jilet Rıza
pezevenklik
alemini anlattı.

Sıfırdan Getirip Orosu Yapmıyoruz

MEHMET DURU

Nasıl başladın bu işe?

- 1981-82 yıllarında bizim dayı-oğlunun Matild'in evinde çalışan bir dostu vardı. Yani zavaklık yapıyordu.

Zavak nedir?

- Zavak genelevde dostu ya da karısını çalıştıran adama denir.

Bir nevi pezevenk öyle mi?

- Valla işin aslı öyle ama onlara soracak olursanız "Biz pezevenk değiliz" derler.

Ne olarak görüyorlar?

- Dedim ya zavak. Yani pezevenk, kadına erkek bulmak olarak anlaşılıyor. Ama onlar kadına erkek bulmuyor. Kadın genelevde memur gibi çalışır, akşam evine gittiğinde hanımefendidir. Genelev ayrı bir dünyadır onlar için. Bir de şöyle; zavaklar dışarıdaki pezevenkler gibi değildir, farklıdır. Onlar namusuyla para kazanırlar. Dışarıdaki pezevenkler ise ne idüğü belirsiz gavatlardır onların gözünde.

Dayının oğlu da zavaklık yapıyor muydu?

- Evet. Ben de o yıllar Sivas'taydım, beni çağırttı. Kendisinin burada eski memuru vardı. Yanına bir de dört patırlı dizel motorlu almak istemiş.

Eski memur, dört patırlı dizel motor nedir? Araba mı almak istemiş?

- Yok be koçum! Bizim dilimizde eski memur uzun süredir genelevde çalışan kadına denir. Dört patırlı dizel motorlu ise komple muamele yapan kadına denir.

Peki kadınlara başka hangi isimler takılıyor?

- Kamyon kasa, iri dötlüye denir, otobüs şişman olanına denir. Esnaf kısa sürede çok iş yapanına denir.

Çürük adından belli, iş yapamayan sümsük kadına denir. Ağır işçi az iş yaparak çok para kazananına denir. Yani ver para öpeyim, ver para süt-yenimi çıkarayım, ver para saksafon çalayım diye diye adamın son kuruşuna kadar parasını alır. Kaşalot var mesela. Kadınlar arasında milleti birbirine düşüren eski memurlardır. Gelbinit var mesela, o parayı pulu düşünmez keyfini düşünür isterik kadınlara denir. Bizim dayı oğlunun dört patırlısı biraz sorunlu yani başka dostu postu var, biz de dostunu devreden çıkartacağız, ekibi kurduk. Birkaç gayri meşru işler falan. Benim keranede vukuatım olduğu için.

Genelevde diyeceksin...

- Neyse işte ağızımız alışmış sen yazarken düzeltirsin. Heeee. Geneleve giremediğim için dışarıda iş kovalamaya başladım.

Dışarıda iş kovalamak nasıl?

- Zor tabii hem de çok zor. Bir nevi sokak savaşçısı gibisin. Bir yandan zargolarla uğraş bir yandan rafadan yumurtalarla uğraş, bir yandan kadını para çalması diye kolaçan et. Kolay değil.

Zargo, rafadan yumurtalar ne?

- Zargo polis, rafadan yumurtalar ise, genç tecrübesiz ama yakışıklı çocuklar var ya. Hani hatuna te-

belleş olurlar evlenicem, aşık oldum falan derler ya işte o tipler.

Pezevenk olarak anılmak hiç gücüne gitmiyor mu?

- Heee, bunlar tabii çok ağır sorular, hattizatında ağır konular. Gerçi bu sorduğun soru kavgada sorulmaz ama, ben seni anlıyorum hani mesleğini icra edeceksin ya heee...

Bu soruları yanıtlamak da yürek işi. Sende o yürekte var. Ayrıca bu işi bıraktığını da yazacağım, daha oraya gelmedik.

- Bu işi bırakmak dedin de bu işi bıraksan da geçmişini görmezden gelemezsin tabii. Yürek işine gelince dediğin gibi Allah'ına kadar yürek var bizde. Sen de şahitsin buna. On iki sene önce de konuştum, şimdi de konuşurum, lakin o köprünün altından çok sular geldi geçti. Velhasıkela, pezevenk deyip geçmemek lazım. Biliyorsun hatunu sıfırdan getirip orospu yapmıyoruz. İş bu olana yardımcı oluyoruz. Bu alem kurtlar sofrası hırlısı var, hırsızı var, piskopatı var, hapçısı var. Pezevenk kadını bir nevi bu tehlikelerden koruyor. Kelle koltukta kadına hizmet ediyor. Nasıl ki güvenlik şirketleri var elemanlar bazılarını koruyor, pezevenk de öyle.

Güvenlik şirketleri korudukları insanların bütün kazançlarına el koymuyor ama. Sizler tüm paralara el koyuyorsunuz.

- Tabii güvenlik şirketi elemanlarının sosyal güvenceleri var. Maaşı var, silahları ruhsatlı falan filan. Pezevenğin öyle bir lüksü yok, ayrıca pezevenk kadının tüm parasına el koymaz. Sigara parasını verir. Kuaför parasını verir. Tabii ki kadına fazla para vermez. Fazla para kadını azdırır. Bu da pezevenğin güvenliği açısından önemlidir. Kadın parayı bulunca kaçır. Kural budur.

Anladığım kadarıyla sen de sevmedin o işi ki, şimdi yapmıyorsun. Peki nasıl oldu bu servet? O zaman çok mu kazandın da şimdi lüks bir gece kulübün var?

- Hişş hee dükkânın adını da vereydin be.

Yok, olur mu öyle şey.

- Hani bir haberimi yapmıştın ya gazetede. O yüzden seni severim, delikanlı adamsın. Beni arayanlara adresimi vermemiştin, arayanın telefonunu almış bana vermiştin. O zaman seni takdir ettim. Haberini yaptığın insanı kolluyorsun. O kadar da alçak gönüllüdür gardaşım. Evet senin verdiği telefonu aradım menajermiş adam. Orhan isminde bir herif. Bürosu Beyoğlu'ndaymış, davet etti, gittim bürosuna. Adam konserler düzenliyor, aynı zamanda pavyonlara hatun gönderiyor. Benden kadın istedi. Para peşin, toplu para temiz iş. Yalnız işini takip edeceksin yoksa hatunlar elinden uçup gider. Yalan olmasın şimdinin parasıyla o zamanlar bir kadından günde elli atmış milyon kazanırken, 15 günlüğüne ya da bir aylığına beş mil-

yar tiko para almaya başladım. Kısa zamanda bu pavyon işini çözdüm. Bürosunu kullandığım menajer Orhan'ında süresi biten kızlarını kovladım, kendime çektim. 95 yılında kendime ait küçük bir menajerlik bürosu açtım, bir de telefon çektim 50'ye yakın kadın vardı ça-
lıştırdığım. Gönderdiğim bazı pavyonlarda pürüz çıktı, özellikle Antep pavyonlarında kızları hücrelere tıkayıp bir de borçlandırıyorlarmış, zorla imza attırılıyorymuş. Her işin bir kolayı olduğu gibi o işin de benim için bir kolayı vardı hallettim. Gayri meşruyla uğraşmak için gayri meşru şart.

Nasıl yani?

- Adam sana silah doğrultuyorsa, zargoları bağlamışsa sen ona çiçek tutacak değilsin. Ayrıca yaptığın iş delikanlı işi değil göğüs göğüse çarpışacak halin yok. Kabak gibi karşısında durup da mermilerin hedefi olamayacaksın. Eee ne yapman lazım. Kahpeliğe kahpelikle cevap vereceksin.

Peki nereye kadar?

- Hee nereye kadar dedim. Kızları topladım, bir toptan satış! Kimisi gittiği yeri beğendi oralarda kaldı,

onların satışını yeniledim, kiminin süresi bitti oradan oraya derken yüklü bir para geçti elime. Allah 'yürü ya kulum' dedi. Ucuza içki ruhsatı olan saat 4'e kadar açık bu pavyonu buldum aldım. Yeni baştan dekore ettim, işte iki tane de türkü

Pezevenk Sözlüğü

Zavak: Pezevenk

Eski Memur: Uzun süredir genelevde çalışan kadın

Dört Patırlı Dizel Motorlu: Komple muamele yapan kadın

Kamyon Kasa: İri dötli

Otobüs: Şişman kadın

Esnaf: Kısa sürede çok iş yapan kadın

Çürük: İş yapamayan sümsük kadın

Ağır İşçi: Az iş yaparak çok para kazanan kadın

Kaşalot: Milleti birbirine düşüren eski memur

Gelbinit: Parayı pulu düşünmeyen, keyfini düşünen isterik kadın

Zargo: Polis

Rafadan Yumurta: Genç, tecrübesiz ama yakışıklı çocuk

evim var, bir de pavyon idare ediyoruz.

Eski gayri meşru aleminden gelen giden oluyor mu?

- Eee tabii irtibatı koparmadık, ara sıra bazı bazı birbirimize ihtiyacımız oluyor. Ama şimdi hiçbir şey eskisi gibi değil. Şöyle çevreme bir bakıyorum da eskiden her şeyin bir disiplini vardı. Bir saygı vardı. Şimdi ne saygı, ne sevgi, ne disiplin. Başıbozukluk almış yürümüş. Eskiden

abilerimizin önünde bizler el pençe dururduk, şimdi ne olmuş? Yerden bitmenin biri çıkmış etrafına birilerini toplamış enseye tokat döte parmak. Namuslusuna da bulaşıyorlar garibanına da. Namussuza bulaşmaya kimsenin dötü yemiyor. Bazen şeytan diyor ki, çık yine ortaya raconunu koy tit-resin dağlar taşlar diyor. Yok aga yok bizim dönemimiz geçmiş diyorum sonra. Oturuyorum, benim adamlarım bana yeter diyorum. Her gün benim tezgahımdan elli kişi ekmek yiyor, ayrıca benim için ölüme gidecek güzel kardeşlerim var, bu bana yeter de artar bile. Yeter daaa. Bitir şu işi de bi şeyler yiyip içelim. Boğazımız kurudu.

Pezevenk alemi için bir mesajın, bir sözün var mı?

- Aga bu pezevenkler, zavaklar artık kadınların üstünden ellerini ayaklarını çeksinler. Bu işte para kalmadı. Yatırımlarını başka işe yatırırlar. Bak ben bu lüks pavyonu bile türkü evi yapmayı düşünüyorum. Ya türkü evi ya fasıl yapılan bir yer ya da entel dantel barı yapmak istiyorum. Türk kadınının gözü açıl-

dı. Bak göreceksin, iki üç tane Türk kız var, gerisi hep Rus kızı. Hepsi eğitilmiş ama analarının nikahını istiyorlar. Aile işine yönelicem. Hiç olmazsa kavgayla gürültüyle uğraşmam. Rüşvetle uğraşmam, başım rahat olur.

Eskiden sana hizmet eden kadınlarla görüşüyor musun?

- Tabii, birçoğunu kendim evlendirdim, düğünlerini yaptım. Bir çoğunun çocuğunu okutuyorum, helali hoş olsun.

Evlendin mi hiç?

- Bu devirde evlenilir mi? Çevrene bir baksana. İhanetleri, kahpelikleri görmüş bir adamım. Evlenmek sadece cinsel isteklerini köreltmek içinse eğer, ben evli adamlardan daha iyi köreltiyorum. Aile kurmaksa, çoluk çocuğa karışmaksa eğer. Yarın ne olacağı belli olmayan bu kahpe dünyaya tohum bırakmak istemiyorum. Off deştin yarımı hadi kalk kalk bu kadar yeter artık. Bir şeyler içelim.

Bana açık yüreklilikle her şeyi anlattığın için çok teşekkür ederim.

- Bi şey değil koçum. Sen iste yeter ki. Sen özel bir kardeşimsin benim için. H

duruka@mynet.com

insanoğlu olmak nasıl bi şeydi acaba hatırlayan var mı?

hayvan tan cemel

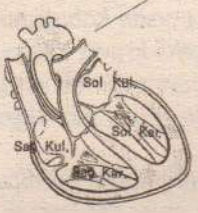
araştırdım anatomik olarak böyle bi şeyiz.

neyse gazeteler olmasa, halimiz harap!

kendi kendine çalışan mükemmel bir sisteme sahibiz.

İNSANCA KOŞULLARDA ÇALIŞMAK İSTİYORUZ!

ben oradan tanıyorum kendimi. buluyorum yolumu.

buraya kadar problem yok.

ne yiyeceğimi, nasıl yaşayacağımı nasıl biri olduğumu biliyorlar.

insan şeyinde, psikoloharmonisinde karışıyo işler!

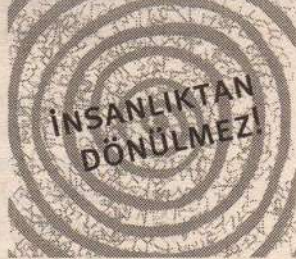

günlük basın sayesinde tanıyorum sevgilimi.

salak? manyak? deli? çılgın? cıks? kaybetmiş? megaloman? ezik? takık? hırslı? alçak? zalim? tiki? uçkağıtçı? allahsız? paranoyak? kelek? cahil? seksomanyak? dandik? pozör? köle? yalancı? kusursuz? kral? hırsız? isyankar? narsisist? artist? yok mu normal biri?

kafa mı kaldı, ben ne anlarım hayattan?

insan faktörüm nerde? star mı herkes?

yıldız olmak için çıldırıyor millet.

belki yaşadığımız yıldız sisteminin bir etkisi bu!

deşifre ediyorum karakterini, sözlerini, gözlerini.

gözünü yukarda yapıyor insanın.

bak şu yıldızların işine!

Git Gel

Diyelim
Bir sevgilim var Van'da
Hadi bir de Ardahan'da
N'olacak o zaman
Van
Ardahan

Ardahan
Van

Git gel
Git gel
Git gel

.....
ARİF DAMAR

Yatay Geçiş

Kaza olmuş
Arabadaymış babası
Meleklerin oralarda bir yerde
Kaza olunca yine
Dönecek eve

Gökyüzü

Gökyüzü pırl pırlıdı
Uçurtmalarımız eski
Uçurtmalar pırl pırl da şimdi
Gökyüzümüz eskidi

.....
GÜNGÖR TEKÇE

Sahip

-Dost Çiyayi'nin anısına.

Selin getirdiği ağaçlardım,
herkesin karşısında el bağlayan
cuma ağlağı.

Geldim işte
kovgun ve ürkek.
Seni suya saydığım o toz harfin
serinliği de yok..
Gideceğin ummanı da ben içtim de geldim
uzak bir ihtimalle yine de kapına
hiç yüz çevirmedin..

Çocuk aklım.. ikna yüzüm..
beni yaban edecek sözü nerden buldum da
seni ne çok hırpaladım.
Mahcubum!
Nasıl bir aczin içinde kaldığımı gör!
ve anla! ma..
Hasarlı bir tebessümle gelsem de
fayda yok, sarsak bir cefayla dolaştığım
bu veda gününde.
Sonunda senin de anladığın bir şey oldu,
ham bir ağızla kaldığımı görmek..

Bana vefa gösterme!
Gücenmenin saatiyle ihmal et!
Benim de nasibim olsun o mahrum..
şer bilen Yakub sevin..

Mayalı dilim
bana mesafelerin masum toprağında
diz çökert!
Ki haz edeyim hırpani
bir itirafla
- bu latin pışkinliğimdir diyeyim
işte bu son sünnet..

.....
METİN KAYGALAK

11-Fen A / 293

ne garip akşamlar anlardın söylenmiş sözleri
zaman usulca sinerdi giyilmemiş eşyalara
bütün filmleri ezbere bilen bir yer gösterici
uzaklara bakan bir artist gibi dururdun gençken
kelimeler geldi sonra hüznün mavi lacivert kış
çünkü büyümüşün kuş seslerinden bir alkış

çudak bükerdin cevabını bilmediğin sorulara
diz yararsıydın bisikletten düşünce betona
koparsan kabuğunu ince bir kan sızır
çiçekli kravat ihlamur kokusu
sınavlar için okunmuş kesmeşeker
çan sesleri güz akşamlarına yağmurlar çizer

sonra kurtul bu düzen duygusundan artık
su alıyor görüyorsun şiirlerindeki tüm kıtalar
babın rakı içerdi anımsa nasıl gülerdi yaşarken
istifa dilekçen öğretmenlik başvurun otobüs biletin
iyi olur bir sahil kasabasına yerleşmeyi denesene
kuşların dilini öğrensen fesleğen eksen

kaşırdı adımların sarhoş sokaklara bir kızı öpsen
için dışın şiir hemen aşık olurdun zaten
kırgın bir pazartesiye şirketten kaçıp sinemaya
çünkü kahramanlar tükenmişti yaşamda
reflexif shopping, bar-cafe, metropolün gerekleri
likit fon, fitness center, vibrator, dildo
demiştin ya öpüşsen hemen aşık olurdun sen

unutmadın değil mi hep söyledin eskiden
kilit dediğimiz şey güven değil güvensizlikten
bir türkü gibi geçerdin sokaklardan
anlamadığını söylemekten çekinirdin
utanırdın birinden bir şey isterken
deniz resimleri mektup zarfları ölen arkadaşlar
çünkü büyümüşün gecelerden bir duvar

.....
ONUR CAYMAZ

Moby Dick

Son balina da öldü.

Son balina da öldü,
denizde yağmur lekesi.

Denizde yağmur lekesi,
balıkçının küfüründe güneş,
dipte definesiz bir gemi.

Dipte definesiz bir gemi,
demir sandıkta kemikler,
çürüyen tenlerin özlemi
gümüş çerçevesiz sevgiler.

Gümüş çerçevesiz sevgileri
siliyor güvertede hayaletler,
sırtlarında kamçıların ritmi
Afrikalı bir çığlık koşturuyor
rüzgârın küflü soluğunda.

Rüzgârın küflü soluğunda
portakal renkli metallere,
çocuklar takılmışlar peşlerine;
kızlar sek sek oynamıyor artık,
çöpe atıyor serüvenleri oğlanlar,
öfkeler rahata büyümekte.

Öfkeler rahata büyümekte,
kural yıkmak büyük ceza,
ünvanıma şefkat göster,
okşa otomobilimin koltuklarını,
giysilerimi tak koluna,
bilgisayarımın aldat beni,
yeni tanrımız teknoloji baba.

Yeni tanrımız teknoloji baba;
neden dizginsiz bu serseri bulutlar,
karlı dağlara elektrik verelim mi,
bu yıl da suni olsun mu bahar?
parklara plastik çocuklar dikelim mi...
Bağışla, maskesiz çıktım huzuruna,
ışığın kirpiklerimi yakıyor,
bağışla, ben umudu arıyorum hâlâ?

Bağışla, ben umudu arıyorum hâlâ,
bak, gökyüzünün rengi bozuk,
kapımızda her gün yeni bir sayılık,
sevgiler yeni ölümlere gebe,
hepimizin dilinde aynı yalan,
yüzlerimizi görmek bile yoruyor bizi,
kum saati boşalmak üzere.
Çöktü diz üstü dünya

Vaat edilen fırtına nerede?

Çöktü diz üstü dünya
gel atlayalım denize,
ölmüş balinaların toplantısı var
dipteki definesiz gemide.

.....
AHMET ÜMİT

Baharhan Korkulmaz Shirley!

Dün,
Mevsim saatlerini yeniden ayarladık,
Mutat aşk tasarrufunu bitirip,
zamani bir mevsim ileri aldık
Shirley ile.
Gökyüzünde parıldayan bir güneş eşliğinde,
Sağ yanımızdaki orman henüz çiçek açmıyordu
Oysa solumuzda kıpırtısız denizde
Bahar bize hayranlıkla bakıyordu
muhtemelen siz habersiz
işinizde gücünüzdeydiniz
Bilemezsiniz,
zaten göremezsiniz...
Shirley, düpedüz bahara benziyordu

Şimdi, beraber, karanlık bir kuyudan
yukarı tırmanıyoruz
Bitmiş aşkların artıklarından,
ne de fütursuz kurtuluyoruz
Kara büyüler lodoslarla sürükleniyor
Filmin bencil karakterleri
Demek ki, aşk icabı unutuluyor

Dur Shirley şöyle birbirimize tutunalım
Ömrümüzün kışı nasıl olsa bu biten
Ve kozalarımızdan -biraz ürkek- çıkarken
Baharı umut yaptık, hadi ona sarılalım

Ah Shirley, ah aşkıml!
Beni daha çok erken, henüz ilk baharda yaktın
Seninle sevinmeli mi, sevilmeli miyim?
Neyse ki kendimden firar ederken,
Sendeki umut ışığına yakalandım

Daha erikler olmadı.
Yine de biz tuzu hazır edelim...
Gün batımları kızıla çalmadı
Olsun, beyaz şarapları içelim
Ama dolunaya da az kaldı
Shirley hazırlıklı olalım.
Bahar haşmetiyle kucaklıyor
Aç kollarını
Görmüyor musun Shirley?
Nihayetinde de, bu baharın adı
Sanırım böyle yazılıyor olmalı.

.....
CÜNEYT ÖZDEMİR

5 Ne 1 Ayhan

AYHAN BOZKURT

ayy_hanbozkurt@yahoo.com

En Sevdiğiniz 5 Çizgi Kahramanı

Gülay Batur

1. Vakur Barut (Suat Gönülây)
2. Ken Parker (Alaska)
3. Gamlı Baykuş (Kaptan Swing)
4. Avarel Dalton (Red Kit)
5. Kinova

En Çok Kışkırdığınız 5 Roman

Tuna Kiremitçi

1. Lolita (V.Nabokov)
2. 10/5 Bölümde Dünya Tarihi (J.Barnes)
3. Bereketli Topraklar Üzerinde (O.Kemal)
4. Yaşam Başka Yerde (M.Kundera)
5. Devlet Ana (K.Tahir)

En Sevdiğiniz 5 Arkadaşınız

Feridun Düzağaç

1. İstavrit Hakan
2. Lombak Hakan
3. Emrah
4. Fikotâ
5. Türcay Türkmen

Son Zamanların En İyi 5 Müzisyeni

Arda Uskan

1. Mazhar Alanson
2. Neşet Ruacan
3. David Bowie
4. Bruce Springsteen
5. Burhan Öçal

En Sevdiğiniz 5 Yer

Özlem Yıldız

1. Japonya
2. New York
3. Afrika
4. Hindistan
5. Hawaii

En Sevdiğiniz 5 Şair

Alp Buğdaycı

1. Ece Ayhan
2. İsmet Özel
3. Edip Cansever
4. Şair Eşref
5. Oğuz Atay ("Şiir" ve "Etik"i üst düzey)

En Sevdiğiniz 5 Türk Aktör

Enver Ercan

1. Şener Şen
2. Çetin Tekindor
3. Haluk Bilginer
4. Can Gürzap
5. Sadri Alışık

Hazırlaması En Zor 5 Listeniz

Murat Gülsoy

1. En sevdiklerim listesi
2. En korktuklarım listesi
3. En vazgeçemediklerim listesi
4. En kızdıklarım listesi
5. En acı verenler listesi

En Sevdiğiniz 5 Roman Kahramanı

Muhsin Kızılkaya

1. İnce Memed
2. Selim Işık
3. Günsel
4. Zebercet
5. İrazca Ana

En Sevdiğiniz 5 Gitar Markası

Taner Öngür

1. "Küçük Ejdarha" adlı kendi gitarım
2. Rickenbaker (John Lennon'un Gitarı)
3. Martin (Eric Clapton'un Gitarı)
4. Fender Strak (Kadife Çekiç)
5. Gibsonlespaul (Mavi Duman)

En Sevdiğiniz 5 Eşya

Aydın

1. Bilgisayar
2. Televizyon
3. Müzik seti
4. Araba
5. Ajanda

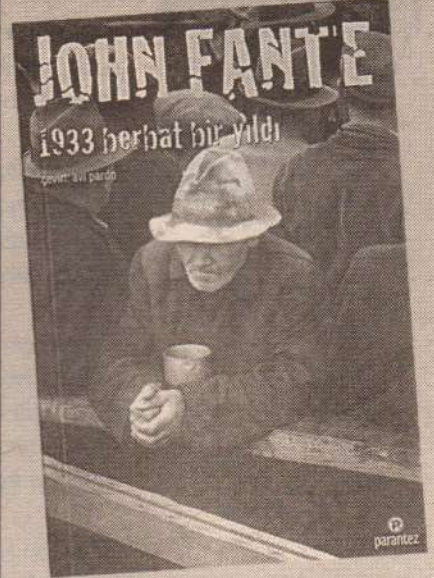
Hayvan'a En Çok Sipariş Verilen 5 Yemek

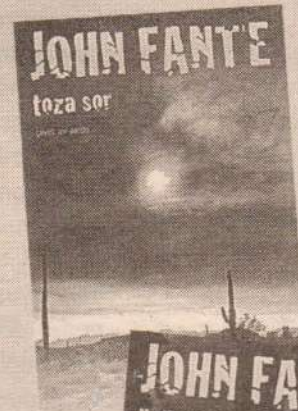
Ficcın Restaurant

1. Ficcın
2. Dolma
3. Kuru fasulye
4. Mısır çorbası
5. Bol biber, bol ekmek

JOHN FANT'E

bir başınasın dünyada;
ne annen, ne baban,
ne inancın yardım edebilir
sana; kimse kimseye yardım
edemez, sadece sen yardım
edebilirsin kendine...

parantez

Tel. & Fax: (212) 252 85 67 • www.parantez.net

Belki
yalnızca
arkadaş
olarak
görüyordur
beni, bir
yanlış
anlamaya

neden olmayayım diyerek kendimi iyice kastım,
oturduğuma. Ben oturduğum da,
o hemen harekete geçti.

İç Dikiş

ALTAY ÖKTEM

altayoktem@yahoo.com

İhtiyarın Hatıra Defteri - 4

Yıl bin dokuz yüz kaç, tam hatırlamıyorum ama sırtıma tek kişilik çadırımı vurup o sahil senin, bu sahil benim gezecek yaşlardayım henüz. O yıllarda da TEFE, TÜFE var mıydı, enflasyon neye göre hesaplanıyordu, cebimizdeki para toptan eşya fiyatlarına mı endeksliydi, gerçekten bilmiyorum. Benim param Güzel Marmara'ya endeksliydi. Cebimde beş şişe Güzel Marmara parası varsa zengin, bir şişe parası varsa fakir hissediyordum kendimi.

Güney'e gidecek, bu arada beni de alacak bir araba bulamadığım için otostoptan vazgeçtim, Şile otobüslerine attım kapağı. Otobüsün kalkmasına on beş, yirmi dakika vardı. Yan taraftaki çay bahçesine oturup beklemeye başladım. Karşı masada, elindeki bisküviyi çayına batırarak yiyen, tuhaf bakışlı bir kız oturuyordu. Bakışları sahiden tuhaftı, çünkü sana baktığında, seni görüp görmediğini anlaya-

dim. Şile bizi, ikimizi bekliyordu. Ufukta deniz, güneş ve seks vardı... Ya da ben öyle sanıyordum.

Belki yalnızca arkadaş olarak görüyordur beni, bir yanlış anlamaya neden olmayayım diyerek kendimi iyice kastım, oturduğuma. Ben oturduğum da, o hemen harekete geçti. Yola çıktığımız taş çatlasa on beş dakika olmuştu, kucağıma yattı, pantolonumun fermuarını açtı. Nasıl olsa diğer yolcular anlamaz, kucağımda uyuyor sanırlar diye kendimi rahatlatmaya çalıştım ama olmadı. İnsan uyurken kafası aşağı yukarı oynar mı, yalap şalap sesler çıkarır mı bu kadar? İte kaka attılar bizi aşağıya.

Olsun. Müthiş bir Şile macerası geçireceğim kesindi artık. Yanlış anlar diye çekinmem de gerek kalmamıştı. Hemen B planını uyguladık; otostop.

Çadırı kurar kurmaz iyice rahatladım. Tehlikeli yolculuk bitmiş, küçük

de olsa başımızı sokacak bir çadırımız olmuştu, kim karıştırdı artık bize?

Tek kişilik çadırın içinde iki kişinin debelenerek soyunmasının, artan adrenalin miktarından dolayı da bunu birkaç saniyede gerçekleştirmeye çalışmasının hayatıdaki en zor işlerden biri olduğunu öğrendim bu arada.

İşin en can alıcı bölümündeyken durdu, çayına bisküvi bandırırken nasıl baktıysa bana, yine öyle bakmaya başladı. Delindim.

"Kimsin sen... beni nereye getirdin..." diyerek çığlıklar atıyordu. Rol yapmıyordu, gerçekten paniklemişti. Yer, zaman, mekan kavramları karmakarışık olmuştu kafasında. Uzun bir uykudan yeni uyanmış gibiydi. Uzun ve derin bir uykudan.

Çadırdan fırladığı gibi denize doğ-

miyordun. Bakışları delip geçiyordu. Seninle birlikte ilerlerdeki, derinlerdeki bir yerleri de görüyordu büyük olasılıkla. Yanıma gelip "nereye gidiyorsun?" diye sorunca tuhaflığın yalnızca bakışlarından kaynaklanmadığını anladım. "Şile'ye," dedim. Hiç şaşırmadı. "İyi," dedi, "Beraber gideriz." Asıl şaşırın bendim ama belli etmedim. Bir yandan da sevinçten uçmak üzerey-

Yazınsal Safari'ye katılanlar: **Salih demirci**, Cihan Batur, İraz Yaşar, Cemal Avcı, Kaptan Mission

Basitleşsin diye gün
Bu saatin içine
Sakladık seni
Diğer saatler
Sussun istedim
Ve işte görüyorsun
Yağış, soluksuz devam ediyor
Hadi iç
Susuzluğunu bulmuşsun da
Susmuşsun gibi iç
Gece hepten anlaşılmaz olsa da
Meraklanma, sana da
İniş izni çıkacak

Şarkıların size yazıldığını sanıyorsunuz. Ama yanılıyorsunuz. Konuşmalar, konuşma çizgilerine değişik şekilde etki eden, ayrıca beni rahatsız eden bir şeysiniz. Kimsiniz? O kadar stratejik, bir o kadar da psikolojiksiz. Birileri camları kırar, ben içeri girerim. Fazla ciddiye almasam belki düz bir dikişle idare ederim. Peki nasıl işlerim karmakarışık bir ipi, düz bir dikiş tutturacak olsam? Çözmek zor. Ya çözebildiğin kadıyla tutunmak.. Bu yüzden kopuyor hayat, neresinden tutarsan tut..

Artık tanrının terazisindeydi. Neyle karşılaşacağını bilmiyordu. Kesekliği mezarından çıkarıldığını fark etti. Şaşkınlı. Bir bıçak onu keserken sırat köprüsünde olduğunu düşündü. Günahlarının bedelini ödemeye başlamıştı. Kendini çaresiz hissetti. Tanrı onu cehennemine atmıştı. Altında yanan ateş her yerini pişiriyor, günahlarının bedelini ödüyordu. Fatiha'yı okuyamadı diye din öğretmeni tarafından kulak memesi iki anahtar arasına sıkıştırılarak patlatılan öğrencinin hikayesi gösterildi televizyonda.

Şiddet; yalnızca dışı tahlili sonucundan anlayabileceğimiz kişiler tarafından uygulanır. Ortada yatan cesedin yanı başında sevmek, iki kişi arasındaki sevgiyi kendilerinden başka kimsenin bitiremeyeceğini ispatlamak tanrı katına ulaşmış bir aşkın göstergesidir. Aşk kendini öldürecek kadar sevmek değil, bir başkasının hayatına son verebilecek kadar erdemli bir kararlılığa sahip olmaktır. Çocukken parmak derilerine iğne batıranlar, bu ülkenin gelecekteki acı eşğini oluşturacak kişilerdir. Onlar için öldürmek tabii ki müthiş bir zevktir, ama acıyı zamana yayarak, acı çeken kişinin ruhunu saflaştırarak gökyüzüne uğurlamayı yeğ tutarlar. Çünkü Fatiha'yı okuyamadı diye din öğretmeni tarafından kulak memesi iki anahtar arasına sıkıştırılarak patlatılan öğrencinin hikayesi televizyonda gösterilmedi daha.

ru koşmaya başladı. Ben de peşinden tabii. Kumsalda yayılıp güneşlenenler daha önce çığlık çığlığa koşan çıplak bir kadın, bir eliyle önünü, bir eliyle de arkasını kapatmaya çalışan, kanguru gibi debelenerek çıplak kadını yakalamaya çalışan çıplak bir adam görmemişlerdi muhtemelen.

Yakalayamadım. Denize girdi ve aynı hızla ilerlemeye devam etti. Uzaklarda, dalgaların arasında küçük bir nokta olana dek...

Çırlıçıplak kalmıştım kalabalığın ortasında.

Daha önce hiç Jandarma Karakolu'nda sorgulanmamıştım. İşin tuhafı, baskı yapmalarına bile gerek yoktu, her şeyi anlatmaya hazırdım. Ama an-

latacak bir şey yoktu. Ne adı vardı ortada, ne kimliği, ne doğru düzgün eşyası... Üsküdar'dan otobüse binmiş, Şile'de dalgalara karışmıştı. Hayatıma birkaç saatliğine girip çıkmıştı, ben de onun hayatına girmiş, galiba çıkamamıştım. Hiç inandırıcı gelmedi anlatıklarım. Epey uzun kaldım karakolda, sandığımdan çok daha uzun.

Sahilde çırlıçıplak koşan iki kişiden biri olarak, o kalabalıktakilerin arasında yer almışım muhakkak. Biri kendi çıplaklığında kayboldu, diğeri bir eliyle önünü, bir eliyle arkasını tutmuş, dikilip kalmıştı aramızda diye anlatıp gülüyorlardı arada bir.

Ben hiç gülmedim. H

Dünyanın en büyük on çevre kirleticisi arasında olan Shell ile erozyon gezileri düzenlememeli ve seyreltilmiş uranyumlu bombalarla toprağı zehirleyen Amerikan Savunma Bakanlığı Pentagon'u çevre dostu ilan etmemelidir.

Ya Evde Yoksanız

PANTER EMEL

Hipotetik bir ülkede, medya patronları, tekeller, sermaye grupları bir araya gelir ve ülkeyi yağmalamak için bir vakıf kurarlar. Konumu gereği kendini yırtsa, çabalasa çöl olamayacak bir coğrafyayı, beyaz sakallı bir masalcı dede ile halka çöl olacakmış gibi göstererek, iyi niyetli gençlere fidan diktirip, çöp toplatıp şirinlik yaptırırlar. Bu vakıf, (mafyanın bir sivil toplum örgütü olduğu düşünülürse) medyanın da yönlendirmesi ve açılan ağaç dikme kampanyalarıyla bağışlar toplar.

Yapılan erozyon propagandası aslında gerçek faili meçhulleştirme çabasıdır. Fidan dikme tek başına erozyonu engellemeyeceği gibi orman oluşturma anlamına da gelmez. Çünkü "orman" ağaç demek değildir. "Orman" içinde kurd, kuşu, böceğiyle bir ekosistemdir. Bu nedenle ormanlaştırma çalışması bir aldatmacadır. Bu hipotetik ülkedeki vakıf, toprağı kurtarmak için önce kurucularının peşine düşmelidir. Dünyanın en büyük on çevre kirleticisi arasında olan Shell ile erozyon gezileri düzenlememeli ve seyreltilmiş uranyumlu bombalarla toprağı zehirleyen Amerikan Savunma Bakanlığı Pentagon'u çevre dostu ilan etmemelidir. Gerçek doğa dostlarının yıllarca mücadele ettikleri nükleer santral girişimlerinin yerli ortakları kendi kurucularıdır. Ülkedeki her türlü kirliliğin ve yağmanın baş sorumluları, toplumsal, kültürel, doğal her türlü erozyonun yaratıcıları bir araya gelmişler, halka elma şekeri dağıtırlar. Sembollerini olan 'yeşil yaprak' aslında, doğayı katleden bireysel kâr ve özel mülkiyet sistemi kapitalizmin ta kendisidir. Bütün bunlar, ekolojik yağmanın fidan dikerek, kokteyl düzenleyerek önlenemeyeceğini gösterir. En önemlisi bir göz boyama ve hedef saptırma olduğu için tehlike-

lidir. Çünkü toplum çıkarını değil, bireysel kârı gözetmeye yöneliktir. Ellerinde bulunan medya tarafından parlatılan faaliyetlerinin arkasında neler yaptıkları ortadadır. Ülkenin akciğeri güzelim ormanları her türlü yola baş vurarak yağmalayanlar, çeşitli körefezleri birer zehir gölü haline getirdiler. Ormanların, denizlerin, ovaların, akarsuların yağmalanmasına karşı çıkabilmemiz ve ülkenin ne çöl ne de holdinglerin çiftliği olmaması için bu vakıf bir iyilik yapmış, mücadele edilmesi

gereken tüm kişi ve kurumları kendi içinde bir araya getirmiştir. Ancak içim acıyor, ya evde yoksanız...

Eğitim Şart

Günlük gazetelerden birinde, Selçuk Üniversitesi'nden **Bülent Baysal** şöyle buyurmuş. Kışın evler havalandırılmazsa, kirli hava birikir ve mikrop yuvasına dönermiş, bu şekilde çeşitli tehlikeli hastalıklarla karşı karşıya gelirmişiz. Kış aylarında evde evcil hayvanları beslememeliyiz. Benim bu cümleden anladığım, bilim adamı hayvanları düşünüyor da onlara mikrop bulaşır diye mi korkuyor, yoksa evdeki hayvanlar durduğu yerde kışın mikrop mu üretiyor.

Gençlerimizi kimler eğitiyor? Haliya mı basıyor ayağı yoksa rüyada mıyım? Yakın dostum İstanbul Üniversitesi Veterinerlik Fakültesi profesörlerinden **Tamer Dodurka**'yı arayıp bu yazı hakkındaki görüşlerini sordum. Şöyle bir faks yolladı. "Mesleğe atıldığımdan bu yana geçen 20 senedir, yüzlerce konferansta, kendi sunduğum TV programında, çeşitli dergi ve gazetelerdeki yazılarımda anlata anlata bıkmış olduğum "hayvanlardan insanlara geçmeyen hastalıklar" konusunun yine gündeme gelmesinden esef duymaktayım." Tamer Dodurka zarif bir insandır, kimseyi kırmak istemez ama belli ki tepesi atmış devam ediyor. "Emel, artık son defa yazmak istiyorum. Hiçbir köpek ya da kedi kendi kendine mikrop üretmez, dolayısıyla da bulaştırmaz. Oysa el sıkıştığımız, öpüştüğümüz insanlardan insana geçecek hastalıklar çok fazladır. Aynı havayı soluduğumuz toplu taşıma araçlarındaki hastalıkları değil de hastalık bulaştırma ihtimali sıfır olan hayvanlardan bahsediyoruz. Allah'ım insan nasıl bu

kadar gerizekalı olabiliyor. Kedi ve köpektaki kılların insanlara hastalık bulaştırma riski, insanlara ait kıllardan daha fazla değildir." Prof. Tamer Dodurka.

Bilim dünyamız böyle olunca parlamentomuz aşağı kalır mı, onlarda AB zorlamasıyla hayvan hakları yasasının peşine düşmüş ve işte yasanın maddelerinden biri;

Eğer evinizde hayvan besleyecekse önce halk eğitim merkezinden eğitim alacaksınız. Çocuk yapacaksınız böyle bir şey gerekmiyor, ama hayvan alacaksanız EĞİTİM ŞART. Şaka değil, Çevre ve Orman Bakanlığı Danışmanı **Prof. Mustafa Öztürk** anlattı. Yani haber birinci elden. Gerçekten eğitim şart.

"Arno Gruen, Nietzsche'nin saygı duyacağı ilk psikanalist."
Henry Miller

kadın ve erkekte özerklik korkusu

Gruen'ün bu kitapta başarıyla ortaya koyduğu gerçek özerklik, insanın duygu ve gereksinimleri ile tam anlamıyla uyum içinde olmasıdır. Oysa toplumumuzda hüküm süren başarıya dayalı zihniyet, birçok insana kendiliğe açılan kapıları kapatıyor: Eğitim baskısının şart koştuğu uyum, gerçek canlılığı, yaratıcılığı ve sevmeye yeteneğini köreltiyor. Arno Gruen, özerkliğin engellendiği gelişim evrelerini ve bunun insan hayatındaki yerini inceliyor.

Çitlembik

www.citlembik.com.tr

ona hizmet eden endişeyi seviyordu
kadın. erkeklerin sırt kaslarından
biriktirdiği söğüş etlerin arasından
canı yanan, can yakan kiralık
katiller görünüyordu.

surat sicimi

KÜÇÜK İSKENDER

başıboş bırakılmış bir enerji promosyo-
nuyla kıskanç mecralarda her türlü
teklife açık mizansenlerin mix'ine kafein
tadı bırakan harikulade bir kadındı.

ötesi çalınmış bir kuyudan
çıkmaya çalışan su kütlesine
ait hafızasında, önemse-
nen değerlere ters dü-
şen delişmenliğiyle fo-
toğraflanmış kavgala-
ra da karışmış, hırpa-
lanmış, harbi tutumu
diğer dişilerin dudak-
larında mor uçuk ol-
muştu.

elektrikli tıraş ma-
kinesiyle temizlediği .mı,
en güzel kokan boru otlarına
vazoydu; bütün organlar
mutluluğu hakeđiyordu.

ona hizmet eden endişeyi seviyordu
kadın.

erkeklerin sırt kaslarından biriktirdiği

söğüş etlerin arasından canı yanan, can
yakan kiralık katiller görünüyordu. bu
buhranlar biriktirilmez. paniğe yolaçan
sakatlıkların merkezinde, ılık vücutlar-
la bütünleşen tehlikeli baş ağrı-

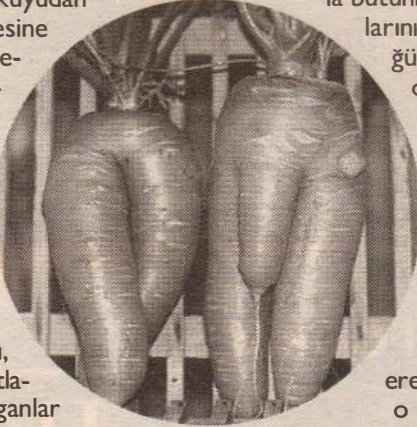
larının uzantısı gururu gö-
ğüsleyen o kadın, telafisi
olmayan memleketle-
rin kraliçesiydi. rape
me talaş! numarası
gizli telefonlarla ko-
nuşur, her gece baş-
ka bir hayvan famil-
yasının üyesiyle ya-
tardı. tahminen yüz-
de ellisi fazlaydı.

onunla uyuşan bir
ereksiyonumuz vardı.

o öldü tarihe geçti;
biz öldük patlayan camın ta-

sarrufunda kaldık.

yapma çiçek, bize bunu yapma bir da-
ha! H

patlak lastik

Anemik asitli vajinasıyla bir turkuaz kadın

gibi okşandı durdu bütün gece şehrin tarlalarında

suçsuz rüzgârların ahını alan kahraman kadvralar.

Tecrübesiz tanrıların eline düşmeye görsün ölüm,

en afili delikanlıların sabah ezanı öncesi sokak kavgalarında

kalçaya bir kelebek takarken çıkan sesle sertleşirken

henüz ergen, henüz erken sabilerin hassas kürdanları,

makamı zor bir şarkıyı icranın cesareti

ile polis sirenlerine karşı elebaşı tinelin o,

adamı manda misali deviren afet mi afet güzergâhı.

- "Buralara sebep olma!" derken kapatmasına dar mahallenin

her an huylanmış torbacı güzelleri,

oğlana abilerin merhametine kalmış artık çift kâğıttıdan eser

kanlı yataklar konsoloslukları.

Anemik asitli vajinasıyla bir turkuaz kadın

gibi okşandı durdu bütün gece şehrin tarlalarında

suçsuz civanların ahını alan kahraman mobilyalar.

Tecrübesiz tanrıların eline düşmeye görsün vicdan

hayatın acımasızlığına çıkan kapısını

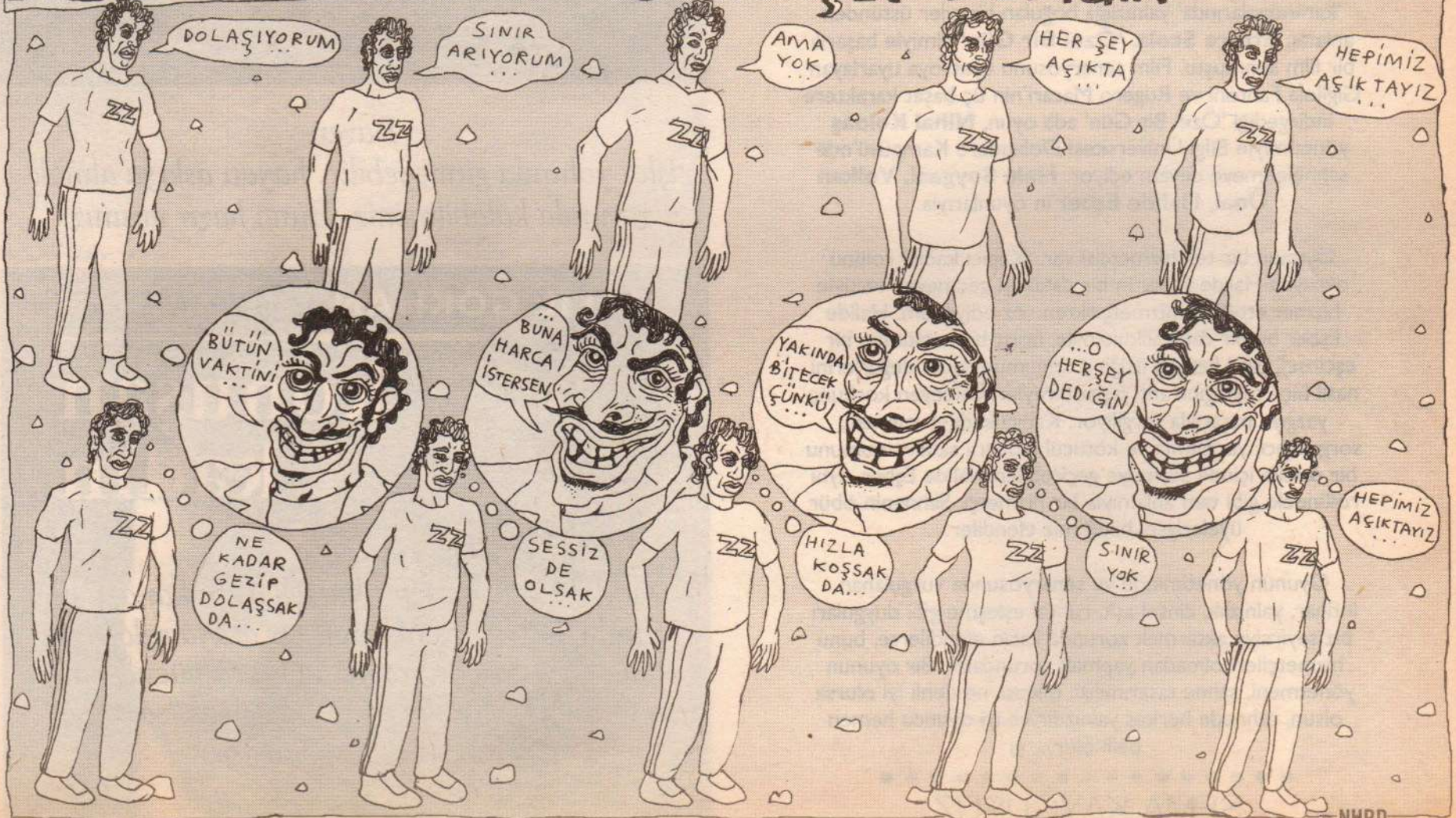
on beşlik tereyağından taze kıl çeker gibi açarlar.

3 haziran 2003

AZZA-MANI!

-O HERŞEY DEDIĞİN-

Bir Oyunun Hizmetçisi

1938’li yılların İtalyası’nda faşizmin yükselişini, kendi ‘karantinalarında’ yalnızlığa boğulan bireyler üstünden anlatan **Ettore Scola**, ‘**Özel Bir Gün**’ filmiyle başarılı bir film sunmuştu. Film senaryosunu tiyatroya uyarlayan Gigliola Fantoni ve Rugero Macari’nin üç başat karaktere indirgediği ‘Özel Bir Gün’ adlı oyun, **Nihal Koldaş** yönetimiyle Bilgi Üniversitesi Dolapdere Kampüsü’nde sahnelenmeye devam ediyor. **Hale Soygazi**, **Volkan Ünal**, **Halide Eşber**’in oyunlarıyla...

Oyunun bir tek hizmetçisi var. ‘Kapıcı kadın’ rolünü oynayan Halide Eşber’in bir dakikayı geçmeyen rolüyle hizmet ettiği bir hizmetçilikten söz ediyorum. Halide Eşber bu bir dakikalık rolüyle, faşist bir toplumun bir eşcinseli nasıl kenara ittiğini, toplumun kadın değerlerini nasıl hiçe saydığını, anti faşist bireyleri bekleyen korkunç yazgıyı, başarıyla sergiliyor. Kapıcı kadının meraklı, sorgulayıcı, yargılayıcı ve kötücül iktidara sadık tutumunu bir dakika içinde seyirciye geçirebilen Halide Eşber, aynı rolündeki gibi tam anlamıyla bir hizmetçi. Sahnenin öbür üyeleriye, bildiğimiz efendiler...

Oyunun yönetiminde ve senaryosunda vurgulanan intihar, yalnızlık, cinsel aşk, ruhsal eşleşme gibi duyguları biz seyirciye aktarmak zorunda kalan efendilerse, bunu hizmetçileri olmadan yapmak zorundalar. Bir oyunun yönetmeni, sahne tasarımcısı, ışıkçısı, ne denli iyi olursa olsun, sahnede herkes yalnızdır ve iyi oyuncu hemen belli olur... H

• • • • •

SEMA KAYGUSUZ

Aksamsefası

İnkılâp’tan Çağdaş Türk Edebiyatı

OSMAN ÖZBAŞ

roman

dağ sürgünleri

Kendilerini dağa sürmüş
bir avuç insanın,
doğayla ve hayatla girdikleri
amansız mücadelenin
destansı romanı...

NECATİ GÖKSEL

roman

Hayat Askıda

Bazen
işler yolunda gitmeyebilir, hayatı askıya almak
zorunda kalabilirsiniz. Buna hazır mısınız?

HALİL GÖKHAN

roman

konuşan kadın

Moda, tarih, felsefe, kutsallık, psikanaliz ve
kriminoloji kavramlarının bir araya gelmesi bu
“suç-ceza freski” romanda insan vücudunun
en sorunlu yanı olan ağız, son derece “salgın”
tarzla yargılanıyor.

Resim: Radon, Les yeux clos

INKILAP
www.inkilap.com

Kolombo Sri Lanka

DEFNE GÜRSOY

Bazılarımız Türkiye'nin üçüncü dünya ülkelerinden olduğunu düşünür, öyle değil mi?

O zaman, en kısa zamanda Kolombo'ya bir bilet alın. Eminim ki geri döndüğünüzde ülkemizin bu haline çok memnun olacaksınız.

Kolombo, Sri Lanka'nın başkenti. Ne kadar fakir bir ülke olduğunu anlamanız için yolda yürümeniz yeterli. Arabaların yüzde doksanı eski model, insanların kıyafetleri fazlasıyla sıradan, evlerin hepsi o kadar eski görünüyor ki, sanki dokunsanız yıkılacaklar. Zaten bildiğiniz gibi bir yerin ne kadar fakir olduğunu anlamanız gördüğünüz çocuk sayısına da bağlı olabilir. Ben sokakta kaç çocuk olduğunu sayamadım. Çoğunun ayağında ayakkabısı yoktu. Kucağında bebeklerle kadınlar bize sanki uzaydan gelmişiz gibi bakıyordu. Daha sonra neden herkesin sokakta olduğunu merak edip sordum. Cevap ilginçti, çünkü evlerinde televizyonları bile yoktu ve devlet tasarruf etmek amacıyla belli saatlerde şehrin elektrliğini kesiyordu.

Fotoğrafta gördüğünüz Kolombo'nun en fazla üç kişi alabilen motosiklet taksilerinden. Üç kişilik dediğime bakmayın, isterseniz altı kişi kucak kucağa gidebilirsiniz.

Kolombo'daki günlerinizi bu hayatı görmeden de geçirebilirsiniz tabii. Havaalanının yanındaki otelde kalıp güneşin ve havuzun tadını çıkarıp, otele 1,5 saat uzaklıktaki alışveriş merkezine gidip ucuz alışverişin keyfini çıkarabilirsiniz ama yolda giderken önünüzdeki araç bir yayaya çarparsa ve diğer yayalar bu yayayı yolun kenarına çeker ve çarpan araç yoluna devam ederse sakın şaşırmayın... Hoşçakalın

GENGELLİ İĞNE

Esen Demirci

Benim yaş ortalamamdaki her kız evladı gibi, ben de alışveriş yapmaya bayılırım... Lakin parasız şekilde...

Çünkü ben ne zaman cebimde parayla alışverişe gıksam, dayanılmaz bir yaratık haline geliyorum...

Sonra bütün paramı saama sapan seçlere harcayarak...

Asıl almam gereken şey iğnemi sürünüyorum...

İşte bu yüzden param yokken alışveriş yapmak çok daha zevkli...

Tabii ki de bu durumda iyi bir "bahane bulucu" olmak zorundayım... Ki bu, işin en zor kısmı.

Bide pazarlık konusunda çok kettüyümdür... Bir gün bile indirim yaptırtamadım hiçbir şeye...

Ama küçük de olsa, bişi alınca eve geldiğimde kendimi çok mutlu hissederim... Hemen denerim filan...

Zaten önemli dan küçük şeylerden mutlu olabilmek değil midir?..

18 Nisan 1988'de kaybettiğimiz Oktay Rifat'ı, 1969'da çıkardığı "Şiirler" kitabı dahil olmak üzere, şiir dönüşümlerini yaşadığı kitaplarda değerlendirdik.

"Şiirler"deki Oktay Rifat

İHSAN TEVFIK

İlk Şiirler ve Garip

Şiirin üç 'garip' atısı Orhan Veli, Oktay Rifat ve Melih Cevdet, 'eski'yi salladığında seneler 1941'i gösteriyordu. Lise yıllarından beri arkadaş olan üç şair, (Orhan Veli ile Oktay Rifat'ın arkadaşlığı ortaokula kadar gider) benzer yaşamaların, soluklanmaların da etkisiyle aynı damardan girerler şiire.

Üçlünün ilk şiirleri, 1936'da Varlık'ta yayımlanır. (Okul gazetesi olan Sesimiz'deki şiirlerden sonra) Oktay Rifat'ın Varlık'taki ilk şiiri (15 Aralık 1936, s. 83) "Eza" dır.

Oktay Rifat'ın ilk şiirleri; hece ölçüsünün, uyak ve rediflerin kullanıldığı, yer yer simbolist etkilerin gözüktüğü duygusallığın baskın olduğu şiirlerdir. Geleneksel şiire larşı çıkışın ifadesi olan şiirler, Garip kitabıyla birlikte gelir. Üçlünün ortak şiirleri; uyağı, redifi, sanatları dışlayan, 'eski şiir'in değer verdiklerini içerik de dahil olmak üzere yerle bir eden şiirlerdir. "Ağaç" şiiri başta olmak üzere diğer şiirlere göz atmak yeterlidir bu düşünceye varmak için.

İlk Kitaplar, İlk Yönelimler

Oktay Rifat'ın ilk kitapları, (Garip ortak kitabından sonra) eşine ithaf ettiği 7 şiirden oluşan "Güzelleme" (1945) ve hemen peşine "Yaşayıp Ölmek Aşk ve Avarilik Üstüne Şiirler" (1946) dir. Orhan Burian, 1946'da yazdığı bir yazıda O. Rifat'ın şiiri için şöyle diyordu: "Oktay Rifat, içe dokunma sanatını bütün arkadaşlarından daha iyi biliyor. Hüzünle sevinç karışık o az bulunur mayhoşluk onun şiirlerine vergi. İnsan olmanın gönülde uyandırdığı şefkati, muhabbeti ne tatlı dillendirisi var! Evimizin, kalbimizin mahremiyetine girmek için ne kadar samimiyet göstermek lazımsa gösteriyor."

O. Rifat'ta, Burian'ın bahsettiği şiir tadını bulmamızda, gündelik dilin, halk söyleyişlerinin bütün sıcaklığıyla şiire sokulmasının büyük etkisi vardır doğal olarak. İnsanın, doğanın tüm canlılığıyla şiire girişi, yaşanan anlardan kesitler, halk şiiri öğelerinin; -masal, türkü, mani gibi- türlere has söylemlerle kullanılması bu etkiyi artırıcı etkenlerdir. Gelenek-

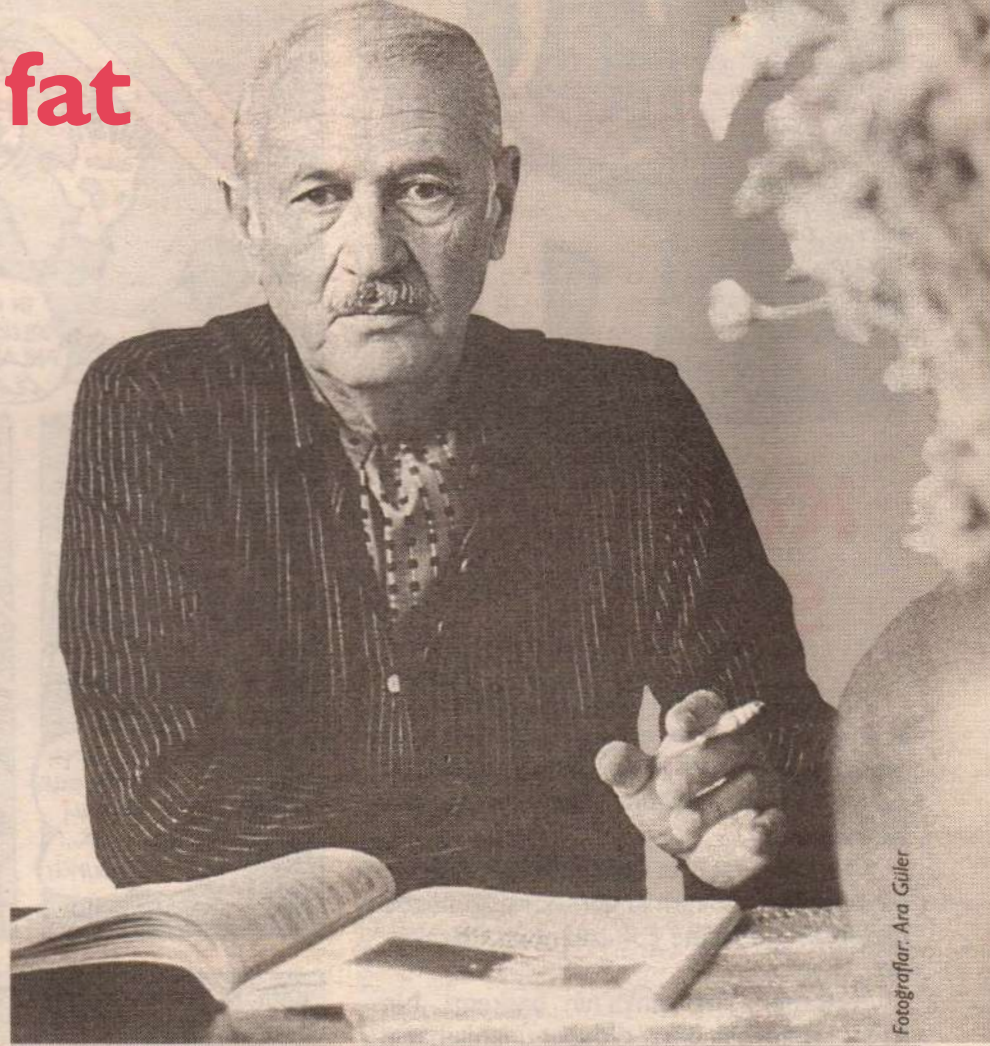
sel şiir ve Garip şiiri söyleyişi yeni bir duyarlılıkla bu kitapta harman olur. "Uçaklar" şiiri, bizi Garip'e götürürken; "Türkan'a Ağıt" başta olmak üzere dörtlülük nazım birimiyle yazılmış birçok şiir de geleneksele ulaştırır.

Henüz iki kitabı varken, Kaynak Dergisi'nde Nihat Kuşlu'nun, (1 Mayıs 1950, s.29) kendisine, O. Veli'ye ve Melih Cevdet'e sorduğu sorular, şiire ilişkin yaklaşımlarını açıkça ortaya koyuyordu. N. Kuşlu'nun: "Bugün şiirimiz nereye gidiyor? Nasıl bir şiir özlüyorsunuz?" sorusuna O. Rifat'ın verdiği cevap şudur: "... Bugünün sanat şartları, bizden toplumun dertlerini ele alan şiirler istiyor. Biz de bu çeşit şiirler yazmaya çalışıyoruz. Ama ödevimizi tam olarak yerine getirebiliyor muyuz? Halka dertlerinin çaresini ararken öncülük edebiliyor muyuz? Ne gezer... Demek yazdığımız şiirler, o şiirleri doğuran şartların gerisinde. Hayat bizden daha hızlı gidiyor, toplum bizden daha fazlasını istiyor. Özlediğim şiir: Toplumun davalarını söz haline getirdikten başka, daha da ileri giden, şairin bir bakış olarak aşabileceği kadar şartlarını aşan şiirdir."

O. Rifat şiirini inceleyenler, sadece O. Rifat'ta değil, Orhan Veli'de ve Melih Cevdet'te toplumsal yönsemeli şiirlere gidişi biraz da Garip anlayışına yapılan sert eleştirilere bağlarlar. Tek sebep olmasa da göz ardı edilemez bir gerçektir. Aslında Oktay Rifat'ın Kaynak dergisinin soruşturmasına verdiği cevabın şiirlerle somutlanmış şekli, "Aşağı Yukarı" (1952) ve "Karga ile Tilki" (1954) adlı kitaplarıdır.

Oktay Rifat, bu dönem şiirlerinde de kolay anlaşılır olmayı yeğlemiş, halk söyleyişlerine başvurmuştur. O. Rifat'ın toplumculuğu; bağırın, slogan atan bir toplumculuk olmamıştır; ironiyle birlikte emeğin bölü-

şümünü, halkın özlemlerini dile getiren şiirler olmuştur bu iki kitaptakiler. Aşağı Yukarı'daki "Kervan, Yalancı Dolma, İstanbul Şiiri, Ağa Tekerlemesi, Uludağ Sokak Satıcıları"; Karga ile Tilki'deki, "Bulut, Telefon, Elimi Gördüm, Hürriyet, Karga ile Tilki" şiirleri, bu dönem ürünlerinin genel havasını

Fotoğraflar: Ara Güler

Oktay Rifat - (Trabzon 10 Haziran 1914-İstanbul 18 Nisan 1988)

Şair ve dilci Samih Rifat Bey'in ve Münver Hanım'ın oğludur. Çocukluğu ve ilk gençlik yılları Ankara'da geçer. Türk şiirine birlikte yeni bir kapı açtığı dostları Melih Cevdet ve Orhan Veli'yi bu yıllarda tanır. Ankara Erkek Lisesi'nden arkadaşlırlar. Ankara Hukuk Fakültesi'ni bitirdikten sonra, Paris'te Siyasal Bilgiler'de Maliye Bakanlığı hesabına okur. Savaş nedeniyle geri döner. Basın-Yayın Genel Müdürlüğü'nde çalışır. İstanbul Devlet Demiryolları İşletmesi'nde avukatlık yapar ve buradan emekliye ayrılır.

'Garip' anlayışıyla yazdığı şiirlerden sonra halk şiiri etkisinin belirgin olduğu, toplumsal gerçekleri işleyen ürünler verir. Gerçeküstücü anlayıştan etkilenecek soyut, imgeci şiire yönelmediği dönem olur. Son kitaplarında öz ve biçim yönüyle her türlü fazlalıktan arınmış, yalın, bilgece bir söylemle şiirler yazar.

Şiir kitapları: Garip (O. Veli, M. Cevdet'le birlikte), Yaşayıp Ölmek Aşk ve Avarilik Üzerine Şiirler, Güzelleme, Aşağı Yukarı, Karga ile Tilki, Perçemli Sokak, Âşık Merdiveni, Elleri Var Özgürlüğün, Şiirler, Yeni Şiirler, Çobanlı Şiirler, Bir Cigara İçimi, Elifli, Denize Doğru Konuşma, Dilsiz ve Çıplak, Koca Bir Yaz.

Ödülleri: Karga ile Tilki, 1955 Yeditepe Şiir Ödülü / Şiirler, 1970 TDK Şiir Ödülü / Bir Cigara İçimi, S. Simavi Vakfı Edebiyat Ödülü /Dilsiz ve Çıplak, B. Necatigil Şiir Ödülü

yansıtır.

Perçemli Sokak

Çok fazla değil iki yıl sonra O. Rifat'ı Perçemli Sokak'ın önsözünde başka düşüncelerle buluyoruz. O. Rifat, her sözün bir görüntü ile karşımıza çıktığını belirtip örnekler de verdikten sonra şöyle der: "... Bir kelime sanatı, bu yüzden bir görüntü sanatı olan şiirin sadece olabilecek görüntülere bağlanması istenmeyeceğinden anlam-

la da bağlı kalması istenemez."

Cemal Süreya: "... Özellikle bu son cümle, anlamsızlığı şiirin bir ön koşulu olarak gösteriyor sanılmıştır." der ve O. Rifat'ın bu noktada yanlış anlaşıldığını söyler: "Oktay Rifat, daha sonra Yeditepe'ye yazdığı bir yazıda da açıkladığı gibi, aslında gerçeği daha keskin göstermek, alışkanlıklarla gerçek arasında yitirdiğimiz ilgiyi tazelemek, tek tek anlam parçalarının üstünde bütün bir gerçeklik duygusuna ulaşmak iste-

mektedir.” (Şapkam Dolu Çiçekle)

Şu bir gerçek ki; şairin, dilin ve anlamanın olanaklarını zorladığı bir kitaptır Perçemli Sokak. Sözcüklerin alışlagelmış düzeni yerle bir olur. Gerçeğin gündelik düzeni değiştirilemeyeceği için şair, değişimi dilin gündelik düzeninde arar. Yeni biresimlere varır. Kitabın I. şiirindeki (Kitaptaki şiirler numaralandırılmıştır.) “Telgraf tellerinde gemi leşleri” dizesi İkinci Yeni tartışmalarında geniş yer tutar. İmgeciliğin, görünümlüğün ve gerçeküstülüğün şekillendirdiği bir kitap olarak görülür Perçemli Sokak. “Uykusuz camların kırmızı boynuzlu öküzü ellerimi yaladı mı yemyeşil kesilirim / Alnımın kuşları havalanır” gibi daha da çoğaltılabilecek imgelerle doludur. Oktay Rifat, kısa şiirlerin ve düzyazı şiirlerin yer aldığı “Aşık Merdiveni”nde de Perçemli Sokak’taki söyleyişi devam ettirir. “Ge-yik, Kırlangıç, Güz Türküsü” gibi şiir-

Kadeh

Burası dalyan kahvesi
Ortalık süt mavisii
Apostol bu ne biçim meyhane
Tabağında bir bulut
Kadehimde gökyüzü

Oktay Rifat
“Karga ile Tilki”den

ler ‘alışlagelen’in yıkıldığı yeni şiirlerdir. Güz Türküsü’nden sadece bir dörtlülük yeter sanırım: “Bir anahtar geçti elime/Bütün kilitlere soktum / Yel değirmenleri buldum uzun saçlı / Kutularda badem gözlü gemiler”

Elleri Var Özgürlüğün

Oktay Rifat’ın, 1966 tarihli “Elleri Var Özgürlüğün” adlı kitabı şairin, Perçemli Sokak ile birlikte artık iyice bambaşka bir vadiye giren şiirinden sonra gelen bir arayış noktasıdır. Enis Batur’a göre: “Oktay Rifat’ın asıl büyük şiiri, kanımca, ‘Elleri Var Özgürlüğün’ başlıklı kitabının ikinci bölümündeki ‘Şiirler’ ile başlamış ve bu dörtnala, kusursuz akış ‘Koca Bir Yaz’ın sonuna dek kesintisiz sürmüştür.” Batur, bu süreci “Türkçe şiir geleneğinin doruğuna” koyar.

Şair, ‘Elleri Var Özgürlüğün’ kitabında bir yandan Yunan mitolojisine, tarihsel olana giderken bir yandan da

kitabın ‘Şiirler’ başlıklı son kısmında: “Hani gök vardı / Hani yer vardı / Hani gökte yer vardı / Hani nerde herkesin ekmeği” diye güncele uzanır. Ekmeği, bölüşümü, toplumsal çelişkileri dillendirir. Kitaba adını veren şiir bu açıdan başlı başına incelemeye değerdir.

“Şiirler”deki Şiirler

Oktay Rifat’ı yeniden okurken şunu düşündüm. Aslında, ‘Elleri Var Özgürlüğün’ adlı kitabın son kısmında yer alan ‘Şiirler’ bu kitabın değil “Şiirler”(1969) adıyla yayımlanan kitabın bir bölümü olsa şiirsel yönelim açısından daha doğru olurmuş. Asıl “Şiirler” kitabı bence orada başlıyor. Ve belirtmem gerek ki; Oktay Rifat’ın beni en çok besleyen kitabıdır Şiirler.

Kitabın başına alınan şiir, Oktay Rifat’ın düşünce evrenini, yaşama bakışını yansıtmaları açısından önemlidir. “Az Gelişmiş” adlı şiir, **Metin Eloğlu**’na ithaf edilmiştir. “Geri kalmak, toprağın düşmesi sabanla / Çeliği kağıt gibi doğramak dururken / Utılmek zamana / Geri kalmak, çakaldan korkar gibi korkmak / İnsandan, insanla kardeş olmak dururken / Yılan sarılmak”

Şiirler kitabında benzetmeler ve kişileştirmeler o kadar sık kullanılıyor ki; söylem olarak ‘Garip’te sanatlara karşı Orhan Veli ile birlikte tavrı alan şairin aslında bu söyleme pek de bağlı kalmadığı, sonradan yazdığı şiirlerde daha açık bir biçimde ortaya çıkıyor. İşte güzel, doğadan alınan unsurlarla zenginleştirilmiş şiire yorgunluk değil zindelik veren benzetmelerden birkaç örnek: Pırıl pırıl ettim gecemde / Seni, bakır güğümler gibi; Bir yüzük gibi geçiyorum kentin parmağına; Kedi gözü gibi incelmış sokakta; Gece akrep gibi iniyor duvardan.” Şairin kullandığı benzetmelerin nesne olarak doğada karşılığı var, sıradan benzetmeler değil.

Oktay Rifat’ın şiirlerinde, soyut ve somut sözcüklerin bir araya gelerek ilginç tamlamalar kurulduğunu görürüz: “düşlerin yastığı, düşlerin çakılı, özlemin bulutları, eski günlerin avucunda, aşınmış sevgilerin balkonu, yaşam sofrası” Daha da çoğaltılabilecek tamlamalarda Perçemli Sokak’taki şiirlerden farklı olarak somutlamalara gider O. Rifat.

Oktay Rifat’ın Şiirler kitabı; genel-

likle umutsuzluğun ağır bastığı bir kitap olarak değerlendirilmiştir. Kitapta iyimser şiirler hiç de az değil. Şiirler, umutla umutsuzluğun çarpıştığı, bazen iyimserliğin bazen kötümser duyguların hakim olduğu bir çatışma alanı gibidir. Yaşam bazen derinlerdedir bazen de yüzeye yakın bir yerlerdedir. ‘Öfke, sevgi, yalnızlık, dostluk, mücadele, mutluluk, mutsuzluk’ iç içedir.

Doğadan aldığı unsurları ‘eski’nin ve ‘korku’nun üstüne bir bayrak gibi çeker şair. Ölmezliğe giderken itici güç içinde saklıdır: “Boşanın musluklarını, yağın yağmurlarım / Eskinin, karanlığın, korkunun üstüne! /... Bir fiske devirdim, sildim yalnızlığı / Kendi sütümle büyüyorum ölmezliğe” (Bayraklarımı Çektim) Umutludur bu anlamında şair; güzelliklerin, dostlukların dünyasını oluşturabileceklerine inanır:

Uçaklar

Uçaklar gelecekmış
Korkum yok benim
Kâğıt gemilerim
Kurşun askerlerim hazır
Hem bunlar bozulursa
Babam yenilerini alır

Oktay Rifat

“Yaşayıp Ölmek Aşk ve
Avarlık Üstüne Şiirler”den

tur: “Denize bile iştahsız bakıyorsam / Hep bu boyu devrilesi bozuk düzen/Bu darağacı suratlı toplum” Şair, artık denize bile iştahsız bakmasının ardında ‘bozuk düzen’i bulmaktadır. ‘Ağır’ şiirinde de iyice umutsuzluğunu söyler: “Kopardılar dalından yemişi / Çiğnediler nalçalı topukla / Şimdi dağ-

“Bir bizim lambamız yanıyor sabaha dek / Diz dize dostluğu getirdik soframıza” (İlk Bulut) Yine bu anlarında umudunu türküler söyleyerek artırır: “Çay süzgecim kırıkça gönlüm büyük / Cebim delikse, boş ver, sevgimiz var... / Garip kuşun kanadında gelirim / Bekle beni en yüce yükseltide!” (Türkü)

Şairin mutluluğu, yaşanan olumsuzluklarla (dönemin koşulları) bölünür, karamsarlığa düşer kimi zaman. Bu kez yalnızlıklar ve ümitsizliklerdir kapısını çalan. Doğa rahattır ama insan, tasalı, kuruntuludur: “Gökyüzü yolları geçer üstümüzden / Mavi kalemle çizilmiş gibi rahat / Onda mavi, bizde kuruntu ve tasa” (Bu Kentte) Kuşkular, karanlıklar miknatis gibi çeker şairi: “Gündelik maskemin altında, hoyratlığın / Yüzü sonra, sonra iğrenç sonra kuşku / Sonra korkak ve boş binlerce karanlık yüz!” (Beni Çeker)

Bireysel ve toplumsal planda mutsuzluğunun sebebini kendince bulur, bir kere ‘Ağzımı(zı)n Tadı’ bozulmuş-

ların ardı kan rengi / Şimdi gözlerin kanlı ve susuz / Tut beni gülüm, bu benim elim / Kurudu gözlerimin sevinci” İnsan artık hem vuran hem vurulandır, ‘Güvercin’ şiirinde olduğu gibi: “Susarız yarı kuş, yarı avcı”

Söz uzun ama bağlamak gerekiyor. Oktay Rifat’ın şiir dili iyice oturmuştur

artık. Yeni Şiirler ve ondan sonraki kitaplar gitgide şairin arayışlarını bir noktaya teksif ettiği, keskin dönüşlerin olmadığı kitaplardır ve ayrı bir incelemenin konusudur. İşlediği temalar ne olursa olsun; daha süzülmüş, daha durulmuş bir dille karşı karşıya olduğumuzu görürüz son şiirlerinde.

Oktay Rifat, ‘Buraları’ adlı şiirinde umudun devamını söyler. Bir çağrıdır; çünkü şiirler hâlâ söyleniyorsa yapılacak bir şeyler vardır:

Buraları rüzgâr, buraları yağmur
Sol omzuna güneşi asmadan gelme!
Nisanda kaybettığımız güzel şair için, çiçeklenmiş erik dallarına şiirlerini asın da öyle bakın! Oktay Rifat’ça... Sonrası mı?... “Yaz geliyor.” H

PERÇEMLİ SOKAK

OKTAY RİFAT YAKINDA
YEDİTEPE YAYINLARI ARASINDA
ÇIKACAK BU KİTAPINDA
YEP YENİ BİR DENEMEYE
GİRİŞMİŞTİR.

15 Ekim 1956, Yeditepe Dergisi

[BİLİNMEDİK BİR DİLDE
TÜRKÇE BİR METİN]

Enerji! Bu çok fazla kullanılıyor artık.

Şimdi şu anda benim sana borcum yok
Lublu lublu lublu DELİCA TEZZA

60 mı, 70 mi o zaman?
70, yalnız ben cebimden öderim.
İyi 70 o zaman bir şiir için!

Non sono dans la gardenia
No energia, no energia!

Nena viju, Nena viju Nena viju!
Durokov vidit nehaşun
Aptalları görmeği istemiyorum

60 mı, 70 mi o zaman?

Bilinmedik Bir Dilde Türkçe Bir Metin

Enerji! Bu çok fazla kullanılıyor artık.
Şimdi şu anda benim sana borcum yok
Lublu lublu lublu DELİCA TEZZA

60 mı, 70 mi o zaman?
70, yalnız ben cebimden öderim,
İyi 70 o zaman bir şiir için!

Non sono dans la gardenia
No energia, no energia!
Nena viju, Nena viju Nena viju!
Durokov vidit nehaşun
aptalları görmeği istemiyorum

60 mı, 70 mi o zaman?

LALE MÜLDÜR
Aksamsefası

Barbaros Haber Ajansı'nca Hazırlanan Haberler

BARBOROS UZUNÖNER

- Britney Spears yeni albümünü Feshane'de tanıttı. Gecede Janet Jakson, Kevin Little, Cilberto Silva ve Küçük İbo koro halinde İrlanda türkülerini söylediler.

- İngilizlerin taptığı dünyaca ünlü metroseksüel futbolcu David Backhem'in eşi Victoria Backhem, Erhan Albayrak'a kaçtı.

- Dünyaca ünlü sanatçımız Seçkin Piriler, İspanya'da Pirelli'nin Ronald'o'ya hediye ettiği ayakabıları çalar-ken yakalandı. Piriler yaptığı açıklamada "Benim suçum yok, Nihat Kahveci'nin gazına geldim" dedi.

- Aşçılığa merak salan sivri dilli spor yorumcusu Kazım Kanat, Emine Beder'i kaçırdı.

- Hülya Avşar kızına diksiyon dersleri vermesi için İbrahim Tatlıses ile anlaştı. Tatlıses "Diksiyon, artık üasyon konusunda rakip tanımam..." dedi. Tatlıses ders ücreti olarak isot ve kükürtlü sabun alacak.

- Yimpaş Yozgatspor, Francesco Totti ile dört günlük anlaşma imzaladı. Anlaşmanın geçerli olduğu dört gün boyunca maç olmaması ilgi uyandırdı.

- Uğur Dündar, yurda kaçak Lama sokarken yakalandı. Dündar "Uçaktakilere tükürme beni biraz zor yakalardı..." dedi.

- California Valisi Arnold, Çırpıcı Muhtar'ının davetlisi olarak İstanbul'a geldi. İkili Harem Otogarı, Atatürk Sanayi Sitesi ve Fırıncılar Odası'nda resmi temaslarda bulundu.

Yatakta Mutlu Olamayanlar İçin Muazzam Hizmet

Yatakta Mutluluk İlacı

Ürünün adı : Beraber ve solo gel-
meler

İçindekiler: Yarım kavanoz ihla-
mur, çeyrek su bardağı mesir macu-
nu, bir adet pazen etek ve tülbent,
bir adet narenciye kamyonu, iki öl-
çek susam ve bolca baharat.

Armakolojik özellikleri: Vakitsiz
ötmelere, lüle ağrılarına, baz istas-
yonundan etkilenmelere ve yatakta-
ki mutsuzluklara.

Endikasyonlar (kimler kullanır):
Yatakta mutsuz olan çiftler, yatakta
mutsuz olan tekler, millet meclisi
sözcüsü, Sergei Bupka.

Kontrendikasyonlar (kimler kul-
lanamaz): "Ne yesem yarıyor" di-
yenler, Hadımköy muhtarı, yatakta
mutlu çiftler, yatakta mutlu gruplar.

Uyarılar önlemler: Benim uyar-
mamı bekleme, koca adam-kadın ol-
muşsun. Bazı şeylere vakıf olman
lazım artık. Kendin bul.

Kullanım: Çiftlerden
bayan olanı geceyi
yerini daha önce-
den tespit ettiği
bir narenciye
kamyonunun
damperinde geçi-
rir. Gün ışıdığında
evine varan ba-
yan, eşini uyandır-
madan yarım kava-
noz ihlamurla, çeyrek
su bardağı mesir macu-
nunu birbirine karıştırıp, karı-
şımı eşinin saç diplerine sürer. Eş-
lerden adam olanı hiç vakit kaybet-
meden uyanır uyanmaz üzerine bir
pazen etek giyip başına da bir tül-
bent bağlayarak mahallenin bakkalı-
na gidip cilve yapar. Cilvelenme sıra-
sında altı defa "kalmadı mutluluğu-
muz yatakta, gel bakkal yumul bana
sokakta." der ve cilvelenen adam
evine vardktan sonra iki ölçek su-
sam ve bolca baharatı birbirine ka-
rıştırıp, karışımı partneri ile birlikte
göz kapaklarına sürer. Böylece eşler
her türlü mutluluğu yakalamış olur.

Yan Etkileri: Bayan olanın naren-
ciye kamyonunda bir güzel işgal edil-
mesi. Adamın birden bire uyanıp
delirmesi veya kalıcı kekemelikler.
Ahlak Zabıtası'nın bakkal ile adamı
basması. Mahallelice "deli" olarak
anılma. Kalıcı kelliçler. Herhangi bir
yan etki görüldüğünde bana başvur-
mayın da nereye vurursanız vurun.

Saklama Koşulları: Kafanıza gö-
re...

Ruhsat Sahibi: Bir dost. H

aile çay bahçesi

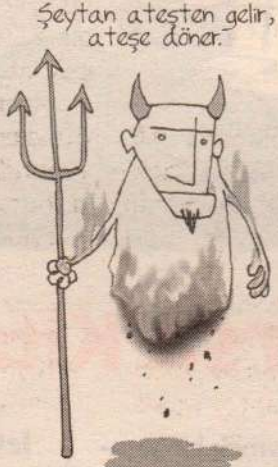
Levent Gönenc

Şeytan

Melekken Adem Peygamber'e, secde etmediği için gökten kovulan, insanları doğru yoldan çıkarmaya çalışan varlık.

Şeytan insanın karşısına
binbir kılıpta çıkar.

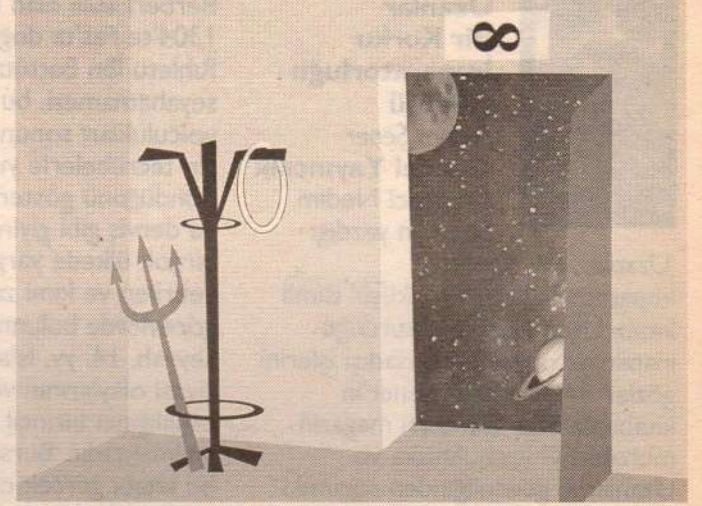

Şeytan ateşten gelir,
ateşe döner.

Şeytan
bazen
dünyaya
iner.

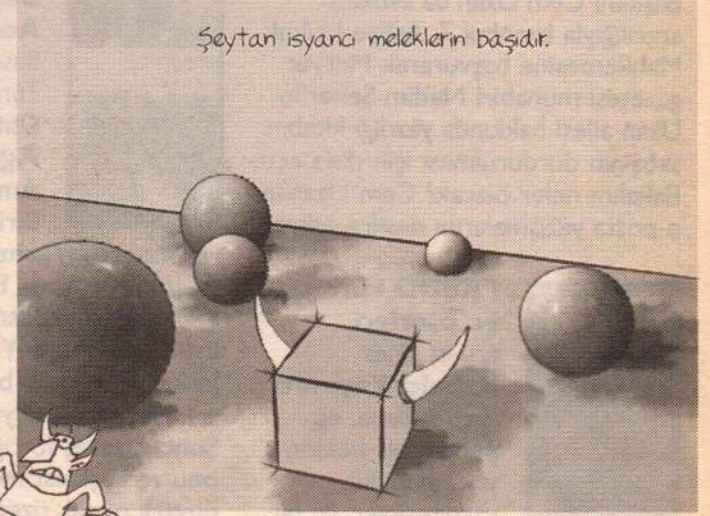
André Gide,
Dostoyevski isimli
kitabında şöyle der:
"Şeytanın
işbirliğine dayanmayan
hiçbir sanat
eseri yoktur."

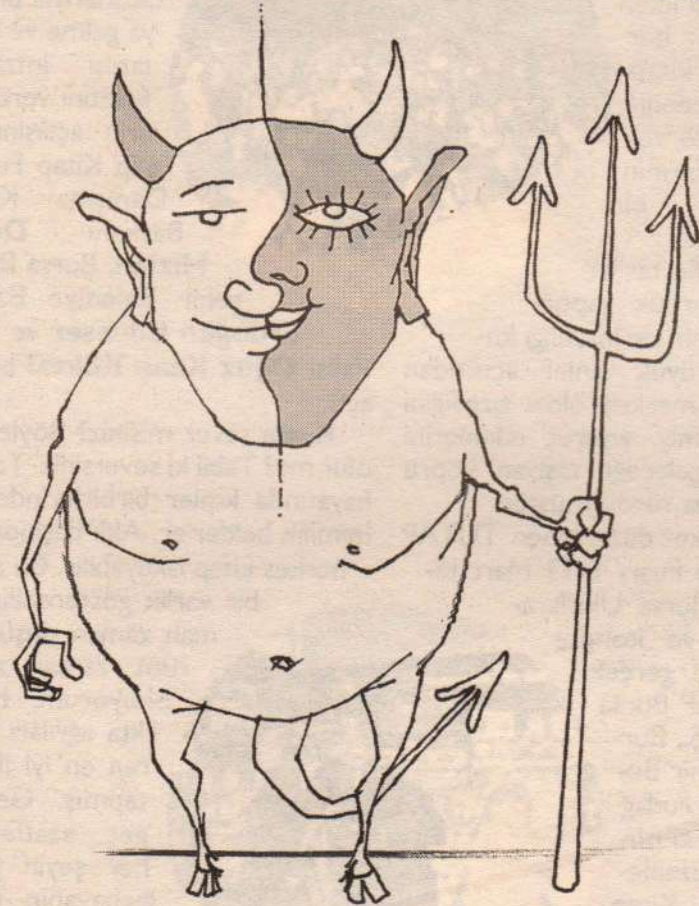
İnsanların bir omuzunda melek, bir omuzunda
şeytan olduğu söylenir...

Bir
rivayete
göre,
yaşlanınca
şeytanların
boynuzları
düşer...

Şeytan isyancı meleklerin başıdır.

Her gizli öpücük
Tadına doyulmaz bir günah.
Her gizli öpücükte
Şeytanın dili dudağımda.
Her gizli öpücükte
Yasak elmanın tadı ağzımda...

İçimizdeki şeytanlara
Zülfikarlarla saldırdık...

Mazhar Alanson

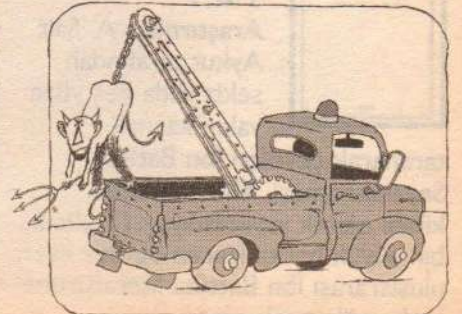

Şeytan kötülüklerin efendisidir.
Zaman zaman melekler bile
ona teslim olur.

Dün matbaaya bile
şeytan icadı deyip
yeniliklere kapılarını
kapayan kesimler,
bugün hiçbir teknolojik
gelişmeyi kaçırmıyor.
Onlar mı değişti, yoksa
şeytan mı malını
daha iyi pazarlıyor?

İşte
kolay
bulunabilecek,
söze
dayalı
bir
esprî:
Soru:
Bu Nedir?
Cevap:
Şeytan
Çekici"

Sayım'ın Kitap Bavulu

SAYIM ÇINAR

Uzanlar Bir Korku İmparatorluğu Çöküşü
Nedim Şener
Güncel Yayıncılık
Gazeteci Nedim Şener'in yazdığı

'Uzanlar, Bir Korku İmparatorluğu'nun Çöküşü' isimli kitap, Uzan Ailesi'nin kurduğu inanılmaz örgütü ve yasadışı işlerini gözler önüne serdi. Şener'in kitabında Star Gazetesi magazin muhabiri Gülsen Ahıska ve Uzanlar'ın güvenliğinden sorumlu emekli Albay Mehmet Şibik'in, Hakan Uzan ile karşılıklı e-maillerine yer verildi. Genç Parti Genel Başkanı Cem Uzan'da avukatı aracılığıyla İstanbul 7. Asliye Hukuk Mahkemesine başvurarak Milliyet gazetesi muhabiri Nedim Şener'in Uzan ailesi hakkında yazdığı kitabın satışının durdurulması için dava açtı. Bakalım neler olacak? Cem Uzan'ın e-posta yazışmalarını deşifre ediyor.

FREUD Hayatı ve Eserleri
Ernest Jones
Kabalıcı Yayınevi

Freud: Baba, eş, parasız bir hekim, yüce gönüllü, yardımsever, iyi bir gezgin, başarılı bir mantar toplayıcı, Yahudi, Ateist, Goethe Edebiyat Ödülü sahibi, mitoloji hayranı, devrimci, köpek sever, kokainin tıbbi kullanımlarını keşfeden adam, kağıt oyunlarına düşkün biri, antika toplayıcısı, kışkırtıcı bir aşık, sakın bir konuşmacı... Freud'un araştırmasının merkezinde yer alan öge Freud'un kendi yaşamıdır. Bu yaşama ilişkin tüm ayrıntılar, kendisi de tüm bu süreçlerin tanığı olan yakın bir dost ve meslektaşın, yani Jones'un kaleminden güvenilir bir biçimde bizlere ulaşır.

İbn Battûta Seyahatnamesi II
A. Sait Aykut
Y.K.Y

Araştırmacı A. Sait Aykut tarafından sekiz yılda beş yüze yakın kaynak taranarak çevrilen İbn Battûta Seyahatnamesi, YKY'nin 2000. kitabı olarak yayımlanıyor. 15 küçük, bir büyük harita içeren bu dev eser, uluslararası İbn Battûta literatürüne katkı sağlayacak çapta.

Berberi asıllı olan İbn Battûta 1304'te Fas'ta doğdu. Literatürde Rihletü İbn Battûta diye bilinen seyahatnamesi, bu büyük seyyahın yolculukları sonunda ne kadar zengin tecrübelerle yurduna döndüğünü gösterir. Arapça bilmesi ve derviş gibi giyinmesi sebebiyle birçok ülkede yargıçlık makamına getirilen ve kimi zaman diplomatik görevlerde bulunması istenen seyyah, 14. yy. İslam dünyasının siyasi olaylarının ve ekonomik canlılığının birincil tanığı olarak anılmaktadır. Bursa Kitap Fuarında bu kitabı gerçek okura ben ulaştırdım. İyi okumalar Bursalı arkadaşlar!

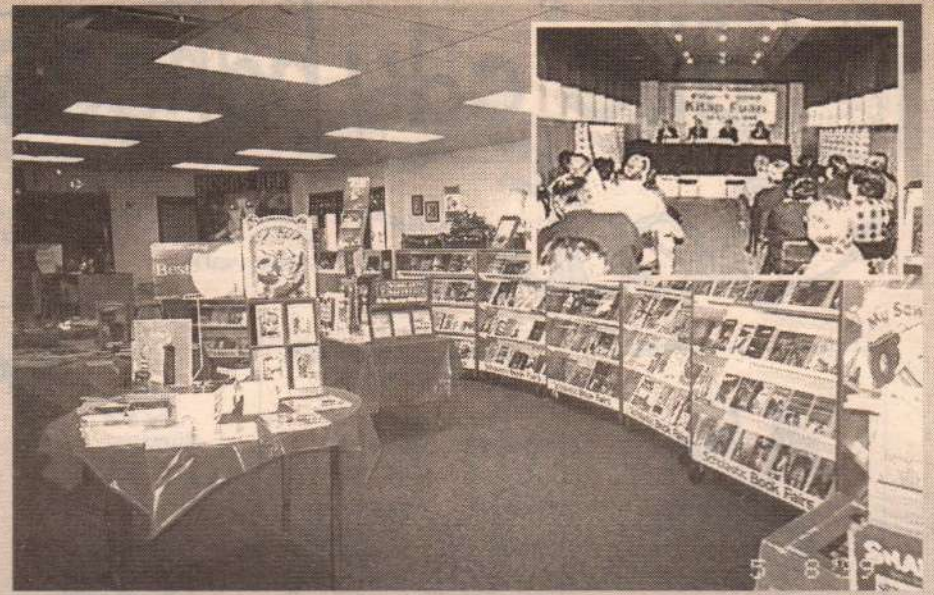
Başkalarının Acısına Bakmak
Susan Sontag
Türkçesi:
Osman Akinhay
Agora Kitaplığı
Amerikan İç Savaşı,
Birinci Dünya Savaşı

ve Nazi ölüm kamplarından, daha yakın tarihimizde Bosna, Sierra Leone, Ruanda, İsrail, Filistin ve 11 Eylül 2001 New York City trajedilerine, fotoğrafik belgeler üzerinden zaman içinde bir yolculuğa çıkan Sontag, savaş fotoğrafçılığının misyonu ve başkalarının acılarına karşı duyarlı olmak üzerine unutulmaz bir klasiğe imzasını atıyor. 2003'te Alman Yayıncılar Birliği'nin verdiği Frankfurt Barış Ödülü'ne değer bulunan Susan Sontag'ın, Frankfurt Kitap Fuarı ödül töreninde yaptığı konuşmanın metnini de içeriyor. Radikal Gazetesi'nden duyarlı gazeteci Ali Topuz toplumsal çalışmalara hiçbir zaman ilgisini esirgemedi, esirgemiyor. İyi okumalar Ali Topuz!

Öküz'lemeler
Ece Ayhan
Sel

Hayvan Dergimizin babası Öküz Dergisi'nin Kültür - Sanat servisi, vaktiyle Çanakkale'ye gidip kurabiye, sigara ve soğuk kola eşliğinde, tam üç buçuk saat konuşmuştu Ece Ayhan'la. Yayımlandığı zaman büyük yankılar yaratan söyleşi, Öküzlemeler adıyla bir geceyarısı kitabına dönüştü. Yine Öküz Dergisi için yaptığı 'şahıs benzetmeleri'ni de içine alarak... Ece Ayhan'la tanışmak için müthiş bir fırsat, bu kitap.

II. Bursa Kitap Fuarı

İnanmak ve kitabı sevmek bir yaşam biçimidir. Ben de inanarak kitapların peşine düştüm. Rafları ve masaları baştan başa kitaplarla donanmış bir fuar alanında daha çabuk iyileşeceğimi biliyordum. Bursa, hemen her yöresinde tarih ve doğal güzellikleriyle nefes alan, birbirini içten kucaklayan, her mevsimde kitap sevenleri özendirerek şekilde yeşilin tonlarının sergilendiği bir cennet köşesi.

İki bin yıllık tarihinde hem yurtluk yaptığı devletler, hem de insanlığı kucaklayan, büyük dinler açısından önemli bir merkez olma özelliğini hiç yitirmemiş, ziyaret edenlerini geçmişten geleceğe taşıyan köprü işlevini daima sürdürmüştür.

Bu yıl 2. kez düzenlenen 'TÜYAP Bursa Kitap Fuarı' 6-13 Mart tarihlerinde Bursa Uluslararası Fuar ve kongre Merkezi'nde gerçekleşti. TÜYAP Bursa Fuarcılık A.Ş., Bursa Büyükşehir Belediyesi ve Uludağ Üniversitesi'nin ortaklaşa düzenlediği Tüyap Kitap Fuarı'nın ikincisi, 6 Mart'taki açılış töreniyle başladı. Bursa Uluslararası Fuar ve Kongre Merkezi'nde düzenlenen söyleşi, panel ve şiir dinletisi gibi 52 kültür ve edebiyat etkinliği Bursalı okurları mutlu etti.

İclal Aydın, Ahmet Ümit, Ataol Behramoğlu, Selim İleri, Aydın Ilgaz, Şenay Düdek, Nilgün Belgün ve Sunay Akin gibi pek çok ünlü yazar, sanatçı, bilim adamı, gazeteci ve politikacının konuşmacı olarak katıldığı organizasyon, 300 yazarı da okurlarıyla bir araya gelme ve kitaplarını imzalama fırsatını verdi. Fuarın açılışını Tüyap Kitap Fuarları Danışma Kurulu Başkanı Doğan Hızlan, Bursa Büyükşehir Belediye Başkanı Erdoğan Bilenser ve Bursa Valisi Oğuz Kaan Köksal birlikte açtı.

Kitabı sever misiniz? Böyle soru olur mu? Tabii ki seversiniz. Toplum hayatında kişiler birbirlerinden samimilik beklerler. Akli başında olan herkes kitap okuyabilir. Bu alanda bir varlık gösterebilir. Zaman zaman düşünüyorum, zaman zaman okuyorum. Hastalıkta ağırları dindiren en iyi ilaç kitapmış. Gecenin geç saatlerinde, her şeyin sustuğu, havanın durulduğu anlarda, bir köşeye çekilip kitap okurum. İçime birer ateş gibi damlayan, ben benden alıp uzaklara götüren Bursa Öğretmen Evi'nde Kitap Fuarını düşünerek kendimden geçiyorum. H

İşini sevmek, işine coşkuyla bağlanmak ne iyi! Yeter ki esnaf işi ile sanat işi arasındaki ayrımı bilelim. Edebiyatın da, şiirin de bir "Fakat"ı var. Geleneğin çilesini çekmeden, şiir dilini bilmeden, şiiri, çağdaş anlayış içinde yorumlamak kolay mı?

"Kunduracı, Fakat..."

MUSTAFA ŞERİF ONARAN

Leon Usta

Dr. Hüsnü Göksel'in anılarında ayakkabıcılık yapan bir Mösyö Leon vardır. Beyoğlu'nda, Amerikan konsolosluğunun karşısındadır dükkânı. Dükkânın asma katında kalfası çalışır. Müşterileri sayılıdır Mösyö Leon'un. Herhangi biri gelip sipariş verecek olsa,

- Yapamam, meşgulüm, diye geri çevirir.

Ama Hüsnü Göksel gitse de, bir dergide gördüğü ayakkabı modelini yapıp yapmayacağını sorsa,

- Olur Hüsnü Bey, biz bunu yaparız, der.

Mösyö Leon ayağa göre kalıp hazırlar. Ayakkabının sayısını kime yapacağını bilir. Meşini kendi seçer. Kösele, tavında olmalıdır. Ayakkabıyı kalıpta dinlendirmesini bilmelidir. Ayakkabı nasıl bir duruş, nasıl bir kişilik kazanacaktır? Giyenin ayağına nasıl yakışacaktır?

Mösyö Leon ayakkabıyı yaparken yüreğinin sevgisini de katar.

Sonra ayakkabı bittiği zaman onu evine götürür. Oturduğu koltuğun önündeki taburenin üzerine koyar. Bir sade kahve pişirir kendine. Karşısına koyduğu ayakkabıya bakarak keyifle yudumlar kahvesini.

Mösyö Leon önce müşterisini sevmelidir. Onun ayağında ayakkabının nasıl duracağını düşünmelidir. Düşlem gücünde, o ayakkabının nasıl bir yaşama serüveni geçireceğini canlandırmalıdır.

Hüzünlü bir gülümsemeyle müşterisine dönen Leon Usta,

- Sanıyorsunuz ki bunu ben sizin için yapıyorum, der. Hayır, bunu ben kendim için yapıyorum.

Artık böyle ustalar kalmadı. Fabrika işi ayakkabıların kişiliği de yok. Ama kişisiz bir toplumda ayakkabının anısı mı düşünülür?

"Kunduracı, fakat..."

Refik Halit'in bir anlatısında, ayakkabıcılık yapan adam, dükkânına "Kunduracı, Fakat..." diye bir tabela asmıştır.

Kunduracı olduğu belli. Peki, "Fakat"ı ne oluyor? Adamın adı "Fakat" olmadığına göre, neden "Fakat" demek gerektiğini duymuş?

Ayakkabıcı o "Fakat"a neler sığdırıldığını anlatıyor:

- Kunduracı. Fakat onun yaptığı

kunduracı gibisi yoktur. Kunduracı. Fakat o yaptığı kunduraları ruhundan bir şeyler katar. Fakat o kunduralarıyla konuşur. Kunduraları da onunla konuşmaktan tat alır. Kunduracı. Fakat o kunduraların kendine özgü bir yaşama serüveni vardır. Duyup da anlatamadığım öyle şeyler var ki, bunları o "Fakat"a sığdırmak istedim.

Belki de o ayakkabıcı bunları düşünmedi. Leon Usta'nın söyledikleriyle benim düşlem gücümde bu "Fakat"a koca bir dünya sığmaya başladı.

Belki de ayakkabılarla konuşan Mösyö Leon olmasaydı o "Fakat"a sığdıracak söz bulamazdı.

Yusuf Dağyolu

Yusuf Dağyolu'nun Necatibey'de bir "Ayakkabı Tamir Atölyesi" var. Avuç içi kadar bir dükkân. Dükkânın arka tarafında, içerlek bir yerde, kalfasının çalıştığı bir köşe var. O köşe bir yarım rafla ayrılmış.

Yusuf, dükkânın ön bölümünde hem siparişleri alıyor, hem kavaf işi ucuz kunduracı satıyor. Kalfayı ayıran rafta ayakkabı boyaları, bağcıklar, çekekler, kalıplar, çoraplar, düzenli bir biçimde dizilmiş.

- Oooooo Yusuf, sen artık makarnayı artırmışsın. Tamirciliğe boşverip işi satışa dökmüşsün, diyecek oldum.

- Yok be ağbi, bizim işimiz onarım. Ama müşteri geliyor, bir bağcık, bir çekek istiyor. Çorap isteyen bile var. Dükkânın bir köşesinde, ayakla ilgili bir şeyler bulunsun istedik. Tırnak çitçiti isteyen bile çıkıyor.

Tezgâhın yanındaki tabureye otur-

muş, Yusuf Dağyolu'yla konuşuyoruz.

Yusuf'un babası Ali Usta beklenmedik bir zamanda kalpten ölünce dükkân Yusuf'a kalmıştı. Yusuf, kutsal kitaptaki Yusuf peygamber gibi yakışıklı bir delikanlı. Önceleri çekingendi. Müşteriden para istemeye utanır,

- Ne uygun görürseniz verin, demekle yetinirdi.

Hele kalıba çekmek, iki çivi çakmak gibi bir şeyse,

- Şu kadarlık bir şeyden para mı alacağız ağabey, o da bizden olsun, demek inceliğini gösterirdi.

Zamanla dükkânı genişletmeye bile işi büyüttü.

- Şu kavaf işi kunduracı var ya ağbi, asıl ondan kazanıyoruz. Artık eskiden ayakkabısını "onarılın" diye getirenler pek kalmadı. Bak, şurada deri kayışlarımız var. Adam geliyor, kayış beğeniyor beline. Ayakla pek ilgisi yok ama, olsun, deri işi ya, bulunduruyoruz.

Dükkânın karşısında bir ilköğretim okulu vardı. Kimi öğrenci velileri çanta soruyormuş.

- Çanta yer tutuyor ağbi. Dükkânı genişletmek gerekiyor. Ayrıca sermaye istiyor. O işin altından kalkmam.

İşini Sevmek

Mösyö Leon yalnızca ayakkabı yapmıyor, ayakkabıya kendinden de bir şeyler katıyordu. Kavaf işi ayakkabı satmak aklının ucundan bile geçmezdi onun. Ayakkabı yapmak ibadet etmek gibi bir şeydi onun için.

Ayakkabı tamiri de kolaylaştı artık. Her ayakkabıya göre hazır pençeler

var. Dikmek de gerekmiyor. Japon tutkalını sürdürdün mü, sökene aşkolsun!

- Sen işin kolayını bulmuşsun Yusuf, Necatibey'e bir apartman diktirsin artık.

- Ne evi, ne apartmanı be ağabey. Babamın bir gecekondu vardı. Onu satıp Seyran'da küçük bir daireye başımızı sokabildik. Ellerinden öper iki bebez var. Akşam olunca yolumuzu gözler. Onlara eklemek parasını zor yetiştiriyoruz.

Sözün burasında bir genç hanım geldi dükkâna.

- Yusuf Bey, bizim iskarpinler oldu mu? diye sordu.

- Tabii Hanımefendiciğim, iskarpinleriniz hazır.

- Güzelce de boyatmışsınız Yusuf Bey.

- Tabii Hanımefendiciğim, o da görevimiz.

Genç Hanımın paketi yapıldı. Kapılara kadar uğurlandı. Yüzünde utanç bir gülümseme, Yusuf Dağyolu, tezgâhın başına geçti yeniden.

Edebiyatın Esnafılığı

İçimde hafif bir sevinç, öyle ayrıldım Yusuf'un yanından.

İşini sevmek, işine coşkuyla bağlanmak ne iyi!

Yeter ki esnaf işi ile sanat işi arasındaki ayrımı bilelim. Edebiyatın da, şiirin de bir "Fakat"ı var. Geleneğin çilesini çekmeden, şiir dilini bilmeden, şiiri, çağdaş anlayış içinde yorumlamak kolay mı?

Kavaf işi pabuçta Leon Usta'nın yaptığı kundura birbirine benzer mi? Kavaf işi ayakkabıların sürümü ucuzludur.

Ama yüksek sanat değeri olduğu öne sürülerek, yalduzı tanıtımlarla satış sağlayan kitaplara ne demeli? Kuşku yok ki onları Yusuf'un sattığı kavaf işi ayakkabılarda tutamayız. Peki, Leon Usta'nın elinden çıkan kunduralara benziyor mu?

"Kunduracı, fakat..." her birinin ayrı bir dünyası, ayrı bir "fakat"ı var. Yalnızca yere basmak istemeyen yoksul insanları düşünelim. Onlara da kundura gerek.

Yusuf Dağyolu'nun "Fakat"ıyla, Mösyö Leon'un "Fakat"ı birbirine benzemiyor. İkisinin de ayrı güzellikleri var.

Peki, edebiyatın fakatında neler var? H

HAYVANARTBAHÇESİ

Do Re Mi Fa Sol La Lee loo Si Do

Notanın 10 adet olduğu diyarların makamşinas sesi: Kazancı Bedih...

"Eğer bir türkünün niye söylendiğini bilmiyorsanız, nasıl söyleneceğini de bilemezsiniz..."

Şakayla karışık rivayet olunur ki bir akademisyen Kazancı Bedih'e "Bu yörenin türkülerindeki efkarın, hüznün ve yakıcılığın sırrı nedir?" diye sual edende Bedih usta oralarda notanın 8 değil 10 adet olmasından dolayıdır demiş... Gerçekten de "le" ve "lo" oralarda prozodiyi tutturmak için serpiştirilen tamlamalar değildir. Asırlık hüznün biriktiren bir toprağın, bağrını çatlatmasıdır. Bedih usta bu geleneğin soylu ustalarından, "pir"lerinden biriydi. Tıpkı, Tenekeci Mahmut, Mikkim Tahir, Bekçi Bekir ve daha niceleri gibi.. En özgün Türk "lutier"lerinden (çalgı icat ve imalatçısı) Üsküplü Zeynel Abidin Efendi, icad ettiği çalgıya henüz bir ad koymadığı zaman Mustafa Kemal'e takdim etmişti... Mustafa Kemal bu çalgıdaki cümbüşü ilk keşfedip "adı cümbüş olsun" dediğinde yıl 1929 du. İşte tam da o yıl, Urfanın Hekimdede Mahallesinde Peçkutların Çulhacı (dokumacı) Halil'i bir erkek evlada sahip oldu... İsmi Bedih koydular. Cümbüşle aynı yıl doğan Bedih 13 yaşına kadar bekleyecekti bu çalgıyı keşfetmek için. Asri zamanlarla başı hiç hoş olmadı Bedih ustanın. Nylon, alüminyum ve çinko tabak çanakların bakırın saltanatını devirmesiyle işini yitirdiğinde 1950'li yıllar gelmiş çatmıştı. Bundan mıdır bilinmez, hep geçmiş pırıltılarla hemhal oldu. Nabî'den Fuzulî'ye, Fıruğ'dan Ziya Paşa'ya birçok görkemli şairin dizeleri onun özgün tavrı ve ezgilerinde yeniden hayat buldu, yaygınlaştı. Fransız İhtilali'nde devrim bildirileri halkın daha çabuk kavrayabilmesi için bestelenirmiş. Bu coğrafya müziğin o benzersiz işlevselliğini çok daha önceleri keşfetmişti. Aşka ve kainata dair ne yazılmışsa bir besteleyen de mutlaka olmuştur.

Artık sevdalanmalarımıza yüzyılların imbiğinden süzölmüş ezgiler yerine bir başka dil, bir başka duyguyla yazılmış kakafoniler eşlik etmekte... Sevda hallerimizde ki bu derbederlik biraz da başka dillerle aşık olmamızın yarattığı bir karmaşanın sonucudur. Yabancı bir dilde hüznülenemezsiniz. Bu coğrafyada her aşk uşşak makamıyla başlar. İstemesenez de bilmesenez de genetik mirasınız başka türlü süne izin vermez. Coşkunuz, meşrebinize göre, kürdili hüzzam arasında-

ki makamlarda seyr-ü sefer halindedir. Her ayrılıkta en sıkı rockerleriniz, en heavy metalciniz bile saba makamında ağlar. Eğer "ilişki!!"niz de bir sünepelik varsa, bir himbıllığın çamurunda debeleniyorsanız, bu Bedih'ten "giderem burdan artık-baş açık yaka yırtık" kıvamında bir türkü dinlememiş olmanızdır.

Terkedilmişseniz, hayat kuyu suyu gibi şor ve tatsızsa "ne yapsam hep içimde ukde" hallerindeyseniz "sen mecnun olursan ey dil, sana leyla mı bulunmaz" gazelin dinleyin. Nevroz makamı ruhunuza efervesan tablet olacaktır. Artık içinizdeki ukde "bir sen misin bu derde tabib-bunu teşhis edecek etibba mı bulunmaz" şekline çoktan bürünmemişse bu ruhunuzdaki oksidasyonun vahametini gösterir sadece, ezgilerin suçu yoktur.. Bu gazeller, hoyratlar hep ölü sâlası kıvamında değildir.. Mesela bir aşk ve sevgi yazarımız her ne kadar "sevişirken Wagner dinleyin" diyor sa da siz bu aryları şansonları ninni gibi dinleyerek büyümediyseniz aman ha aman!! Kayış atarsınız. "su ya düştü gülümüz ötmüyor bülbülümüz" olursunuz. Onun yerine "üç gecenin hayfını-ister bu gece ala" türküsünü dinleyin, afrodizyaktır; bütün hüseyinî makamı gibi..

Belki de "TRT terbiyesi" görmemiş olmanın yarattığı avantajla Kazancı Bedih gürül gürül söylerdi gazellerini, hoyratlarını.. Harranın bahr-i çölünde bir serçeşme iken Unkapanı'nda pet şişelere koymak istediler. Bulabilirseniz eğer Eski Grundig TK 20 makaralı kasetçalarla yapılmış kayıtlarını dinleyin. Tüccar - türkücülerin katlettiği "şeyler"le kirlenmekten kulağınızın ve ruhunuzun namusunu koruyun. Bu ezgilerin, çıgıllıkların ruhunuzda yarattığı her deprem, her coşku, Kazancı Bedih'e, öncülerine ve ardından geleceklere rahmet olacaktır. Ruhunuza ve sevdalarınıza mukayyet olunuz.

ss_nder@hotmail.com

Sırrı Süreyya Önder
İstanbul

Torbacı Beklerken

Tamamen tesadüftü bu dergiyle tanışmam. Soğuktan donarak torbacımı bekliyordum. Ekip arabasının dikkatini çekmemek için arkamı döndüm ve gazetecinin standındaki dergilere bakmaya başladım. "Hayvan" acayip hoşuma gitti, dergide böyle bir isim. Torbacı beklemenin ne olduğunu, sadece torbacı bekleyenler bilir. (Hele de pis bir eroinmansanız benim gibi, hele de soğuksa) Ama

dergiyi okumaya öyle bir daldım ki, ne oturduğum kaldırımda kışımın donduğunu farkettilim, ne de torbacımın gelip tepemde dikildiğini. Ardından elimdeki eroin paketiyle eve koşuş, iğneyi hazırlayış, damarı bulmak için dakikalarca uğraşma. Ve yakılan bir sigara iğne üzerine... Artık dünya yansa umrumda olmaz. Televizyonumu da sattım, iki hafta önce. O da damarlarıma gitti... Yine elime alıyorum dergiyi. En son Hayvanart Bahçesi'ni okuyorum. Şiir gibi yazılar, yazı gibi şiirler. Çoğunu anlamıyorum. Acıyı, özlemi, gidebilmeyi anlatıyorlar besbelli. O ne cümleler öyle... Bambaşka acılar, bambaşka yalnızlıklar, bambaşka isyanlar. Uzun zamandır yaşadığım tek acı var. O da damarı bulabilmek için defalarca batırdığım iğnenin acısı. Ya da malsız kaldığımda gelen krizin acısı. Yaşadığım tek yalnızlık var o da torbacıyı soğukta beklediğim akşamlar... İsyan mı?.. Hiç isyanım yok. Dilimde tek şarkı "kendim ettim, kendim buldum". Umut yok. Yarın yok.. Hayal yok.. Sevgililer gününde beni düşünen yok. Yok oğlu yok. Aslında daha önce hiç böyle yazı yazmadım. (Ama hep günlük tutarım.) Ve bir parantez daha (vasiyet edicem eğer bir yerlerde ölü bulunursam, Savaş Ay asla programında okumasın günlüğümü, ibretlik bir öyküm yok, eroinmanın tekiyim işte).

İnsanlar yazıya nasıl başlayacağını bilmezmiş, ben de nasıl bitireceğimi bilemiyorum şu anda. Önümüzdeki ay yine alacağım derginizi. (Henüz bir yerlerde ölü bulunmaya niyetim olmadığı apaçık ortada.) Belki o zaman daha güzel bir şeyler yazabilirim.

Zeynep
İstanbul

Not: Zeynep, yeni yazılarını Hayvan'a bekliyoruz.

Düşsel Oyuncak

Hayat karşısında o kadar zayıf ve güçsüzdü ki sevgili, adeta bahar mevsiminde yağın kara benzerdi yaşamımız. En hafif rüzgarlar karşısında bile olmadık yerlere savrulur, rotasını kaybetmiş kaptan gibi ne yapacağımızı şaşırırdık. Sonra da büyük bir umutla açılacak kapı ya da uzatılacak el arar, bulamayınca da yüreğimize yeni umutlar ekerdik.

Ve sonunda acı bir şekilde öğrenmiştik sevgili, hayat kitaplarda yazılanlar gibi kolay, şiirlerdeki gibi renkli değildi. Dışarıda bir hayat vardı; bizim kurmadığımız, düşlemediğimiz, içine girip de temiz çıkamayacağımız... Dışarıda bir hayat vardı; formülünü çözüp de bir türlü bileşenle-

rine ayıramayacağımız... Ama neden-se bunu söyleyemiyoruz. Asıl gerçek "budur" yarınlar umutsuz, yaşam anlamsız dersek, insan içi boşaltılmış bir kavram olacaktı. En önemlisiyse sevgili, kendimizin yarattığı düşsel bir oyuncağı kaybedecektik.

Ve sevgili, hayat seçim kapılarını yine aralamıştı bize. Artık bütün mesele "olmak ya da olmamak" değildi. Nasıl olmak ya da olmamaktı. Ya her şeyi bir kenara bırakıp - yani, ideallerimizi, ütopyalarımızı, beklentilerimizi- hayatın gerçekleri denilen zorunlulukları arasında boğulup gidecektik. Ya da zor olanı seçerek yaşadığımızı sınırsız bilincinde olacaktık. Her şey o kadar net ve açıktı ki bize sadece hangisini seçeceğimiz kalmıştı. Yaşamak için, hayattaki yerimizi bulmak için, geleceğimize yön vermek için seçmek zorundaydık. Sen büyük bir rahatlıkla ilk seçeneği seçtin. Çünkü dışarıdaki hayatla mücadele edecek kadar güçlü değildin. Bense ikinci seçeneği seçtim. Çünkü düşsel oyuncağımı kaybedecek kadar umutsuz değildim.

Son olarak sevgili; insan seçtikleri doğrultusunda yaşar ve hayat insana seçimleri kadar kucak açar...

Anka
Burdur

Hörmetler...

Ne olduğunu herkes biliyor. Ne yazık ki biz onlardan değiliz! Klasik sebeplerden dolayı böyle değiliz. Yani, ne kimyasal ne de fiziksel neden. Herhangi bir günün gecesi uyuduk, herhangi bir sabah kalktık ama her zamanki aynalarımıza baktığımızda işte böyleydik. Herkes biliyormuş, biz nedendir onlardan olmadık. Oysa hava, su, yemek, gün, yatak hepimiz için aynı şey. Niye biz, yedi kişi tamamen aynıyız?!

Herhangi bir an, herhangi biri bizim için aynı şey. Bir sabah kalktık ve böyleyiz, kaç sabah geçmişti acaba? Kaç rüzgar esmişti üstümüzden ve kaç yağmurda ıslanmış, hastalanmıştık. Klasik bir korku filmi değil, bu halimiz o kadar çaresiz, o kadar bilinmez. Ve neden 7 kişi?... Asıl, tek yedi? Aklımı bitirmek üzereyim, üzerimde sorular birikiyor. Hiç sevmiyorum karmaşayı, kendimi yemek üzereyim. Zor, 7 kişiyim. Ne olduğunu sormalıyım, evet buna ihtiyacım var. Zor olana alışmalıyım... "Sorum, sonunda / Delirmek üzereyim, 7 deli fazla değil mi? Söyleyin ne oldu bize?" - Ben, herkesten biriyim, siz yani senler, buna alışmalısınız. Siz yani aynılar, bilmelisiniz "buna layık

görüldünüz!"

Herkesten biri olmamak için, siz "kendini bulamayanlar" buna mahkumsunuz. Bizleri yani hiçkimseyi istemediniz. Farklı olmak, kendinizle yaşamak istediniz. İşte bundandır: Herhangi biriniz ötekine veya ötekilere baktığında kendini görür. Ne olduğunu artık biliyoruz, biliyorum. Gitmeliyim sadece ben, sadece o, sadece sen, siz, biz, onlar... Kendim!

Ahmet Özcan
Mersin

Ülkemizin İronisi:

**3 Haziranlar, 8 Martlar,
1 Mayıslar...**

Bundan bir yıl önceydi. Güzel bir organize ve uzun süren çalışmaların eşliğinde karşılaşmıştık 8 Mart Emekçi Kadınlar Günü'nü. Salon hıncahınç doluydu. Bir taraftan çiçekler diğer taraftan mesajlar geliyordu. Sahne arkasında ise herkes zevkten ve heyecandan dört köşe olmuş bir şekilde mutluluk gösterileri yapıyorlardı.

Bir an ne oldu bilmiyorum; garip bir burukluk duydum orada olmanın. Herkes her şey üzerime üzerime geliyordu ve içimden engelleyemediğim bir ses "Bu saçmalıklara son verelim" diye bağırarak istiyordu. Dışarıda ise dondurucu bir soğuk, rüzgar desen başına buyruk yine...

Bir sigara yakıp çıktım dışarı. Amacım ise orayı terk etmek, sonra uzun uzun yürümek, yürümek, yürümekti... Tam gidecekken beni çağırdılar. Sıranın bana geldiğini ve çabuk olmam gerektiğini söylediler. Ne yapacağımı şaşırmıştım. İçimden geleni yapıp her şeyi yüzüstü bırakmalıydım. Ya da arkadaşlarımı yarı yolda bırakmamalı mıydım. Çelişkiler içerisinde gelip giderken elimde mikrofonla sahnede buldum kendimi. Nazım Hikmet'ten üç - dört şiir okuyacaktım. "Kadınlarımız" dedim, kaldım. Hani nutkum tutulmuştu derler ya, işte ben bunu ilk defa o gece sancılar içerisinde tattım. Binlerce kez zorladım kendimi olmadı, olmadı, olmayacaktı da...

Sonunda şiirleri okuyamayacağımı belirterek sahneyi terk ediyordum ki perde arkasından beni izleyen YOLDAŞ'ımın "Her şeyin içine ettin." der gibi bakması beni sahneye geri itti.

"Arkadaşlar kendimizi kandırmak değil, tüm çirkeflilere rağmen inadına yaşayalım" diyerek oradan ayrıldım.

Orada o şiiri okuyup alkış alsaydım kendimle barışık olmayacak ve hayatımdaki yanlışlara göz yumacaktım. Çünkü bizim için kadınlar günü ve buna benzeyen birçok gün - adımızı varlığımızı duyurabilmek için en güzel şekilde kullandığımız birer platformdurlar. Oraya gelenler ise bugünün yorgunluğunu üzerinden atmak için ya da biraz olsun "kültürle-nelim" mantığıyla gelenlerdi.

Kim gerçekten kadınları, emekçileri, işçileri düşünüyordu. Onlar için gecesini gündüzüne katarak çalışıp, menfaatini, kariyerini bir kenara bırakıyordu. Tek yapılan şey alkol eşliğinde masa başında konuşmak ve böyle günlerde etkinlikler düzenlemektir.

Neyse o olaydan sonra kafam karışık değildi. İçim rahat bir şekilde yürüyordum ki aşına olduğum bir dilenci her zamanki yerindeydi. Eğilerek "Emekçi Kadınlar Günü'nü Kutlu Ol-sun Teyze" dedim, "Evladım çocuk-larım aç, Allah rızası için yiyecek ya da para" dedi. İşte her şey bu kadar açıktı. Sömürülen ezilen kadın için o günün bir anlamı yoktu. Çünkü kapitalizmle yoğrulmuş hayat sandığımızdan çok daha çetin cevizdi.

Bu yaşananlardan bir yıl geçti ve günlerden 8 Mart. Söylemler aynı, muhabbetler aynı, etkinlikler aynı. Bugün hiçbir yere gitmiyorum ve katılmıyorum. Çünkü bir günlük değil bir ömürlük eylemlerin savunucusuyum.

Nazlı Can
Afyon

Akşama Tekrar Görüşürüz

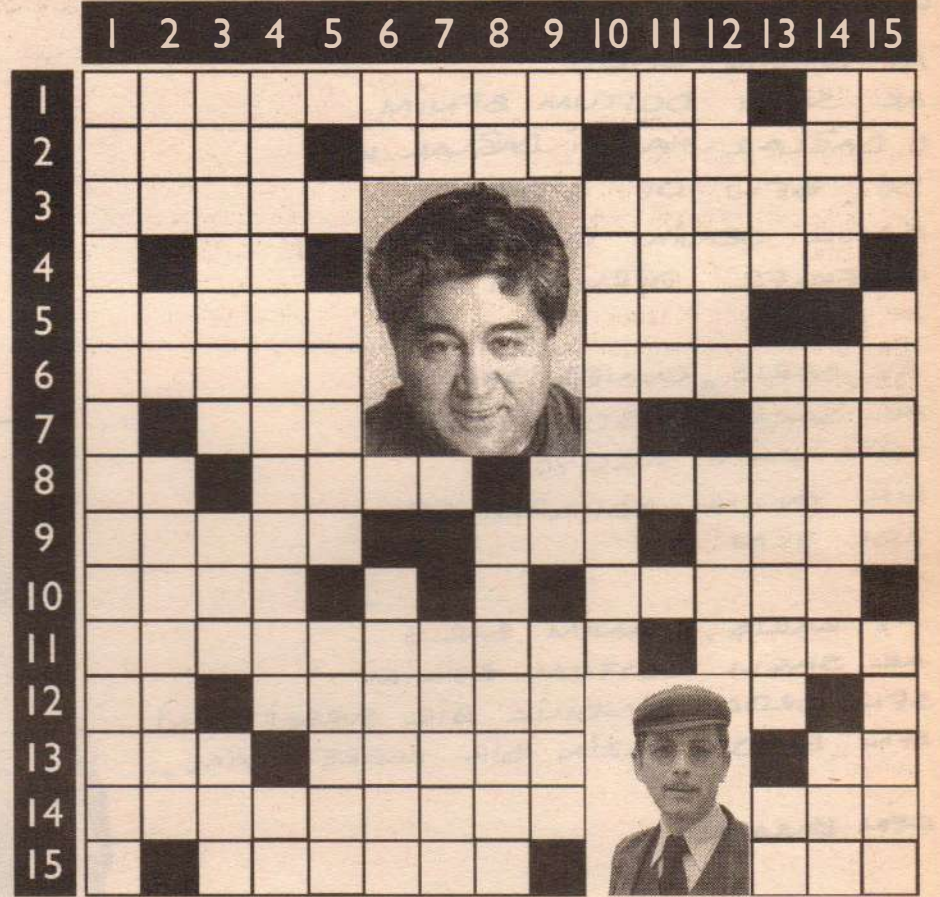
Kırlangıçların yakalanamaz uçuşuydu sanıyordum aşkı, başım göğsüne dayanmış, kitapların altını çizerek okuduğumuz derin anlamlı sözleri gibi. Kalbim alışık olmayan heyecanlar yaşıyor şimdi. Bildiğin bütün mavilikler kadar seviyorum ela gözlerini. Sınırsız dünyalar sevdiğim gibi, sınırsız seviyorum seni. Tanrıyı da affettim seni bana verende. İşte şurada, şu kenarda büyüdük yanlışlıkların, yanlışlıkların korkuların dibinde, çok zaman küçülttük kendimizi belki de gizlenerek ardına yalanların. Pişmanlıklarımız da olsun istedik, neleri kırmadık, kimleri kırmadık ki. Sıkıştırdığımız yerden çıkarıp ömrümüzü şimdi, zor olsa da en çok o büyük boşluklardan çıkarıp ömrümüzü. Ama en çok sevdayı yaşayabilmek için yorulmak, sana yorulmak, geceler, günler, yollar boyu sana yorulmayı hayatıma anlam bilerek. Söyle sevgili ne olur, sana gelebildim mi, kalbine girebildim mi, ne olur söyle?

Düşüp göğsünün üzerine bastırıp, bastırıp başını biraz daha, ben gibi öpmüyor değil mi bu karanlıklar, öpmüyor da dağıtıyor. Tutup ışığa kaçsan, bütün adreslerin çıkmaz sokaklarıdır. Mutlu resimler biriktirdiğim bir albüme kaçsan, kalın cilt bir kitaba kaçsan, kaçtığın kaderin mi, kade-rinden mi? Yanlış düştüğün bu odanda, renkli bir uçurtmaya binip bir düşle kaçsan. Adı, kendi büyümüş karanlığın yalnızlık olmuş, patlarsın ayarsız bir tüfek gibi, ıskalarsın yeniden acılarını. İlk sabahlar yetişir artık imdadına, akşama tekrar görüşürüz kaçamazsın...

Sükrü Acar
Mersin

Bulmaca Buldurmaca Paldır Kültür Doldurmaca

MEVLÜT GÜLVEREN

Soldan Sağa

1- Fotoğraftaki yazarın bir eseri. - Eski dilde ayak. 2- Acınaklı. - Serbest bırakma. - Petrol çıkaran dağımız. 3- Şu ... deli etti beni, deli divane etti. (Nazım Hikmet) - Bilmeden, istemeyerek verilen zarar. 4- Bir giyim biçimi 5- Gayrimenkul. - Trenyolu. 6- Elektrik akımı sağlar, yanarsa ışık yanmaz. - Dağ lalesi. 7- Nanay. - Fasıla. 8- Behiç ... (Karikatürist) - İyi, hoş, güzel. - Parası ve makamı olan. 9- Fakat, ama. - ... ve ceza (Dostoyevski) - İnme. 10 - 'nın Dirliği (Fakir Baykurt) - Kas. 11 - Yağın karlar siz de yağın. - Benim gibi (Murat Kalaycıoğlu) - Bir çörek türü. 12 - İlave. - Uzuvarlar. 13- Öğrenciye verilir. - Ünlü feminist yazarın soyadı. - Gümüş simgesi. 14- Haşerata karşı yapılan eylem. - Bayağı. 15- Fotoğraf çekerken yapılır. - Taraf.

Yukarıdan Aşağıya

1- ... yemeyen domuz (Temel felsefemiz) 2- Yağ, evla. - İngilizce bay. - Aynası ve aynasız olan mekan. 3- Eskiden albay. - Orhan Pamuk'un bir romanı. - Seher kızılığı. 4- Deminin ünsüzleri. - Bir yazın türü. - Dördüncü harfin okunuşu. 5- Fazla kokmayan. - Eksilt emri. 6- Karadeniz ünlemi. - Oda ile ilgili. 7- Ufala, yoket emri. - Evrensel. 8- Lantan. - Bir yağış biçimi. 9- ... ürür kervan yürür. - Kurçatovyun simgesi. - İşgal edilen komşumuz. 10- Tunceli'nin eski ismi. 11- Gaziantep'in ilçesi. 12- Pier Loti eseri. - Ufuklar. 13- Konya'da baraj. - Mal varlığı. - Kamer. 14- Tane, adet. - Sıcak bir içecek. - Ahmet önadlı şairimiz. 15- M. Gorki romanı. - Güven. - Alt fotoğraftaki yazarımızın ön adı.

Nisan 2004 • Ayda Bir Yayınlanır
İmtiyaz Sahibi ve Genel Yayın Yönetmeni: Metin Üstündağ
Yazı İşleri Müdürü: Hatice Üstündağ • Koordinatör: Ayhan Bozkurt
Haber Merkezi: Mine Söğüt • Sinan Sülün • Yıldız Bilgin Bayazıt
Emrah Serbes • Seray Şahiner • Seydi Şahin
Grafik Tasarım: Serdar Karataş • Dizgi: Cemal Vanlı
Genel Müdür: Orhan Açar • Satış Müdürü: Cüneyt Aydın
Adres: İstiklal Cad. Turhol Han. No:373 Daire:7 Beyoğlu/İSTANBUL
Tel: 0212 293 32 77 - 78 • Fax: 0212 293 32 79
Yayıncı: PAK Basın Yayın • ISSN 1303 - 944X • Baskı: İlicak
Matbaası (0212 880 40 75) • Genel Dağıtım: DPP (0212 622 22 22)

BARİŞ'A ŞİİR

CANIM GİTTİ CANIM
CANIMI BİLİRMİSİNİZ
GÖZÜMÜN AĞLADIĞI KAN
O BENİM CAN İÇRE CAN DOSTUMDU

AY CANIM BARİŞ
AK SAĞLI DOSTUM BENİM
O DAĞLAR HANGİ DAĞLAR KI
DE BEN DE GİDEM..
SANA SENİN DAĞLARINDAN
ĞİÇEKLER DERÜYEM...

AY BARİŞ, GÜNEŞ BARİŞ
AK SAĞLI DOSTUM BENİM.
İÇİM KAN AĞUYOR..
BİR YANIMI KOPARDILAR
ADI SEN..

AY BARİŞ, CANIM BARİŞ
AK SAĞLI DOSTUM BENİM
SEN ORDA ŞİMDİLİK BİR GURBETTE'SİN
BEN BURDA HAZİN BİR HASRETTETİYİM...

CEM KARACA

